

คำนิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล
และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ปริญญาณิพนธ์

ของ

นิตยา ธรรมพันธุ์

๒๖
ค.ศ. ๒๕๒๔

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๑ โทร ๓๙๒๑๕๗๕, ๓๙๑๕๐๕๘

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน ๒๕๒๓

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล
และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

บทคัดย่อ

ของ

นิตยา ธรรมพันธุ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2523

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวโน้มของค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยพิจารณาตาม คำสั่ง เพศ ประเภทโรงเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 750 คน เป็นนักเรียนชาย 378 คน หญิง 372 คน จากประชากร 5,196 คน การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามการเลือกอาชีพและค่านิยมในอาชีพ เฉพาะค่านิยมในอาชีพแบ่งออกเป็น 11 ด้าน คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถ ด้านความมีระเบียบแบบแผน และด้านความเสียสละ การวิเคราะห์ข้อมูล t-test, F-test Chi-square และ Partial Correlation ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนทั้งชาย หญิง มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงที่สุด
2. นักเรียนชาย มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ สูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิง มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า การบริการสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ความมีระเบียบแบบแผน และความเสียสละ สูงกว่านักเรียนชาย
3. นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ แต่นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ มีค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม
4. นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านความมีอำนาจ สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ส่วนนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล
5. นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ หมวดยาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความมีอำนาจ และด้านความมีอิสระ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม

6. อชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุด คือ หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ รองลงมาคือ
ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ และอาชีพทหาร

7. นักเรียนที่มีค่าเล่าเรียน เพศ ประเภทโรงเรียน และอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีการ
เลือกอาชีพแตกต่างกัน

8. คำนิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กัน

OCCUPATIONAL VALUES AND OCCUPATIONAL CHOICES OF THE M.S. III STUDENTS
IN GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS AND ISLAMIC RELIGIONS
PRIVATE SCHOOLS IN PATTANI, YALA AND NARATHIWAT

AN ABSTRACT

BY

NITAYA THAMAPUN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September, 1980

The purposes of this study were to investigate the trend of the occupational values and occupational choices of the M.S.III students in the government secondary schools and the Islamic private schools in Pattani, Yala and Narathiwat by comparing those occupational values and occupational choices in respect to religions, sex, types of school and parental occupations. The questionnaire was designed for a sample which included 378 boys and 372 girls from the population of 5,196 students in those provinces. The questionnaire consisted of occupational choices and occupational values which composed of 11 aspects. They were honour reputation, progress, social service, security, income, freedom, authority, working in natural environment, ability, well organized structure and sacrifices. The t-test, F-test, Chi-square test and the Partial Correlation were employed in analysis of the data. The findings were

1. Social service was listed as offering the most occupational value of all boys and girls.

2. There were significant differences between boys and girls, as more boys chose income than girls whereas more girls chose honour reputation, progress, social service, security, well organized structure and sacrifices.

3. More Muslim students chose social service and well organized structure than Buddhist students whereas more Buddhist students chose honour reputation.

4. The government secondary school students chose honour reputation and authority value more than the Islamic private school students whereas the Islamic private school students chose more well organized structure.

5. Students whose parents employ in professional occupation chose more honour reputation, authority and freedom significantly than students whose parents are in farm and fishery occupations.

6. Professional occupation, technical occupation, craftsmen, and arm forces were listed as offering the most occupational choices for students.

7. There were significant differences among religions, sexes, types of school and parental occupations in occupational choices.

81 There were no significant correlation between occupational values and occupational choices.

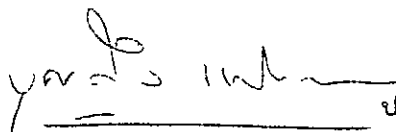
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์

ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

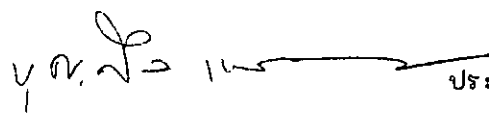
ตราไว้ที่หอสมุด
คณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ของนิสิตที่มีชื่อว่า... รับให้ผ่าน...
เรื่อง... ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วันที่... ปีที่...

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

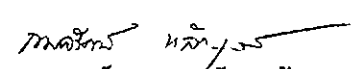

ประธาน

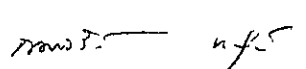
(ศาสตราจารย์ บุญถึง แนนทนา)

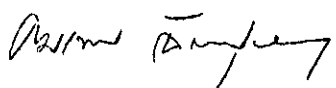
คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(ศาสตราจารย์ บุญถึง แนนทนา)

กรรมการ
(อาจารย์ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์)

กรรมการ
(อาจารย์ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คมเพชร สัตร์สุกุล)

ประกาศศุภกฤต

การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ศาสตราจารย์ บุญถึง
แน่นหนา และ อาจารย์ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ในการให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ สัตตาวัลย์ พรศรีสมุทร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการ
การคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยความสะดวก อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และคณะครูอาจารย์ ที่ให้ความร่วมมือ
และความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน เพื่อน ๆ
น้อง ๆ ทุกคน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ และให้กำลังใจจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้เมตตาให้ความอุปการะ
สนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

๒

นิตยา ธรรมพันธุ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษา ค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษา ค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
	คำนิยามในอาชีพ	10
	การเลือกอาชีพ	21
	สมมติฐานในการศึกษา ค้นคว้า	30
3	วิธีดำเนินการ	31
	การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	31
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	37
	วิธีจัดการกับข้อมูล	38
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	รายละเอียดทั่วไป เกี่ยวกับตัวนักเรียน	44
	การจัดอันดับคำนิยามในอาชีพของนักเรียน	46

เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรต่าง ๆ . . .	51
เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียนระหว่างตัวแปรต่าง ๆ	70
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน .	80
5 สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	84
กลุ่มตัวอย่าง	84
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	85
การวิเคราะห์ข้อมูล	85
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	114

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลในสามจังหวัดภาคใต้ พ.ศ. 2522 โดยแยกตามเพศและศาสนา	32
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัด ภาคใต้ พ.ศ. 2522 โดยแยกตามเพศ	33
3	แสดงจำนวนนักเรียนโดยจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง	45
4	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส	46
5	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย	47
6	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง	48
7	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล ในจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	49
8	แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส	50
9	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนชายและ นักเรียนหญิง	51
10	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม	53
11	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนที่นับถือ ศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม	55
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	56

13	แสดงค่า S-method ของค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงระหว่างกลุ่มนักเรียน ที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่	57
14	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความก้าวหน้าของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน . . .	58
15	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ- ด้านการบริการสังคมของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน	59
16	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมั่นคงในอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน	60
17	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน	61
18	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอิสระของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน .	62
19	แสดงค่า S-method ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระระหว่างกลุ่มนักเรียน ที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่	63
20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอำนาจของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน . .	64
21	แสดงค่า S-method ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจระหว่างกลุ่มนักเรียน ที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่	65
22	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพ ต่างกัน	66
23	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน ความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน	67

24	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของ คำนิยมในอาชีพ ด้านความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	68
25	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของ คำนิยมในอาชีพ ด้านความเสียสละของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน	69
26	แสดงผลการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เลือกเป็นอันดับ 1 . .	70
27	แสดงผลการเลือกอาชีพที่แนกตามหมวดอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือก เป็นอันดับ 1	75
28	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง	76
29	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม ของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม	77
30	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม	78
31	แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพ ต่างกัน	79
32	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลข ที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) เมื่อ ควบคุมศาสนา	80
33	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลข ที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) เมื่อ ควบคุมประเภทโรงเรียน	81
34	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลข ที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) เมื่อ ควบคุมเพศ	82

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด นราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล เป็นจังหวัดที่มีค่านิยมในสังคมอ่อนไหวง่าย โดยเฉพาะในเรื่องชาติพันธุ์ คำสอน ภาษา และการเรียนรู้อาณาจักรในสภาพความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณีนิยม และทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมของสังคมนับเป็นทุนและอันสาคัญที่รัฐบาลและนักบริหารจะนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของสังคมชนบทที่ห่างไกลสังคมส่วนใหญ่ เช่นนี้ได้อย่างดีที่สุด ประชากรของจังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดการสัมพันธ์ติดต่อกับชนส่วนใหญ่ในชาติ และนำเอาภาพของประเทศข้างเคียงมาไว้ในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่มีความรู้สึกในสิทธิของความเป็นประชาชนชาวไทยไม่สมบูรณ์ ทั้ง ๆ ที่ตนเองมีความรักชาติและเกิดทุนองค์พระประมุขอย่างแน่นแฟ้น เป็นอันเดียวกับประชาชนชาวไทยในภาคอื่น ๆ (ฉาบ อินทรสถุล และกนอื่น ๆ 2511 : 9)

ในด้านการศึกษา ชาวไทยมุสลิมมีการศึกษาเฉพาะทางคำสอนสืบเนื่องกันมาแต่อดีต ที่เรียกว่าการศึกษาแบบปอเนาะ (Pondok) ซึ่งปัจจุบันนี้ได้พิจารณาเห็นว่า การศึกษาของชาวไทยมุสลิมในรูปแบบปอเนาะนี้ บางสิ่งบางอย่างน่าจะไม่ว่ล่อดคล้องกับนโยบายของการศัดการศึกษาแห่งชาติดัฐบาลไทยจึงได้ยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือให้การศศึกษาของปอเนาะมีคุณภาพดียิ่งขึ้น และเพื่อให้ล่อดคล้องกับแนวนโยบายการศึกษาของชาติเป็นส่วนรวมด้วย โดยให้ปอเนาะต่าง ๆ จัดทะเบียน เป็นปอเนาะที่ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศศึกษาธิการ ว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคศศึกษา 2 พ.ศ. 2504 และส่งเสริมให้ปอเนาะที่จดทะเบียนเหล่านั้น แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนคำสอนอิสลาม โดยการขออนุญาตศัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497

งานโรงเรียนราษฎร์สอนคำสอนอิสลาม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ถือว่าเป็นงานนโยบายที่สำคัญยิ่ง ซึ่งทางราชการจะต้องให้การปรับปรุงส่งเสริมให้โรงเรียนประเภทนี้ได้ดำเนินกิจการการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผล สำนักงานศศึกษาธิการ เขต 2

ได้พยายามทุกวิถีทาง ซึ่งนอกจากจะให้โรงเรียนเป็นสถานที่อบรม สัณสนและฝึกหัด ให้แก่เยาวชนไทย มุสลิมได้ศึกษาทางด้านวิชาศาสนาอิสลาม วิชาสามัญและวิชาชีพ ซึ่งเห็นว่า เป็นสิ่งจำเป็นต่อการ ดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันทั้งยังต้องการให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า และ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานของทางราชการกับประชาชน ประชาชนกับประชาชน เพื่อให้ บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว รัฐบาลจะต้องเร่งรัดพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนประเภทนี้ให้มากขึ้น เป็นพิเศษ ซึ่งปัจจุบันนี้สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ให้ปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราชูร์สอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ปีงบประมาณ 2522 โดยมีโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญหลายโครงการ เช่น โครงการปรับปรุงโรงเรียนราชูร์ สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนชุมชน โครงการพัฒนาอาชีวศึกษาในโรงเรียนราชูร์สอนศาสนา อิสลาม เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ มีทักษะต่อวิชาชีพ และเป็นการช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วย เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนราชูร์สอนศาสนา อิสลามมีจำนวนถึง 60 เปอร์เซนต์ที่ไม่ได้เรียนวิชาสามัญ (สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 2522 29) นับว่าเป็นการเตรียมตัวไว้ให้พร้อม สำหรับการประกอบอาชีพ เพราะอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่คนเราจะขาดเสียมิได้ ถ้าหากเราเจริญเติบโตพอที่จะประกอบอาชีพได้แล้ว เรายังไม่ คิดที่จะทำก็จะเป็นทำให้เราไม่มีเงินสำหรับเลี้ยงตนเอง พระพุทธเจ้าทรงกล่าวว่า "อาชีพะ บ่อเป็น หน้าที่ประจำของบุคคล คือว่าคนเราจะขาดอาชีพไม่ได้ คนที่มีความทุกข์เมื่อพิจารณาดูแล้วก็จะ เห็นว่า ล้วนมีอาชีพะเป็นต้นเหตุ ด้วยเหตุนี้บุคคลผู้เกิดมาจำต้องอบรมกำลังไว้เพื่อเป็นเครื่องต่อสู้ ทุกข์ภัยนั้น ๆ ซึ่งจะหันหน้าหนีหาได้ไม่ว่าง" (มานูญ ตนะวัฒนา 2509 : 598 - 606) นอกจากนี้ ในศาสนาอิสลามได้กล่าวถึงความสำคัญของอาชีพไว้ว่า "ให้ศึกษาวิชาชีพเพื่อใช้ประกอบอาชีพ ในโลกนี้ และสร้างความเจริญทางวัตถุบนพื้นฐานทางด้านจิตใจ" (ฮับดุลลาห์ ฮัลมะมูน อัชชาห์รอริดี 2515 87)

* อาชีพนั้นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทนเพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ มาสนอง ความต้องการทางร่างกาย แล้วยังเป็นกิจกรรมที่จะสนองความต้องการทางด้านจิตใจ และความ ต้องการทางด้านสังคมของบุคคลนั้น ๆ ด้วย (Roe. 1956 35)

กวนอู

* แต่เนื่องจากอาชีพหลายประเภท บุคคลจึงจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งเป็นหลัก การเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคน ควรจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ ตลอดจนบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการอันหนึ่งที่ต้องขบขึงอย่างมาก และต้องนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ไปพิจารณาด้วย อาทิ บุคลิกลักษณะ ความปรารถนาของบุคคลที่จะเลือกประกอบอาชีพ และการปรับปรุงส่งเสริมตัวเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปในอาชีพนั้น ๆ (ประดล ต้นดวงษ์ 2505 119) -

607 * * * ในเรื่องการเลือกอาชีพนี้ กิ้นส์เบิร์ก (Ginzberg. 1965 254 - 257) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนย่อมเลือกอาชีพตามองค์ประกอบแตกต่างกัน และจากการศึกษาของ การ์สัน (Garrison. 1956 415 - 423) พบว่า เพศ ระดับสติปัญญา และค่านิยมที่นักเรียนยึดถือ ก็เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ โรเซนเบิร์ก (Krech. 1962 130 citing Rosenberg. 1957 unpage) ได้ทำการศึกษาไว้พบว่า องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล คือ ค่านิยม ความต้องการ และคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกอาชีพ เพราะค่านิยมช่วยให้บุคคลทราบความมุ่งหมาย และแนวทางในการปฏิบัติงาน หลวงวิเชียร แพทยาคม (วิเชียร แพทยาคม 2509 102) ได้กล่าวถึงค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นแรงจูงใจที่จะนำบุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ และค่านิยมยังหมายถึงอะไรก็ตามที่คนต้องการเลือกแล้ว 6

608 * * * 6) นับว่าค่านิยมในอาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่บุคคลใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพ เมื่อบุคคลมีค่านิยมในอาชีพด้านใด ก็มีความโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับค่านิยมนั้น 609 * * * ดังนั้น นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในเขตการศึกษา 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะ และประวัติความเป็นมาแตกต่างไปจากโรงเรียนอื่น ๆ ก็น่าจะมีค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพแตกต่างจากนักเรียนในโรงเรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งการที่บุคคลประกอบอาชีพใดที่เหมาะสมกับความรู้ ความสนใจของตนนั้น นอกจากจะทำให้เศรษฐกิจของบุคคลนั้นดีขึ้น แล้วยังเป็นผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศชาติดีขึ้นด้วย 610

611 * * *

612 * * * 2) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจะศึกษาค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางใน

การปลูกฝังค่านิยมในอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพศึกษา
ในโรงเรียนราชวัลลภสอนศาสนาอิสลาม ตลอดจนจนถึงการแนะแนวในการจัดบริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดข้อขัดแย้งในสังคมชายแดนภาคใต้
อันจะส่งผลถึงความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติโดยส่วนรวมอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียน ในด้าน คำสอน เพศ อาชีพของผู้ปกครอง และประเภทโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียน ในด้าน คำสอน เพศ อาชีพของผู้ปกครอง และประเภทโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราชวัลลภสอนศาสนาอิสลาม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อประโยชน์ต่อการบริหาร และการจัดการให้เข้าถึงประชาชนของรัฐโดยส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการส่งเสริมด้านอาชีพ
2. เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การเลือกอาชีพของเด็กให้ค่านิยมสอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และความต้องการของนักเรียน
3. เป็นประโยชน์แก่ครูแนะแนวในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราชวัลลภสอนศาสนาอิสลาม
4. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษา เขตการศึกษา 2 ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเปิดวิชาเลือกให้กว้างขวาง และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ตลอดจนถึงการวางแผนการพัฒนาอาชีพศึกษาในโรงเรียนราชวัลลภสอนศาสนาอิสลาม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายและหญิง ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส จำนวน 750 คน

2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ค่าผลของนักเรียน

2.2 แหล่งของนักเรียน

2.3 อาชีพของผู้ปกครอง

2.4 ประเภทของโรงเรียน

3. จำนวนขอบข่ายในการศึกษา เป็นสองหัวข้อ คือ

3.1 ค่านิยมในอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพ 11 ด้าน คือ

3.1.1 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง

3.1.2 ด้านความก้าวหน้า

3.1.3 ด้านการบริการสังคม

3.1.4 ด้านความมั่นคงในอาชีพ

3.1.5 ด้านรายได้

3.1.6 ด้านความมีอิสระ

3.1.7 ด้านความมีอำนาจ

3.1.8 ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

3.1.9 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถ

3.1.10 ด้านความมีระเบียบแบบแผน

3.1.11 ด้านความเสียสละ

3.2 การเลือกอาชีพ ประกอบด้วยอาชีพที่กำหนด คือ

3.2.1 งานที่ใช้วิชาชีพหรือวิชาการ

3.2.2 งานบริหารและงานจัดการ

3.2.3 งานเลี่ยมพนักงาน

3.2.4 งานเกี่ยวกับการค้า

3.2.5 งานด้านบริการ

3.2.6 งานกลุ่กรรม

3.2.7 งานเกี่ยวกับการผลิต และการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง

3.2.8 ทหาร

3.2.9 อื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีอาจจัดประเภทได้

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1 นักเรียน หมายถึง นักเรียนทั้งชายและหญิง ที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ปีการศึกษา 2522

2 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของบิดามารดาในปัจจุบัน กรณีที่ไม่มีบิดามารดาให้ถือเอาอาชีพของผู้ปกครองคนปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็นกำหนด ตามกวดระสัดประเภทมาตรฐานอาชีพ พ.ศ. 2512-ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

3 คำสนา แบ่งเป็นสองกลุ่ม

3.1 กลุ่มนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ที่นับถือศาสนาพุทธ ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

3.2 กลุ่มนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ที่นับถือศาสนาอิสลาม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

4 คำนิยามในอาชีพ หมายถึง ความชอบ ความสนใจ และความปรารถนาในการเลือก
คุณลักษณะของอาชีพ ด้วยการประเมินโดยใช้การสังเกต และพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่า เป็นสิ่ง
ที่ดีที่สุด คุณลักษณะของอาชีพที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 11 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 4.1 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง
- 4.2 ด้านความก้าวหน้า
- 4.3 ด้านการบริการสังคม
- 4.4 ด้านความมั่นคงในอาชีพ
- 4.5 ด้านรายได้
- 4.6 ด้านความมีอิสระ
- 4.7 ด้านความมีอำนาจ
- 4.8 ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
- 4.9 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน
- 4.10 ด้านความมีระเบียบแบบแผน
- 4.11 ด้านความเลี้ยลละ

5 อาชีพ หมายถึง การประกอบกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ
และด้านสังคมทุกชนิด ที่นักเรียนมุ่งหวังจะออกไปประกอบในอนาคต โดยแบ่งออกเป็น ก้าหมวด
ตามการคัดประเภทมาตรฐานอาชีพ พ.ศ. 2512 ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย (กระทรวง
มหาดไทย 2512 479) ดังนี้

5.1 งานที่ใช้วิชาการ ได้แก่ ผู้ที่ได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมขั้นสูง หรือผู้ที่ได้รับ
การฝึกอบรมทางเทคนิคต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ รวมถึงศิลปิน นักดนตรี นักประพันธ์ ซึ่ง
ต้องใช้ความเฉลียวฉลาด ปราดเปรื่องเฉพาะงาน เช่น นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ ครู วิศวกร
นักการศึกษา เป็นต้น

5.2 งานบริหารและงานจัดการ ได้แก่ ผู้ออกกฎหมาย ผู้พิจารณากำหนดนโยบาย
ทั้งของรัฐและเอกชน งานอำนวยการ และงานจัดการขององค์กร เช่น นักบริหารของหน่วยงาน
รัฐบาล ผู้จัดการองค์การรัฐบาลหรือเอกชน

5 3 งานเสถียรพนักงาน ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพในสำนักงาน ทำงานเกี่ยวกับการจัด และการเก็บรักษาบันทึกประวัติ และสถิติทุกชนิด ทำงานเกี่ยวกับการเงิน การธุรกิจ อุตสาหกรรม โต้ตอบจดหมาย พนักงานเก็บตัว บุรุษไปรษณีย์ และเลขานุการ

5.4 งานเกี่ยวกับการค้า ทำงานเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า และบริการทุกชนิด ทั้งค้าส่งและค้าปลีก ผู้เร่ขาย นักโฆษณาสินค้า ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำการใช้สินค้า ตัวแทนขายหน้า หាประกัน และผู้รับจำนำ

5 5 งานด้านบริการ ได้แก่ การเสริมสวย การปรุงอาหาร ผู้ให้บริการ ความ ปลอดภัย ตำรวจ เจ้าหน้าที่เรือนจำ และยาม

5 6 งานกลกรรม ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การประมง ทำไร่ ทำนา ทำสวน

5 7 งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ได้แก่ การก่อสร้าง การบำรุง รักษา และซ่อมทางหลวง ผู้ใช้อุปกรณ์อื่น และผู้ทำงานประเภทอย่างต่าง ๆ

5 8 งานทหาร ได้แก่ ผู้ที่รับราชการทหาร ผู้รับราชการประจำในกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองกำลังเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง

5 9 อื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีอาชสัดประเภทใด

6. การเลือกอาชีพ หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนที่จะประกอบอาชีพอย่างใด อย่างหนึ่ง ในอนาคต

7. ประเภทของโรงเรียน ในที่นี้แยกออกเป็นสองประเภท คือ

7 1 โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

7 2 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม หมายถึง ปอเนาะที่จัดทะเบียนแล้ว และได้แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทสอนศาสนา ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ประเภท สอนศาสนา ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 โดยเปิดทำการสอนทั้งวิชาศาสนา และวิชาสามัญ ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

8. ปอเนาะ หมายถึง สถานที่สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยโต๊ะครู และได้แปรสภาพมาเป็นโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามหมดสิ้น ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2514

9 โต๊ะครู หมายถึง บุคคลที่ทำการสอนศาสนา และเป็นเจ้าของปอเนาะ "โต๊ะ" หรือ "ตะโต๊ะ" เป็นภาษามลายู แปลว่า "ผู้มีอาวุโส" เป็นคำยกย่องเรียกบุคคลที่มีอาวุโส เช่น ครูเรียกว่า "โต๊ะครู" กำนันเรียกว่า "โต๊ะกำนัน"

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ได้มีผู้ให้คำนิยามคำว่า ค่านิยม ไว้หลายท่าน ดังเช่น *mean of* การ์เรตต์ (Garrett. 1961 : 573) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลปรารถนา เมื่อค่านิยมเกิดเป็นพฤติกรรมโต้ตอบกับบุคคลหรือสังคมใด เราเรียกว่า ความต้องการ ตามความรู้สึกโดยทั่วไปแล้ว จะรู้สึกว่าคุณค่าเป็นสิ่งมาก่อนความต้องการ ค่านิยมเป็นเสมือนสิ่งนำทางให้แก่ความต้องการ เมื่อบุคคลต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็เพราะว่าสิ่งนั้นเป็นค่านิยมของเขา หรือสิ่งนั้นมีเกียรติภูมิอยู่ในตัวของมันเอง บุคคลแต่ละคนจะวางค่านิยมของตนไว้ ซึ่งค่านิยมที่วางไว้นั้นอาจจะเกิดขึ้นจากการฝึกคิดขึ้นมาเอง หรืออาจจะเกิดจากการที่เขาหมายใจเอาไว้ ส่วน กินส์เบิร์ก (Ginsberg. 1966 : 72) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลว่า ย่อมขึ้นอยู่กับความชอบของตนเองเป็นใหญ่ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับความชอบของบุคคลมีสามประการ คือ ความต้องการ เป้าประสงค์ และค่านิยม

สำหรับ รูช (Ruch. 1948 : 149) ได้กล่าวถึงค่านิยมที่บุคคลยึดถืออยู่ว่า เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มีต่อเป้าประสงค์ในชีวิตของคนเรา ถ้าเป้าประสงค์ใดที่จะได้มานั้นมีค่า เราก็กล่าวว่าเป้าประสงค์นั้นมีค่านิยมในระดับสูง เป้าประสงค์ใดที่จะได้มาแล้วไม่คุ้มค่า หรือหาค่าได้ยาก เราก็กล่าวว่า เป้าประสงค์นั้นมีค่านิยมต่ำ และสิ่งใดก็ตามที่คนเราหลีกเลี่ยงก็กล่าวได้ว่า มีค่านิยมในทางลบ เมื่อเป้าประสงค์ปรากฏชัดเจนขึ้น และสามารถจะวัดได้ว่ามีความสำคัญต่อตนเองจริง ๆ ก็จะพยายามแสวงหาทางให้ถึงเป้าประสงค์นั้น ในทอมองเตียวกิน ฮาร์จ บัวศรี (ฮาร์จ บัวศรี 2504 : 70) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่า "หมายถึงกฎของการประพฤติปฏิบัติที่ปรุงแต่งพฤติกรรมของบุคคล และช่วยให้บุคคลได้รับผลในสิ่งที่ตั้งความปรารถนาไว้"

นอกจากนี้ ฮานวบ ทะพิงค์แก (ฮานวบ ทะพิงค์แก 2513 : 1 - 2) กล่าวว่า ค่านิยมของบุคคลหนึ่งย่อมแตกต่างไปจากค่านิยมของบุคคลอื่น ไม่มากนักน้อย ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ประสบการณ์ที่ได้รับ สิ่งแวดล้อม การศึกษา ความต้องการ และการเรียนรู้ เป็นต้น ค่านิยมเป็นองค์ประกอบ

สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง และมีบุคลิกภาพเป็นของตนเองแตกต่างไปจากผู้อื่น ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นรากฐานที่ทำให้บุคคลมีค่านิยมต่าง ๆ ตามค่านิยมของตัวเอง ในขณะที่เดียวกัน ตัวเองก็จะถูกตีค่าจากผู้อื่นด้วย ค่านิยมจึงเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อนที่บุคคลสร้างขึ้นมา

สำหรับค่านิยมทางอาชีพนั้น เพอร์โรน (Perrone, 1965 : 254) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงแนวโน้มที่บุคคลมีปฏิกิริยาต่อความพอใจหรือไม่พอใจเกี่ยวกับงาน อันเป็นผลมาจากการสังเกต พิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้ว ส่วน บุพรรณี คู่ขมิติ (บุพรรณี คู่ขมิติ 2510 : 4) ได้สรุปไว้ว่า ค่านิยมทางอาชีพคือความสำคัญของอาชีพที่มีต่อบุคคลในระดับต่าง ๆ กัน บุคคลย่อมใช้ค่านิยมเป็นเกณฑ์หรือแนวในการเลือกอาชีพ

เนื่องจากค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกอาชีพ จึงได้มีการศึกษาและแบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็นหลาย ๆ ด้าน ดังต่อไปนี้

เพอร์โรน (Perrone, 1965 : 254) แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 16 ด้าน

- 1 รายได้ดี (Good income)
- 2 ด้านความสนใจในงานอย่างแท้จริง (Really interesting work)
- 3 ด้านการใช้ความสามารถพิเศษ (Use special talent)
- 4 ด้านการเดินทาง (Travel)
- 5 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Be helpful to others in society)
6. ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความสามารถ (Function in a supervisory capacity)
- 7 ด้านความก้าวหน้า (Get ahead rapidly)
- 8 ด้านการทำงานกับคน (Work with people)
- 9 ด้านการทำงานกับสิ่งของวัตถุ (Work with things or materials)
- 10 ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security future)
- 11 ด้านการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Do original, creative work)
- 12 เป็นอิสระ (Free from supervision in one's work)
- 13 มีเวลาพอที่จะให้แก่ครอบครัว (Have enough time for one's family)

14 มีเวลาพอที่จะอุทิศให้แก่งานอดิเรก (Have time to pursue one's interests and hobbies)

15 มีโอกาสที่จะศึกษาต่อไปได้อีก (Have opportunity to pursue further studies)

16 มีโอกาสที่จะพัฒนาทักษะในการทำงาน (Have opportunity to improve work skills)

ส่วน ส์กับบอนส์ และ โลเนสส์ (Cribbons and Lohnes. 1965 : 250) ได้แบ่ง คำนิยมในอาชีพออกเป็น 12 ด้าน คือ

1 ด้านความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง โอกาสที่จะรุ่งเรืองและก้าวหน้า ในการทำงาน มีอนาคตดี สามารถที่จะได้เป็นผู้จัดการในองค์กร และสามารถที่จะทำงานโดยไต่จาก ระดับต่ำขึ้นไปถึงงานระดับสูงได้

2 ด้านความต้องการ (Demand) หมายถึง งานที่เป็นที่ต้องการของสังคม

3. สภาพทางภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว (Geographic Location, Travel) หมายถึง งานที่ได้ท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ และได้รับการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว

4 ด้านความสนใจ (Interest) หมายถึง งานที่ตนสนใจจะกระทำอย่างแท้จริง

5. การแต่งงานและครอบครัว (Marriage and Family) หมายถึง งานที่พอจะมีเวลาให้แก่ครอบครัว บ้าน และสัตว์เลี้ยง

6 การบริการสังคม (Social Service) คือ การมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น สามารถทำให้ผู้อื่นได้รับความพอใจได้

7 การเกี่ยวข้องกับบุคคล (Personal Contact) คือ การมีโอกาสได้พบเพื่อน ใหม่ ๆ ชอบพบปะกับบุคคลและการได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

8. ด้านความสามารถ (Preparation Ability) หมายถึง การทำงานที่ต้องใช้ ความสามารถของตนอย่างเต็มที่

9. ด้านเกียรติยศ (Prestige) หมายถึง งานที่ทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมในตน ให้การยอมรับและยกย่อง

10/ ด้านเงินเดือน (Salary) หมายถึง งานที่มีรายได้ดีพอที่จะดำรงครอบครัว และเหลือเก็บสะสมไว้

11. ด้านความพอใจ (Satisfaction) หมายถึง งานที่ทำแล้วทำให้เกิดความลွ่ ความพอใจ ได้ทำในสิ่งที่ได้ผลคุ้มค่า

12. จุดมุ่งหมายส่วนตัว (Personal Goals) หมายถึง งานที่สามารถพัฒนาตนเอง และทำให้รู้จักตนเองดีขึ้น

เช่นเตอร์ส (Centers. 1949 151 - 160) ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาชุดหนึ่ง เรียกว่า Job Values and Desires Questionnaires ซึ่งประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ ค่านิยมในอาชีพ 10 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นผู้นำ (Leadership)
2. ด้านประสบการณ์ที่น่าสนใจ (Interesting Experience)
3. ด้านความนิยมนับถือ (Esteem)
4. ด้านอำนาจ (Power)
5. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security)
6. ด้านการได้แสดงออกด้วยตนเอง (Self - Expression)
7. ด้านรายได้ (Profit)
8. ด้านชื่อเสียง (Fame)
9. ด้านการบริการสังคม (Social Service)
10. ด้านความมีอิสระ (Independence)

สำหรับคนไทยที่ศึกษาเรื่องค่านิยมในอาชีพ และได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็นด้าน ๆ คือ จิตรอารี เนตรดิน (จิตรอารี เนตรดิน 2513 : 77) ได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น เจ็ดด้าน คือ

1. ด้านความมั่นคงปลอดภัย
2. ด้านรายได้

3. ด้านความเป็นผู้นำ
- 4 ด้านความเป็นอิสระ
- 5 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้า
- 6 ด้านการบริการสังคม
7. ด้านความพอใจในการทำงานกับธรรมชาติ

ในด้านการวิจัยค่านิยมทางอาชีพ ปรากฏว่า ในปี ค.ศ. 1965 เพอร์รอน (Perron. 1965 254 - 257) ได้วิจัยเรื่องค่านิยม การเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุด คือ รายได้สูง ความมั่นคงในอนาคต ค่านิยมโดยทั่วไปที่สำคัญ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานเกี่ยวกับวัตถุ และไม่ต้องทำงานตามคำสั่งใคร

ส่วน วิลสัน (Wilson. 1959 213 - 218) ให้นิสิตปีที่ 4 แห่งมหาวิทยาลัยอาร์วาร์ด 165 คน ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามนั้นเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ รวม 16 ข้อ ซึ่งปรับปรุงตามแบบสอบถามของเฮนเตอร์ส กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่มาจากโรงเรียนรัฐบาล 88 คน และจากโรงเรียนราษฎร์ 77 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่มาจากโรงเรียนรัฐบาล เลือกค่านิยมเกี่ยวกับโอกาสที่จะได้ปฏิบัติงานด้วยความสามารถ การอุทิศตนให้กับสังคมเป็นส่วนใหญ่ และการสะสมความรู้ ส่วนนิสิตที่มาจากโรงเรียนราษฎร์ เลือกค่านิยมเกี่ยวกับโอกาส ในด้านการตัดสินใจ และออกคำสั่ง มีความรับผิดชอบ และมีโอกาสได้ติดต่อกับคนอื่นอยู่เสมอ

ด้านการวิจัยของไทยนั้น สิตธารีย์ เนตรดิน (สิตธารีย์ เนตรดิน 2513 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคศึกษา 11 จำนวน 450 คน โดยใช้แบบสอบถามค่านิยมทางอาชีพจำนวน 42 ข้อ พบว่า นักเรียนมีค่านิยมทางอาชีพพิจารณาตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ ความก้าวหน้า เกียรติยศ ชื่อเสียง ทางด้านบริการสังคม ทางด้านความเป็นผู้นำ ทางด้านความเป็นอิสระ ทางด้านความมั่นคงปลอดภัย ทางด้านรายได้ และทางด้านความพอใจในการทำงานกับธรรมชาติ / ส่วน สัมบูรณ์ คำลยาฮิวิธ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 34 - 35 อ้างอิงมาจาก สัมบูรณ์ คำลยาฮิวิธ 2518) ได้ทำการศึกษาทัศนคติค่านิยมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เข้าเรียนในปี พ.ศ. 2518 ซึ่งมาจากคณะต่าง ๆ หกคณะ รวมทั้งสิ้น 590 คน ภายในคณะได้จำแนกเป็น

นักศึกษาที่มาจากส่วนภูมิภาค และนักศึกษาที่สำเร็จ ม.ศ. 5 ส่วนกลาง พบว่าค่านิยมในการเลือก อาชีพนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่จะมองคุณค่าของอาชีพ โดยเน้น เรื่องต่อไปนี้

1. การมีโอกาสนจะช่วยเหลือคนอื่นและสังคม
2. การมีอิสระและรับผิดชอบในงานของตน
3. การมีโอกาสดูแลรักษาสังคม

เหตุผลหรือคุณค่าที่รองลงมา คือ

4. งานที่มีหลักประกันมั่นคงและทำได้นาน
5. งานที่มีเวลาว่างพอสมควร เพื่อกิจกรรมที่น่ายินใจอื่น ๆ
6. งานที่มีรายได้ดี
7. โอกาสที่จะก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่า
8. การยอมรับนับถือจากผู้อื่นเหนือกว่า
9. ความมีเกียรติในสังคม และทำงานอาชีพที่มีคนนับถือมาก

นักศึกษาทั้งหมดคณะ มีความเห็นคล้ายคลึงกันมากในเหตุผลข้อที่ 2, 8 และ ข้อ 9 และมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องต่อไปนี้ นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เห็นความสำคัญของงานอาชีพที่เปิดโอกาสให้ก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งที่สูงกว่า (ข้อ 7) มากกว่าคณะอื่น ๆ นักศึกษา แพทย์ พยาบาล และศึกษาศาสตร์ เลือกงานที่มีโอกาสช่วยเหลือคนอื่นและสังคม (ข้อ 1) และนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์เห็นความสำคัญของการมีเวลาว่างจากงาน เพื่อสิ่งที่เขาสนใจ (ข้อ 5) ส่วนทัศนคติของนักศึกษาต่อสาขาวิชาชีพที่เลือกศึกษานั้น นักศึกษา คณะแพทย์ ทั้งที่มาจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีความพอใจในวิชาชีพของตนมากที่สุด และรองลงมาได้แก่นักศึกษา คณะพยาบาล คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2520 ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 103) ได้ศึกษา วิจัยค่านิยมทางอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 531 คน โดยใช้แบบสอบถามค่านิยมทางอาชีพ จำนวน 65 ข้อความ พบว่า นักเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ มีค่านิยมทางอาชีพเรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ คือ ด้านบริการสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงปลอดภัยใน

อาชีพ ด้านความเป็นอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านความสามารถ ด้านการทำงาน
กับธรรมชาติและวัตถุ ด้านรายได้ และด้านความมีระเบียบแบบแผน

สำหรับ บุญถึง แนนหนา (บุญถึง แนนหนา 2517) ได้ศึกษาเรื่องการเลือกอาชีพ
และเหตุผลในการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ของทุกภาคในประเทศไทย พบว่า ความคิดในเรื่องความมีเกียรติของนักเรียนได้เปลี่ยนไป
นักเรียนส่วนมากคำนึงถึงในด้านเศรษฐกิจมากกว่าอย่างอื่น โดยการที่ได้ทุกภาค เลือกเรียนวิชาชีพ
ที่มีโอกาสทำงาน เมื่อเรียนจบแล้วมากกว่าเหตุผลอย่างอื่น ๆ

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องเพศและค่านิยมในอาชีพ

ปี ค.ศ. 1954 ซิงเกอร์ และ สเตฟเฟอร์ (Wagman, 1965 260 citing
Singer and Steffer. 1954 89 - 91) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายหญิง
ระดับมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย โดยใช้แบบสอบถามวัดค่านิยมของเชนเตอร์ล์ ซึ่งประกอบด้วยค่านิยม
ในอาชีพ 10 ด้าน พบว่า นักเรียนชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านประสิทธิภาพที่น่าสนใจ ความมี
ชื่อเสียง และความมีอำนาจแตกต่างกับนักเรียนหญิง ที่เลือกค่านิยมในอาชีพ ด้านการบริการสังคม
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กริบบอนส์ และ โลเนสส์ (Gribbons and Lohnes, 1965
248 - 252) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในอาชีพของเด็กรุ่น โดยทำการศึกษาระยะยาว
ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1958 - 1963 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายหญิงในเมืองบอสตัน 111 คน วิธีการ
เก็บข้อมูล คือ การสัมภาษณ์ โดยมีคำถาม 43 ข้อ แสดงถึงค่านิยมในอาชีพ 12 ด้าน พบว่า
นักเรียนชายเลือกค่านิยมด้านรายได้ และความมีเกียรติ นักเรียนหญิงเลือกค่านิยมในอาชีพด้าน
การติดต่อกับคน การบริการสังคม การมีเวลาให้ครอบครัว และในปีเดียวกัน แวกแมน (Wagman.
1965 : 258 - 262) ได้ทำการวิจัยกับนักศึกษาชายหญิงของมหาวิทยาลัยฮิลลีนอยส์ 259 คน
โดยใช้แบบสอบถามของเชนเตอร์ พบว่า นักศึกษาชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความนิยมนับถือ
ส่วนนักศึกษาหญิง เลือกค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม ✓

ในทำนองเดียวกัน จากผลการศึกษาของ คูเกอร์ (Cooker, 1972 : 6121)
ได้ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย-หญิง เกรด 4, 5 และ 6 จำนวน

240 คน โดยใช้แบบสำรวจค่านิยมในอาชีพ ที่ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพสี่ด้าน พบว่านักเรียนชายเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการมีอำนาจบังคับบัญชา และเงินมากกว่านักเรียนหญิงที่เลือกค่านิยมในอาชีพด้านคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

ความแตกต่างระหว่างเพศกับค่านิยมในอาชีพที่คนไทยศึกษาไว้ มี บุพพรณี คูขล่มิติ (บุพพรณี คูขล่มิติ 2510) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพระนคร และธนบุรี ปีการศึกษา 2510 เป็นนักเรียนหญิง 300 คน อายุระหว่าง 13 - 19 ปี ได้ผลสอดคล้องกับการศึกษาของชาวต่างประเทศที่ว่า มีความแตกต่างระหว่างนักเรียนหญิง และนักเรียนชายในการเลือกค่านิยมในอาชีพที่เกี่ยวกับการทำงานกับวัตถุความต้องการของประเทศ ความเหมาะสมกับความรู้อย่างไรเรียนมา การเป็นหัวหน้าใหญ่ ความมีเกียรติ การมีสถานที่และสิ่งแวดล้อมดี การได้รับชื่อเสียงและเกียรติยศ การมีเวลาสนใจสิ่งอื่น และงานอดิเรก ความเหมาะสมกับบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย การสามารถหารายได้พิเศษ การเป็นผู้ให้คำแนะนำคนอื่น อาชีพที่สุจริต และการไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

ทานองเตียวกับผลการศึกษารายของ จิตรอารี เนตรหิน (จิตรอารี เนตรหิน 2513 74 - 75) พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศกับการเลือกค่านิยมทางอาชีพ นักเรียนชายมีค่านิยมทางด้านรายได้ และความเป็นผู้นำสูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนหญิงมีค่านิยมทางด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้าและทางด้านบริการสังคม สูงกว่านักเรียนชาย ส่วนค่านิยมทางอาชีพ ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านความเป็นอิสระ และด้านความพอใจในการทำงานกับธรรมชาติ ทั้งเพศหญิงและเพศชายไม่ต่างกัน

นอกจากนี้จากผลการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 116 - 118) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2519 จำนวน 531 คน ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลพบว่า ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีแตกต่างกันก็คือ ด้านบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล นักเรียนหญิงมีมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ ฮิงเกอร์ และ สเตฟเฟอร์ (Hagman 1965 260 citing Singer and Steffer 1954 . 89 - 91)

วากแมน (Wagman. 196๖ : 258 - 262) กริบบอน และ โลเนส (Gribbons and Lohnes. 1965 248 - 252) คูเกอร์ (Cooker. 1972 6121) บุพพณี คู่ขสมิติ (บุพพณี คู่ขสมิติ 2510 48) และ จิตรอารี เนตรหิน (จิตรอารี เนตรหิน 2513 74 - 75) ส่วนค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพนั้น นักเรียนหญิงมีมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ จิตรอารี เนตรหิน (จิตรอารี เนตรหิน 2513 * 74 - 75) ซึ่งพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพไม่แตกต่างกัน สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำของนักเรียนชายมีมากกว่านักเรียนหญิง ตรงกับผลการศึกษาของ คูเกอร์ (Cooker. 1972 * 6121) และจิตรอารี เนตรหิน (จิตรอารี เนตรหิน 2513 74 - 75) ค่านิยมในอาชีพที่ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ได้แก่ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าด้านรายได้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ และด้านความสามารถ สำหรับด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า นั้น ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ กริบบอน และ โลเนส (Gribbons and Lohnes. 1965 248 - 252) ซึ่งพบว่า นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้ามากกว่านักเรียนหญิง

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับค่านิยมในอาชีพ

ทอมสัน (Thompson. 1966 850 - 851) ได้ทำการศึกษาวิจัยค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในแคลิฟอร์เนีย 10 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 9 จำนวน 2,287 คน โดยใช้แบบสอบถามของเฮนเดอร์สพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพของนักเรียนกับอาชีพของบิดา นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพชั้นสูงจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นผู้นำมากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพใช้แรงงาน และค้าขาย ซึ่งจะเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัย และด้านการมีรายได้ดีมากกว่า นักเรียนที่มารดาออกทำงานนอกบ้านเลือกค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยมากกว่านักเรียนที่มารดาไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

ไนท์นอนเตียวกัน โลออน (Lyon. 1959 * 1269) ศึกษาองค์ประกอบด้านประสบการณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยแลตตันพอร์ต

ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไว้แล้วจำนวน 82 คน กับพวกที่ยังตัดสินใจไม่ได้ จำนวน 87 คน ปรากฏผลที่น่าสนใจคือ กลุ่มนิสิตที่เลือกอาชีพไว้แล้วมีความคุ้นเคยกับอาชีพของบิดา และต้องการมีอาชีพตามบิดามารดามากกว่ากลุ่มที่ยังตัดสินใจไม่ได้

สำหรับในประเทศไทยนั้น จากการศึกษาของ ยุพรรณีย์ กุศลสมบัติ (ยุพรรณีย์ กุศลสมบัติ 2510 : 50) พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดามารดา กับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน เพียงบางด้านเท่านั้น เช่น นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพในระดับสูง เห็นความสำคัญของการมีอิสระในการทำงาน มากกว่านักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพในระดับต่ำ ส่วนผลการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 124) พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพต่างกัน เป็นเพียงเล็กน้อย

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าสนาและค่านิยมในอาชีพ

สำหรับเรื่องค่าสนากับค่านิยมในอาชีพ มีผู้ศึกษาไว้บ้างเพียงเล็กน้อย ดังนี้

เอย์ล (Tilman. 1969 : 535 citing Ayal. 1969 : 535 - 549)

ได้ศึกษาเรื่องค่านิยมและการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศญี่ปุ่นและไทย ได้เสนอความเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจมิได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับระบบค่านิยม อันถือว่าเป็นปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นการลงทุนของต่างชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงสถาบันทางการเมือง หรือเศรษฐกิจจะไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจเลย ตราบใดที่ค่านิยมทางสังคมไม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดังกล่าว

นอกจากนี้ เอย์ล (Tilman. 1969 : 535 citing Ayal. 1969 : 535 - 549)

กล่าวว่า ความสำเร็จในพุทธศาสนาขึ้นอยู่กับระบบค่านิยมของไทย ระบบค่านิยมของไทย ให้ความสำคัญต่อค่านิยมส่วนบุคคล เน้นปัจเจกบุคคล ค่านิยมการวางเฉย ค่านิยมสละ ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ขัดกับการทำงานด้านอุตสาหกรรมใหม่ ๆ คนไทยให้ค่านิยมอย่างสูงต่อบุคคลที่ถวายเป็นโอกาสได้เมื่อมีโอกาส แต่น้อยครั้งที่เขาจะสร้างโอกาสให้แก่ตัวเอง การทำบุญถือว่าเป็นการลงทุนที่ลดความกระตุนการลงทุน

เพื่อเพิ่มผลผลิตทางเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับญี่ปุ่นแล้ว จะเห็นว่า ค่านิยมของไทยไม่ค่อยสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจมากนัก

สำหรับค่านิยมในอาชีพตามทัศนะของคำสอนอิสลามนั้น ได้กล่าวว่าดังนี้ "หน้าที่ของมนุษย์ คือการใช้ความสามารถของตน ประดิษฐ์ และจัดหาให้มัน เป็นโภชนทรัพย์ เพื่อปัวรรตแจกจ่ายในหมู่มนุษย์ สมาชิกทุกคนของสังคมต้องรับผิดชอบซึ่งกันและกันในความอยู่ดีกินดี คนร่ำรวยต้องเฉลี่ยรายได้ให้เป็นบริการสาธารณะชนด้วยจิตศรัทธา คนปกติทุกคนต้องไม่ปล่อยชีวิตของตนให้เป็นภาระแก่สังคม เพราะอิสลามถือว่าการทำงานตามหน้าที่ ถูกต้องเรียบร้อยก็เป็นการเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าด้วย คือชีวิตมนุษย์ได้รับพลังงาน และต้องใช้พลังงานทางรับ ทางใช้พลังงานก็ต้องเป็นไปในทางเที่ยงธรรม เป็นการชำระมลทินในจิตวิญญาณ เช่นเดียวกับการประกอบคุณงามความดีอื่น ๆ ตามคำสอนบัญญัติ การหาปัจจัยยังชีพมาเลี้ยงพ่อแม่ ลูกเมียและญาติมิตรในครอบครัวก็เป็นการประกอบกุศลธรรม แต่ต้องตั้งเจตน์จำนง เพื่อความสุขของผู้อื่น และสำรวจตนเอง วัลลออ อย่างแท้จริง" (ฮับตุลลาห์ ฮัสมะฮุน ฮัซวีหฺร อวฺรตัย 2515 . 77 - 83)

อิสลามห้ามระบบผูกขาด ระบบกอบโกยผูกขาด ระบบดอกเบี้ย ระบบตลาดมืด แต่ส่งเสริมการลงทุน การผลิต และระบบตลาด อันหมายถึงการปัวรรตกรรมแจกจ่ายในหมู่มนุษย์ตามคำสอนบัญญัติ สิ่งจะก่อให้เกิดดุลยภาพในชีวิต เศรษฐกิจของสังคมที่ตั้งอยู่บนหลักการไม่หลงวัตถุ และไม่ละทิ้งวัตถุธรรมหรือสังคมในขณะเดียวกันด้วย .

จะเห็นได้ว่าในเรื่องเศรษฐกิจตามทัศนะของอิสลาม คือ การประหยัด การยอมรับว่า โภชนทรัพย์มีอยู่จำนวนจำกัด ต้องใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและรวมหลักจริยธรรมเข้าด้วยแล้ว ก็ต้องเป็นการจำหน่ายความผาสุกแก่ประชากรมามากที่สุด ซึ่งทั้งนี้ต้องวางพื้นฐานอยู่บนความศรัทธาในเอกภาพของพระผู้เป็นเจ้า ดังคำสอนในพระคัมภีร์อัล-กุรอาน บทที่ 30 ฮฺร-รุม ภาคที่ 21 ข้อ 39 ดังนี้ (ดาร์เรก กุลลิลิลว่าลดี 2513 . 984)

"และอันใด แห่งส่วนเกินที่เจ้า (เจตนา) จำยเพื่อมันจะได้เพิ่มทุนทรัพย์สินของมนุษย์ (เช่น ให้อของขวัญของกำนัล โดยหวังจะได้ผลตอบแทนมากขึ้น หรือให้ยืมเงินเพื่อจะได้ดอกเบี้ย) ดังนั้น มันไม่เพิ่มในทัศนะของวัลลออ (เพราะเจตนาแต่แรกมิได้ให้เพื่อหวังความโปรดปรานจากวัลลออ แต่เพื่อเอาใจมนุษย์ด้วยกัน) แต่อันใดจากชะกาอู ที่เจ้าจำย โดยสู่เจ้าหวังความ

โปรดปรานของฮัลลอว จะนั่นแหละนี่พวกเขาคือผู้ได้รับ (การตอบแทน) ทวีคูณ" (2 275) ✓

จากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้มองเห็นหลักการกว้าง ๆ ทางเศรษฐกิจและค่านิยมในอาชีพในทัศนะของอิสลาม ซึ่งส่งเสริมการเฉลี่ยรายได้ให้เป็นบริการสาธารณะชน แต่อิสลามก็ไม่ห้ามการแสวงหาผลประโยชน์ในการประกอบกิจการ หรือผลกำไรในธุรกิจการค้า แต่วิธีการนั้นต้องสุจริต เที่ยงธรรมอยู่บนหลักการของความเห็นอกเห็นใจมนุษย์ ไม่ใช่หวังแต่ผลประโยชน์กำไรจนลืมมนุษยธรรม เป็นการกอบโกยทุจริตหรือผูกขาดสิทธิผู้อื่นในการทำมาหากิน

การเลือกอาชีพ

การประกอบอาชีพเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับบุคคลโดยทั่วไป การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จนั้นนับว่า เป็นปัญหาสร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคลมาก ดัง เครช (Krech. 1962 . 130) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกงานหรือเลือกอาชีพ นับว่าเป็นจุดที่ยุ่งยากลำบากจุดหนึ่งของบุคคล เมื่อเลือกแล้วจะเป็นได้จริงตามที่เลือกหรือไม่มันขึ้นอยู่กับ การเลือกขั้นสุดท้าย ซึ่งจะตัดสินว่าคนนั้นเป็นบุคคลที่จะเกิดความพอใจ ถ้าได้ทำในสิ่งที่เขาต้องการ

จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพเป็นจุดที่สร้างความยากลำบากให้แก่บุคคลมาก ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจศึกษา เรื่องการเลือกอาชีพของบุคคลไว้อย่างกว้างขวาง และรวบรวมตั้งเป็นทฤษฎีทางการเลือกอาชีพไว้ หลายทฤษฎี ดังต่อไปนี้

ซูเปอร์ (Super. 1957 99 - 108) ได้ทำการศึกษาการเลือกอาชีพและได้สรุปรวบรวมตั้งเป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้นโดยใช้ชื่อทฤษฎีว่า "ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ" (Theory of Vocational Development) ซูเปอร์ใช้คำว่า "การพัฒนา" (Development) แทน "ตัวเลือก" (Choice) ก็เพราะว่า "การพัฒนา" (Development) ให้ความกว้างกว่า ซึ่งหมายรวมถึงความชอบ การเลือกการพิจารณาตัดสินใจ และการเข้าประกอบอาชีพ ความรู้ชั้นเป็นรากฐานเบื้องต้นของทฤษฎีที่มีอยู่ 12 ประการ คือ

1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ทฤษฎีของความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นหลักสำคัญทั้งด้านที่ เกี่ยวกับการศึกษาและจิตวิทยาทางอาชีพ เพราะ

บุคคลย่อมแตกต่างกัน ทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้น การเลือกอาชีพของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ดังนั้น การเลือกอาชีพของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2 ความสามารถหลาย ๆ อย่างในตัวบุคคล (Multipotentiality) บุคคลแต่ละคนมีขีดความสามารถประจำตัวของแต่ละบุคคล ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือพอใจในงานอย่างใดอย่างหนึ่ง การที่จะนำเอาคนหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกคนหนึ่งนั้นไม่ได้ ทุกคนจะมีความสามารถเฉพาะตัว แต่มีคนละอย่าง

3 กระบวนการของความสามารถในอาชีพ (Occupational Ability Patterns) อาชีพแต่ละอาชีพจะมีกระบวนการของความสามารถเฉพาะของแต่ละอาชีพ เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ นั่นคืออาชีพหนึ่ง ๆ ก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ ต่างไปจากอีกอาชีพหนึ่ง

4 การเลียนแบบและบทบาทของรูปแบบ (Identification and Role of Models) บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดา มารดา หรือบุคคลอื่นในด้านการประกอบอาชีพ เด็กวัยรุ่นจะสนใจอาชีพโดยการเลียนแบบจากอาชีพของผู้ใหญ่ ดังนั้น ผู้ใหญ่ก็ควรจะเป็นรูปแบบที่ดีให้แก่เด็ก

5 ความต่อเนื่องของการตัดสินใจ (Continuity of Adjustment) การที่บุคคลจะเลือกอาชีพอะไรนั้น การตัดสินใจเลือกจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง (continuous Process) ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่ หรือทำงานอยู่ รวมทั้งทัศนคติภาพ (Self-Concept) ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และประสบการณ์ ดังนั้น การเลือกและการตัดสินใจก็ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป

6 ช่วงของชีวิต (Life Stage) กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 ขั้นของการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นระยะที่เด็กกำลังเจริญเติบโต

6.2 ขั้นของการสำรวจ (Exploration Stage) ระหว่างอายุ 14 - 25 ปี เป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจตนเอง ทดลองส่วนบทบาทของผู้ใหญ่ เช่น การหาที่ การหาอาชีพ และการหาตำแหน่งในสังคม

6.3 ขั้นตอนของการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) ระหว่างอายุ 25 - 45 ปี เป็นช่วงที่บุคคลคิดมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอน มีงานทำมั่นคงและมีบ้านอยู่อาศัย

6.4 ขั้นตอนของชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage) ระหว่างอายุ 45 - 65 ปี เป็นช่วงที่เห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามที่จะมีหน้ามีตา หาความก้าวหน้าในการทำงาน

6.5 ขั้นตอนของความเสื่อม (Decline Stage) ตั้งแต่อายุ 65 ปี ถึงตาย เป็นช่วงที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบน้อย และมีบทบาทในสังคมน้อย

7 กระบวนของอาชีพ (Career Patterns) กระบวนของอาชีพขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจ และโอกาส ซึ่งกระบวนอาชีพมีได้แก่ ระดับความสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงาน อาชีพบางอย่างทำให้เปลี่ยนงานบ่อย แต่อาชีพบางอย่างก็ไม่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย ๆ

8 การพัฒนาอาชีพควรได้รับการแนะแนวทาง (Development Can Be Guided) การพัฒนาตลอดทุกช่วงของชีวิตควรได้รับการแนะแนวทางให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม โดยการให้ทดลองฝึกงานบ้างตามโอกาสอันควร

9 การพัฒนาอาชีพ เป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม (Development the Result of Interaction) สิ่งแวดล้อมได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากบ้าน การได้รับการศึกษาจากโรงเรียนและจากสังคม ซึ่งจะเป็นสิ่งช่วยประเสริม แปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและทดลองวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นการสร้าง Self-Concept ของตนเองด้วย คือ ทำให้รู้จักตนเอง เช่น รู้จักความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตนเอง อันจะทำให้รู้จักประเมินประนอม ระหว่างความสามารถของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้จริง

10 ความไม่คงที่ของกระบวนอาชีพ (The Dynamics of Career Patterns) กระบวนของอาชีพซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของสังคม เศรษฐกิจ ของบิดามารดา สติปัญญา ความสามารถ และความสนใจของบุคคล ซึ่งไม่คงที่ เช่นเดียวกับการพัฒนาการของบุคคลตามช่วงชีวิต ระหว่างช่วงของการเจริญเติบโต (The Growth Stage) และระยะต้นของช่วงการสำรวจ (The early exploration Stage) ของบุคคลจะมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อย ต่อกระบวนการพัฒนา

อาชีพ แต่ความเข้าใจอันลึกซึ้งนี้จะมีประโยชน์สำหรับกระบวนการนี้ในช่วงหลังของขั้นของการเจริญเติบโต (late exploratory Stage) ของของการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) และขั้นของชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage)

11 ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่งและบทบาทของบุคคล (Job Satisfaction Individual Differences, Status and Role) บุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นไปกับวิถีชีวิตความสามารถ และการได้สวมบทบาทตามที่บุคคลนั้นต้องการระดับของความพอใจ ขึ้นอยู่กับระดับของการพัฒนา (Self-Concept) ของบุคคล

12. งานคือวิถีทางของชีวิต (Work is a way of life) งานเป็นวิถีทางแห่งชีวิตของบุคคล การที่บุคคลจะพึงพอใจในงาน และพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองนั้นขึ้นอยู่กับการทำงานที่บุคคลได้ค้นพบทางออกที่ไ้แสดงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของบุคคลนั้น ๆ และสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นเลือกแล้ว

ทฤษฎีการเลือกอาชีพที่น่าสนใจควรแก่การนำมาเป็นหลักในการแนะแนวอาชีพอีกทฤษฎีหนึ่งก็คือ ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational Choice) เจ้าของทฤษฎีคือ ฮอลแลนด์ (Holland, 1966 : 132) ซึ่งมีความเชื่อว่าความสนใจในอาชีพและความชอบในอาชีพของบุคคลมีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ดังนั้น การเลือกอาชีพจึงเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของบุคคล และแบบสำรวจความสนใจในอาชีพก็คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพนั่นเอง นอกจากนี้ ฮอลแลนด์ ยังเชื่อว่า ความพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ และความล้มเหลวในอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพ และสิ่งแวดล้อมของงานแต่ละชนิดจากความเชื่อนี้ ฮอลแลนด์จึงแบ่งแยกประเภทบุคลิกภาพของบุคคล และประเภทของสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

ฮอลแลนด์ ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็นหกประเภท คือ

1 The Realistic Model คุณสมบัติของบุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้คือ มีลักษณะของความเป็นผู้ชาย แข็งแรง ไม่ชอบเข้าสังคม มีความก้าวร้าว มีความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและทักษะเป็นอย่างดี แต่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และทักษะ ชอบปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้มักจะชอบอาชีพต่อไปนี้ คือ อาชีพด้านเทคนิค การบิน

การก่อสร้าง ข้างไฟฟ้า การประมง วิศกรรมเครื่องกล ข้างต่อท่อประปา ข้างถ้ำรูป พนักงาน
ควบคุมเครื่องตัดขุดดิน พนักงานวิทยุ ข้างสำรวจ การเกษตร

2 The Intellectual Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ มีลักษณะของผู้ขยัน
เจ้าสังคมไม่ค่อยเป็นขบถ กีบตัว ชอบคิดมากกว่าการกระทำ ชอบใช้สติปัญญา มีค่านิยมและทัศนคติ
ที่ไม่ค่อยตรงตามประเพณีบุคคลประเภทนี้ ชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เคมี บรรณารักษ
วารสารวิทยาศาสตร์ ธรณีวิทยา การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ อุตุนิยมศาสตร์ กายภาพศาสตร์
เขียนบทความทางวิทยาศาสตร์ และสัตวแพทย์

3 The Social Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ชอบการสังคม มีความรับผิดชอบ
มีลักษณะของเพศหญิง ชอบทางด้านอักษรศาสตร์ การค้าสนา มีความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์ และ
การใช้ทักษะเป็นอย่างดี หลีกเลียงวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้สติปัญญา ชอบกิจกรรมทางกายภาพ ชอบ
แก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่น มีความสามารถในการพูด ชอบอาชีพที่ช่วยเหลือผู้อื่น เช่น เป็นครูหรือผู้จัดการ
โรงเรียน นักจิตวิทยาคลินิก หัวหน้าของสวัสดิภาพทางสังคม นักสอนคำสนา ครู ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน
ปัญหาเยาวชน ผู้ให้คำปรึกษาหารือ ครูพลศึกษา ผู้ควบคุมดูแลสนามกีฬา หรือสนามเด็กเล่น จิตแพทย์
นักพูด

4 The Conventional Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ชอบรูปแบบทางภาษา
และกิจกรรมเกี่ยวกับตัวเลข ชอบบทบาทของการเป็นผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชา หลีกเลียงสถานการณ์ที่
กำกวม และการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น ชอบการกระทำตามระเบียบแบบแผน ผู้ดูแลรักษาหนังสือ
ผู้ตรวจเงิน ผู้ประเมินราคา พนักงานชวเลข นักวิเคราะห์การเงิน ผู้ควบคุมการสำรวจ พนักงาน
บัญชี ผู้จัดการการค้า และการขนส่ง

5 The Enterprising Model บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้จะมีลักษณะของ
เพศชาย มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการโฆษณา มีลักษณะเป็นคนเด่น แข็งแรง ไม่ค่อยชอบใช้
สติปัญญา ชอบงานที่ได้แสดงออก และชอบเป็นผู้นำ มีความก้าวร้าวทางคำพูด อาชีพที่บุคคลประเภทนี้
ชอบได้แก่ งานด้านบริหารธุรกิจ พนักงานขาย ผู้จัดการโรงแรม งานในภัตตาคาร นักเลี้ยงโชคคำ
ก่าไร ผู้จัดการกีฬา ผู้ขายหุ้นและขายสินค้า ผู้อำนวยการโทรทัศน์ นายหน้าขายของที่ท่องเที่ยวไป

6 The Artistic Model บุคคลผู้มีบุคลิกภาพประเภทนี้ ไม่ชอบการเข้าสังคม มีความต้องการที่จะแสดงออกตามแบบเฉพาะของตน ไม่ต้องเหมือนหรือตามอย่างผู้อื่น รับประทานอาหาร มีความทรมานจากความไม่สงบของอารมณ์บ่อย ๆ ชอบถ่ายทอดปัญหาสิ่งแวดล้อมออกมา โดยการแสดงออกทางศิลปะ อาชีพที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพ ประเภทนี้ชอบได้แก่ ผู้จำหน่ายผลงานทางศิลปะ นักเขียน นักเขียนการ์ตูน ผลิตศิลป์ นักประพันธ์เพลง นักร้อง ผู้สอนการแสดง นักเขียนที่ไม่ประจำ อยู่ในสำนักงานหนังสือพิมพ์ ผู้เรียบเรียงเสียงประสานดนตรี นักดนตรี คนเขียนบทละคร นักกวี ผู้จัดเวที ผู้ควบคุมวงดนตรี

ประเภทของสิ่งแวดล้อมที่ ฮอลแลนด์ แบ่งไว้ให้กับประเภท ซึ่งสอดคล้องกับประเภทของ บุคลิกภาพ คือ

1 The Realistic Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้มีลักษณะที่เป็นรูปธรรม เช่น งานที่ใช้ทักษะทางจักรกล งานที่ต้องใช้กำลังกาย งานกลางแจ้ง งานที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม ประเภทนี้ เช่น ช่างเทคนิค ช่างไฟฟ้า งานก่อสร้าง การเกษตร สถานที่ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อม ประเภทนี้ เช่น สถานีเติมน้ำมัน ร้านค้า เครื่องจักร ฟาร์ม สถานที่ก่อสร้างและร้านตัดผม

2. The Intellectual

นามธรรม งานที่ต้องใช้ความสามารถ งานสร้าง...

ใช้ความสามารถทางสติปัญญามากกว่าการใช้ฝีมือ สิ่งที่เป็น...

คือ ความสามารถในการเขียน งานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น วิศวกร มานุษย...

นักชีววิทยา นักพฤกษศาสตร์ นักวิจัยในห้องทดลอง นักวิจัยยารักษาโรคในโรงพยาบาลหรือคลินิก งาน ห้องสมุด งานวิจัยเครื่องจักร นักคำนวณ สถานที่ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น ห้องทดลอง วิจัย ห้องวิจัยยารักษาโรคในโรงพยาบาลหรือคลินิก ห้องอ่านหนังสือ และที่ทำงานที่มีหนังสือวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด

3. The Social Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงานที่ต้องการ ความสามารถในการแปลความหมาย และแก้ไขพฤติกรรมของมนุษย์ สนใจในการสื่อสารกับผู้อื่น งานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ได้แก่ ผู้จัดการ โรง เรียน นักจิตวิทยาคลินิก ตัวแทนสวัสดิภาพ ทางสังคม ครูนักสอนคำสอน สถานที่ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ เช่น โรงเรียนหรือวิทยาลัย

สำนักงานบริการให้คำปรึกษาหารือ สถานบริการสัมภาษณ์เพื่อการบำบัด โรงพยาบาลโรคจิต วัด
สำนักงานทางการศึกษา และศูนย์พักผ่อนหย่อนใจ

4. The Conventional Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงาน
ที่ต้องใช้กระบวนการทางภาษา และการกำหนด เช่น งานธนาคาร ผู้จัดการหนังสือ ผู้ตรวจเงิน
ผู้ประเมินราคา พนักงานขีวเลข นักวิเคราะห์การเงิน ผู้ควบคุมการสำรวจ พนักงานบัญชี ผู้เชี่ยวชาญ
การควบคุมคุณภาพ สถานที่ที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ ได้แก่ ธนาคาร บริษัท ที่ทำการไปรษณีย์
ห้องเอกสาร และสำนักงานธุรกิจ

5. The Enterprising Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงาน
ที่ต้องใช้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการโฆษณา ยกย่อง และแนะนำผู้อื่นให้ทำงานบริหารธุรกิจ
ผู้ขาย ผู้จัดการโรงแรม ประธานสัมพันธ์ของโรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ทำงานที่จัดอยู่ในสิ่งแวดล้อม
ประเภทนี้ ได้แก่ ยานพาหนะ สำนักงานที่ดิน ที่ชุมนุมทางการเมือง และสำนักงานนายหน้าแจ้งความ

6. The Artistic Environment สิ่งแวดล้อมประเภทนี้แสดงลักษณะงานที่ต้องการ
การแปลความหมาย หรือการสร้างสรรค์รูปแบบของศิลปะ ตลอดจนถึงรสนิยม ความรู้สึก และจินตนาการ
และต้องการความสามารถในการวาดเส้น ใช้ความรู้สึกและอารมณ์ในการแก้ปัญหา สถานที่ทำงานที่จัด
อยู่ในสิ่งแวดล้อมประเภทนี้ได้แก่ สถานที่ซ่อมและแสดงละคร สถานที่แสดงดนตรี ห้องเต้นรำ
ห้องเขียนหนังสือ และห้องสมุด

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์แล้ว พอลจะมองเห็นแนวทางของการเลือก
อาชีพได้ว่า ถ้าบุคคลใดต้องการจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้เกิดความพอใจในอาชีพ
ความมั่นคงในอาชีพแล้วบุคคลนั้นก็ควรจะพิจารณาอาชีพที่มีลักษณะงานและสิ่งแวดล้อมของงานที่สอดคล้อง
และเหมาะสมกับลักษณะของตนเอง

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและการเลือกอาชีพ 8

ปี ค.ศ. 1955 อีเซล และ เทท (Ezell and Tate. 1955 . 217 - 222)
ได้ทำการศึกษาเรื่องเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนปลายๆ พบว่า อาชีพที่เด็กชายสนใจมาก
ได้แก่ อาชีพที่สืบต่อมาจากบรรพบุรุษ (Descending Order) อาชีพที่ใช้วิชาชีพชั้นสูง

(Professional) การค้า เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจอาชีพที่ใช้วิชาชีพนั่งสูง เสริม การค้า และงานภายในบ้าน (Domestic Service) เป็นส่วนมาก

ต่อมา แพนเซอร์ (Panzer. 1957) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย พบว่า ระดับความสนใจและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ นั่นคือ ในการเลือกอาชีพของเพศชายนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจและอาชีพของบิดาตนเอง

พาวเวลล์ และ บลูม (Powell and Bloom. 1962 126 - 133) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการและเหตุผลในการเลือกอาชีพของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยม 929 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในเกรด 10, 11 และ 12 ปี อายุระหว่าง 14 - 19 ปี โดยให้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนชายและหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกัน คือ นักเรียนชายเลือกอาชีพวิศวกรมากที่สุด (23.3 เปอร์เซ็นต์) นักเรียนหญิงเลือกงานในสำนักงานมากที่สุด (21.6 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ อาชีพครู และพยาบาล

สำหรับในประเทศไทย บุพธรณี กุศลสมบัติ (บุพธรณี กุศลสมบัติ 2510 : 68) ได้ศึกษาคำนิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โดยใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศ ในการเลือกอาชีพทางด้านการทำงานกับวัตถุ เวลาว่าง และอาชีพที่ประเทศชาติต้องการ มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับอาชีพของบิดามารดา กับค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน และระหว่างค่านิยมทางอาชีพของบิดามารดา และค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน

ในปีเดียวกัน เจลิมฮัย อุบลพงศ์ (เจลิมฮัย อุบลพงศ์ 2510) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถในการเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชัยนาท พบว่า นักเรียนชายส่วนมากเลือกเรียนได้ไม่ตรงกับความเป็นจริง นักเรียนหญิงเลือกได้ตรงตามความเป็นจริงมีจำนวนมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ธีธารัตน์ บุญนุษ (ธีธารัตน์ บุญนุษ 2512) และ พรรณราย นิ้มขุนทด (พรรณราย นิ้มขุนทด 2513) พบว่า อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุด ได้แก่ เทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างต่าง ๆ รองลงมาคือ รับราชการ ส่วนนักเรียนหญิงให้ความสนใจอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการมากที่สุด เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล และพนักงานบริการต่าง ๆ ในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ

จลวย กิรติรักษกุล (จลวย กิรติรักษกุล 2512) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศกับการเลือกอาชีพ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จงดี ทุมโมจิต (จงดี ทุมโมจิต 2514) ที่ได้ศึกษาการเลือกศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพระนคร ปีการศึกษา 2514 พบว่า นักเรียนชายเลือกวิชาช่างกล สาขาเครื่องยนต์มากที่สุด นักเรียนหญิงเลือกเรียนพาณิชย์การ และสาขาวิชาธุรกิจทั่วไปมากที่สุด

9 ต่อมาปี 2515 ชวลิต บางณรงค์ (ชวลิต บางณรงค์ 2515) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า อาชีพที่นักเรียนชายสนใจมากที่สุด ได้แก่ เทคนิควิทยา รองลงมาคือรับราชการ ส่วนนักเรียนหญิง ให้ความสนใจเกี่ยวกับอาชีพการให้บริการมากที่สุด

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการเลือกอาชีพ

สตีเฟนสัน (Stephenson. 1955 27 - 35) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความมุ่งหวัง และการวางแผนทางอาชีพของนักเรียน เกรด 9 จำนวน 443 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดา ประกอบอาชีพชั้นสูง ก็จะตั้งความมุ่งหวัง และต้องการประกอบอาชีพชั้นสูงเช่นกันด้วย

ต่อมาปี 1959 ลีออน (Lyon. 1959 1269) ได้วิจัยองค์ประกอบด้านประสบการณ์ แรงสูงใจและบุคลิกภาพ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ของนิสิตในวิทยาลัยที่ตัดสินใจเลือกอาชีพไว้แล้ว กับพวกที่ยังไม่ได้ตัดสินใจเลือก กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ปี 1956 - 1957 ปรากฏว่า กลุ่มนิสิตที่เลือกอาชีพไว้แล้วเป็นอาชีพที่คล้ายคลึงกับอาชีพของบิดา และต้องการมีอาชีพตามบิดา ในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ อิตตี้ (Eaddy. 1969 2958 - 2959) ที่ได้ศึกษาเพื่อจัดลำดับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนจากมากไปหาน้อย พบว่า บิดามารดามีอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของแพนเซอร์ (Panzer. 1957 890) และ ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 2958) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชายจากหัวเมืองในรัฐหลุยส์เซียน่า จำนวนนักเรียน 492 คน พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และ

การศึกษามากคือ บิดาจะมีอิทธิพลมากต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดาจะมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อมากกว่าบิดา ส่วนเพื่อน ๆ มีอิทธิพลรองลงไป การเลือกอาชีพของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ คำจ้ำจี้ และลักษณะของงานเป็นสำคัญ

สำหรับในประเทศไทย จากการศึกษารายชื่อ ศิริลักษณ์ สันตาทูล (ศิริลักษณ์ สันตาทูล 2510) พบว่าอาชีพของบิดาและผู้ปกครองบางอาชีพเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน เช่น อาชีพรับราชการ ทหาร ตำรวจ ครู และแพทย์ ต่อมาในปี 2520 อารี เพชรผุด และคนอื่น ๆ (อารี เพชรผุด และคนอื่น ๆ 2520 : 74) ได้ศึกษาอิทธิพลของสถาบันทางสังคมที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดู เด็กไทยพุทธและไทยมุสลิมที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เกี่ยวกับความคาดหวังในการประกอบอาชีพของลูก ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมครึ่งต่อครึ่งบอกว่า อยากให้ลูกทำอาชีพ เช่นเดียวกับพ่อแม่ เพราะได้ฝึกฝนทำมาแล้ว

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คำนิยมในอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ สอนศาสนาอิสลามแตกต่างกัน
2. การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ สอนศาสนาอิสลามแตกต่างกัน
3. นักเรียนชาย นักเรียนหญิงที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน
4. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกัน
6. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม เลือกอาชีพแตกต่างกัน
7. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง เลือกอาชีพแตกต่างกัน
8. นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน เลือกอาชีพแตกต่างกัน
9. การเลือกอาชีพของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับค่านิยมในอาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบ Stratified-Random Sampling จากประชากร โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. สำรวจประชากรเป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีจำนวนรวม 46 โรงเรียน เป็นโรงเรียนรัฐบาล 31 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม 15-โรงเรียน มีประชากรทั้งสิ้น 5,196 คน

2. เลือกเฉพาะอำเภอที่มีทั้งโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามได้เลือกอำเภอ เป็นโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล 12 โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม 15 โรงเรียน รวม 27 โรงเรียน

3. กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนแต่ละอำเภอ โดยใช้สัดส่วน 2 : 1 ได้โรงเรียนทั้งหมด 16 โรงเรียน แล้วสุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบ Simple Random Sampling โดยใช้อัตราส่วน 4 : 1 (โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล : โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 750 คน เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล จำนวน 600 คน และเป็นนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 150 คน รวม 750 คน ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลในสามจังหวัดภาคใต้
พ.ศ. 2522 โดยแยกตามเพศและศาสนา

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน				รวม
	ชาย		หญิง		
	พุทธ	อิสลาม	พุทธ	อิสลาม	
คณะราษฎรบำรุง	48	6	11	-	65
สตรียะลา	-	2	48	-	50
ยะหา ศิรยานุกูล	37	10	13	6	66
เดชะปัตตนยะยานุกูล	-	-	71	49	120
โพธิ์คีรีราชศึกษา	30	2	54	9	95
ส่ายบุรี "แจ้งประชาคาร"	13	13	26	6	58
ศิริราษฎร์ลัมคคี	5	19	2	3	29
นราธิวาส	94	23	-	-	117
รวม	227	75	225	73	600

ตาราง 2 แสดงจำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัด
ภาคใต้ พ.ศ. 2522 โดยแบ่งตามเพศ

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม
	ชาย	หญิง	
พัฒนาวิทยา	26	24	50
ธรรมวิทยามูลนิธิ	10	-	10
สุขสวัสดิ์วิทยา	5	-	5
กำลัมภ์มณี	-	10	10
อาชีวะสถาน	-	9	9
ชุมชนรัศมีสถาปนา	10	-	10
สาธิตอิสลามวิทยา	4	12	16
อัสส็วดียะอิสลามมัธยม	21	19	40
รวม	76	74	150

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถาม
วัดค่านิยมในอาชีพของประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520) ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่น
Coefficient $\alpha = 0.9592$ และแบบสอบถามค่านิยมทางอาชีพของ จิตราธิ เนตรหิน
(จิตราธิ เนตรหิน 2513) รวม 52 ข้อนี้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีได้
เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา และโรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ
จำนวน 100 คน แล้วตรวจหาคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตัดเอา 25 เปอร์เซ็นต์ของคะแนนสูงสุด

และค่าสุดของแต่ละด้านมาวิเคราะห์ โดยใช้ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อ เลือกข้อที่มีค่า t สูง คือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ได้จำนวน 83 ข้อ นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้จำนวน 83 ข้อไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธี Coefficient α (Cronbach. 1972 126) ผลจากการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9279

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสามตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ชื่อโรงเรียน เพศ ศาสนา อาชีพบิดามารดา เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ 11 ด้าน คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ด้านความเสียสละ ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 83 ข้อความ

ในการตอบแบบสอบถามวัดค่านิยมในอาชีพนี้ กำหนดให้ผู้ตอบตอบเป็นน้ำหนัก มากน้อยตามความรู้สึกของตน โดยการเขียนเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในแต่ละช่องดังตัวอย่าง

ลักษณะอาชีพที่ข้าพเจ้าชอบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัยแม้จะมีรายได้น้อย		✓			
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องทำด้วยตัวเองไม่ต้องมีใครสั่ง		✓			
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สม่ำเสมอมั่นคงถึงแม้จะไม่ค่อยมีช่องทางหารายได้พิเศษ	✓				

ความหมายของมาตราส่วน

ขีดช่อง	มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรง	กับความชอบของนักเรียน	มากที่สุด
ขีดช่อง	มาก	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรง	กับความชอบของนักเรียน	มาก
ขีดช่อง	ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้น ตรง	กับความชอบของนักเรียนบ้าง	แต่ไม่มาก
ขีดช่อง	น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้น ไม่ตรง	กับความชอบของนักเรียน	มาก
ขีดช่อง	น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้น ไม่ตรง	กับความชอบของนักเรียน	มากที่สุด

เกณฑ์ในการให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ พร้อมทั้งลักษณะของงานในแต่ละอาชีพ โดยให้นักเรียนเลือกทำเครื่องหมายหน้าอาชีพต่าง ๆ รวม 71 อาชีพ และเป็นลักษณะปลายเปิดอีกสามข้อ เพื่อให้นักเรียนใส่ชื่ออาชีพที่นักเรียนต้องการเลือก ซึ่งไม่มีปรากฏในแบบสอบถาม

ตัวอย่าง ถ้านักเรียนต้องการเลือกอาชีพ "แพทย์" ซึ่งเป็นอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกมากที่สุด นักเรียนก็เขียนเลข 1 ลงในกรอบ ☐ หน้าอาชีพ "แพทย์" ดังนี้

☐ 1 แพทย์ ทำการวินิจฉัย ตรวจ ส่อง และให้การรักษา ผ่าตัดผู้บาดเจ็บ หรือผู้ป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ

สมมติว่านักเรียนต้องการเลือกอาชีพ "นักแสดง" เป็นอันดับ 2 ให้นักเรียนเขียนเลข 2 ลงในกรอบ ☐ หน้าอาชีพ "นักแสดง" ดังนี้

☐ 2 นักแสดง ทำงานเกี่ยวกับการแสดงบทบาทต่าง ๆ ในละครหรือในภาพยนตร์ อาจร้องเพลง เต้นรำ หรือฟ้อนรำ ประกอบด้วย

ส่วนอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 3 สมมติว่าเป็นอาชีพ "ทหาร" ให้นักเรียนเขียนเลข 3 ลงในกรอบ ☐ หน้าอาชีพ "ทหาร" ดังนี้

☐ 3 ทหาร ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ และป้องกันประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูของประเทศ

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพที่	อันดับ	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1	____	เกษตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการปลูกพืช ผัก ผลไม้ หรือเลี้ยงสัตว์
2	____	ค้าขาย	ทำงานหรือร่วมทำงานเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าและบริการทุกชนิด
3	____	ครูอาจารย์	ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษา และอบรมนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ในสถาบันการศึกษา
71		ฯลฯ	ฯลฯ

อาชีพอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องการเลือกนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ข้างบน โปรดระบุชื่ออาชีพ

1. _____
2. _____
3. _____

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการและคณะครูอาจารย์ของแต่ละโรงเรียน ก่อนลงมือทำ ผู้วิจัยได้ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้ และวิธีการตอบแบบสอบถามให้นักเรียน จนเป็นที่เข้าใจ และใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10 นาที สังเกตได้ว่านักเรียนสนใจในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี มีนักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 750 คน

วิธีจัดการกับข้อมูล

นำแบบสอบถามทั้งหมดมาคัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก ได้ฉบับที่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์ 750 ฉบับ
ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และคำนวณค่าทางสถิติต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม
SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์คำสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานดังต่อไปนี้

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

1.3 ความแปรปรวน (Variance)

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ โดยใช้ Coefficient α
จากสูตร (Cronbach. 1972 : 126)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\langle 1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right\rangle$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบ

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของ คะแนนของ แบบทดสอบแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

3. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่าง
ของสองกลุ่ม โดยใช้สูตร (Edwards. 1959 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองกลุ่ม โดยใช้ t -test โดยใช้สูตร (Edwards. 1959 139) ,

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่หนึ่งและกลุ่มที่สอง ตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่หนึ่งและกลุ่มที่สอง ตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่หนึ่งและกลุ่มที่สอง ตามลำดับ

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ซึ่งมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ One-Way Analysis of Variance (F-test) โดยใช้สูตร (Lindquist. 1956 56)

Source of Variation	df	Sum of Squares	Mean Square
Treatments (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a t_j^2/n_j - T^2/n$	$MS_A = SS_A/a - 1$
Within-groups (W)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W/N - a$
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2 - T^2/N$	

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F-distribution

MS_A แทน ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปร

MS_W แทน ค่า Mean Square ภายในตัวแปร

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ S-method (Scheffé's method) (Kirk. 1968 : 50) ตรวจสอบทีละคู่ต่อไป

6 ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ให้คะแนน เป็นความถี่ ใช้การทดสอบ Chi-Square โดยใช้สูตร (Ferguson. 1966 : 192)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่า Chi-Square

O แทน ค่าความถี่ที่ได้มาจริง (Observed frequency)

E แทน ค่าความถี่ที่ได้จากทฤษฎี (Theoretical frequency)

7. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ Partial Correlation จากสูตร
(อนันต์ ศิริโสภา 2520 : 50)

$$r_{12.3} = \frac{r_{12} - r_{13} r_{23}}{\sqrt{(1 - r_{13}^2)(1 - r_{23}^2)}}$$

เมื่อ $r_{12.3}$ แทน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ 1 กับตัวแปรที่ 2 เมื่อกำหนดให้ตัวแปรที่ 3 มีค่าคงที่

r_{12} แทน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ 1 กับตัวแปรที่ 2

r_{13} แทน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ 1 กับตัวแปรที่ 3

r_{23} แทน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ 2 กับตัวแปรที่ 3

บทที่ ๒

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวน
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degree of freedom
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
S	แทน	Scheffé Method
χ^2	แทน	ค่า Chi-Square
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
หมวดที่ 1	แทน	หมวดอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ
หมวดที่ 2	แทน	หมวดอาชีพผู้ปฏิบัติงานบริหารและงานจัดการ
หมวดที่ 3	แทน	หมวดอาชีพเสมียนพนักงาน
หมวดที่ 4	แทน	หมวดอาชีพเกี่ยวกับการค้า
หมวดที่ 5	แทน	หมวดอาชีพด้านบริการ
หมวดที่ 6	แทน	หมวดอาชีพงานกลีกรรม
หมวดที่ 7	แทน	หมวดอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง

- หมวดที่ 8 แทน หมวดอาชีพทหาร
- หมวดที่ 9 แทน หมวดอาชีพที่มีโอกาสจัดประเภทได้
- ด้านที่ 1 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง
- ด้านที่ 2 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความก้าวหน้า
- ด้านที่ 3 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม
- ด้านที่ 4 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพ
- ด้านที่ 5 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านรายได้
- ด้านที่ 6 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ
- ด้านที่ 7 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ
- ด้านที่ 8 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
- ด้านที่ 9 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน
- ด้านที่ 10 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน
- ด้านที่ 11 แทน ค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นหัวข้อ ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไป เกี่ยวกับตัวนักเรียนที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

ตอนที่ 2 การจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

- 1 เพศ
- 2 คำสอน
- 3 ประเภทของโรงเรียน
- 4 อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียนระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. เพศ
2. คำล่ณา
3. ประเภทของโรงเรียน
4. อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยในอาชีพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียน เพื่อควบคุม เพศ คำล่ณา ประเภทของโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน

รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ปรากฏดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	จำนวนนักเรียน	คิดเป็นร้อยละ
1 งานที่ใช้วิชาชีววิทยาการ	161	21.5
2 งานบริหารและงานจัดการ	-	-
3 งานเสมียนพนักงาน	-	-
4 งานเกี่ยวกับการค้า	148	19.7
5 งานด้านบริการ	118	15.7
6 งานกลุกรรม	320	42.7
7 งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง	-	-
8. งานทหาร	2	0.3
9 งานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีโอกาสได้ประเภทใด	1	0.1
รวม	750	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกลุกรรม รองลงมา คือ อาชีพที่ใช้วิชาชีววิทยาการ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้คือ อาชีพกลุกรรม อาชีพที่ใช้วิชาชีววิทยาการ งานเกี่ยวกับการค้า งานด้านบริการ งานทหาร และงานที่มีโอกาสได้ประเภทใด

ตอนที่ 2 การจัดอันดับของค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

2.1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน

ตาราง 4 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด บิดาตานิ ยะลา และนราธิวาส

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{x}$
1	ด้านการบริการสังคม	38.504
2	ด้านความเสียสละ	36.792
3	ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	29.704
4	ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน	26.793
5	ด้านความมั่นคงในอาชีพ	24.121
6	ด้านความมีอิสระ	23.951
7	ด้านความมีอำนาจ	23.212
8	ด้านความก้าวหน้า	23.035
9	ด้านรายได้	20.951
10	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	20.047
11	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	19.965

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงที่สุด รองลงมาคือค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีต่ำที่สุด ได้แก่ ค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ค่านิยมในอาชีพของนักเรียน เมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำมีดังนี้ ด้านการบริการสังคม ด้านความเสียสละ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านความก้าวหน้า ด้านรายได้ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

2.2 การวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย

ตาราง 5 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
1	ด้านการบริการสังคม	37.6085
2	ด้านความเสียสละ	35.6455
3	ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	29.3519
4	ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน	26.9921
5	ด้านความมีอิสระ	24.2169
6	ด้านความมั่นคงในอาชีพ	23.5794
7	ด้านความมีอำนาจ	23.4974
8	ด้านความก้าวหน้า	22.5450
9	ด้านรายได้	21.6772
10	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	19.7328
11	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	19.3942

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายมีต่ำที่สุด คือ ค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายเมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำ มีดังนี้คือ ด้านการบริการสังคม ด้านความเสียสละ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน ด้านความมีอิสระ ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีอำนาจ ด้านความก้าวหน้า ด้านรายได้ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความมีระเบียบแบบแผน

2.3 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง

ตาราง 6 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
1	ด้านการบริการสังคม	39.4140
2	ด้านความเสียสละ	37.9570
3	ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	30.0618
4	ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน	26.5914
5	ด้านความมั่นคงในอาชีพ	24.6720
6	ด้านความมีอิสระ	23.6801
7	ด้านความก้าวหน้า	23.5323
8	ด้านความมีอำนาจ	22.9220
9	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	20.7097
10	ด้านรายได้	20.2124
11	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	20.2016

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนหญิงมีต่ำที่สุด คือ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง เมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำ มีดังนี้ ด้านการบริการสังคม ด้านความเสียสละ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีอิสระ ด้านความก้าวหน้า ด้านความมีอำนาจ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ด้านรายได้ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

2.4 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียน

มัธยมของรัฐบาล ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

ตาราง 7 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
1	ด้านการบริการสังคม	38.3517
2	ด้านความเสียสละ	36.8883
3	ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	29.9733
4	ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน	26.6933
5	ด้านความมั่นคงในอาชีพ	24.1467
6	ด้านความมีอิสระ	24.1183
7	ด้านความมีอำนาจ	23.3683
8	ด้านความก้าวหน้า	23.1333
9	ด้านรายได้	20.9800
10	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	20.0150
11	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	19.8283

จากตาราง 7 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมในด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลมีต่ำที่สุด คือ ค่านิยมด้านความมีระเบียบแบบแผน ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล เมื่อจัดอันดับจากสูงไปต่ำมีดังนี้ ด้านการบริการสังคม ด้านความเสียสละ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านความก้าวหน้า ด้านรายได้ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความมีระเบียบแบบแผน

2.5 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์
 ลอนคำสนาอิสลามในจังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

ตาราง 8 แสดงอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ลอนคำสนาอิสลามในจังหวัด
 ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

อันดับที่	ค่านิยมในอาชีพ	$\bar{X}$
1	ด้านการบริการสังคม	39.1133
2	ด้านความเสียสละ	36.4067
3	ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	28.6267
4	ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน	27.1933
5	ด้านความมั่นคงในอาชีพ	24.0200
6	ด้านความมีอิสระ	23.2800
7	ด้านความก้าวหน้า	22.6400
8	ด้านความมีอำนาจ	22.5867
9	ด้านความมีระเบียบแบบแผน	20.9200
10	ด้านรายได้	20.8333
11	ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	19.7667

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ลอนคำสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพ
 ด้านการบริการสังคมสูงที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพ
 ที่นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ลอนคำสนาอิสลามมีต่ำที่สุด คือ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
 เมื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพจากสูงไปต่ำมีดังนี้ ด้านการบริการสังคม ด้านความเสียสละ ด้านเกียรติยศ
 ชื่อเสียง ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีอิสระ
 ด้านความก้าวหน้า ด้านความมีอำนาจ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ด้านรายได้ ด้านการทำงานกับ
 ธรรมชาติและวัตถุ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนตามตัวแปรต่าง ๆ

3.1 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

เพศ ค่านิยมในอาชีพ	ชาย N = 378		หญิง N = 372		df	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
กำหนดเกียรติยศชื่อเสียง	29.3518	4.455	30.0618	4.341	747.93	-2.21
ด้านความก้าวหน้า	22.5450	3.598	23.5323	3.271	743.35	-3.93*
ด้านการบริการสังคม	37.6085	5.282	39.4140	5.180	747.99	-4.73*
ด้านความมั่นคงในอาชีพ	23.5794	3.675	24.6720	3.787	746.43	-4.01*
ด้านรายได้	21.6772	4.076	20.2124	4.118	747.49	4.90*
ด้านความมีอิสระ	24.2169	4.422	23.6801	4.529	746.81	1.64
ด้านความมีอำนาจ	23.4973	4.063	22.9220	4.291	744.31	1.88
ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	19.7328	4.547	20.2016	4.419	747.88	-1.43
ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน	26.9921	4.891	26.5914	4.726	747.75	1.14
ด้านความมีระเบียบแบบแผน	19.3942	4.379	20.7097	4.127	746.61	-4.23*
ด้านความเสียสละ	35.6455	5.999	37.9570	6.538	740.33	-5.04*

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแตกต่างกันคือ ค่านิยมในอาชีพ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ด้านความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีระเบียบแบบแผน และด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีไม่แตกต่างกัน คือ ค่านิยมในอาชีพด้าน ความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านการทำงานกับธรรมชาติ และด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน

มีข้อนำสังเกตว่า นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้สูงกว่านักเรียนหญิงแต่เพียงด้านเดียว ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย มีหกด้าน คือ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ด้านความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีระเบียบแบบแผน และด้านความเสียสละ

3 2 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และ
โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

ประเภทโรงเรียน ค่านิยมในอาชีพ	โรงเรียนมัธยม ของ รัฐบาล N = 600		โรงเรียนราษฎร์ สอน ศาสนา N = 150		df	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านเกียรติยศชื่อเสียง	29.9733	4.264	28.6267	4.820	211.00	-3.13*
ด้านความก้าวหน้า	23.1333	3.465	22.6400	3.484	228.35	1.55
ด้านการบริการสังคม	38.3517	5.384	39.1133	4.953	244.72	-1.65
ด้านความมั่นคงในอาชีพ	24.1467	3.707	24.0200	4.016	216.79	0.35
ด้านรายได้	20.9800	4.065	20.8333	4.529	212.90	0.36
ด้านความมีอิสระ	24.1183	4.332	23.2800	4.990	208.60	1.89
ด้านความมีอำนาจ	23.3683	4.174	22.5867	4.186	228.76	2.05*
ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	20.0150	4.567	19.7667	4.163	246.57	0.64
ด้านความเหมาะสมกับความสามารถ ของตน	26.6933	5.021	27.1933	3.844	290.11	-1.33
ด้านความมีระเบียบแบบแผน	19.8283	4.217	20.9200	4.544	217.55	-2.67*
ด้านความเสียสละ	36.8883	6.505	36.4067	5.825	250.32	0.88

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของ
 รัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่มีค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ
 ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความก้าวหน้า ด้านบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้าน
 ความมีอิสระ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน
 และด้านความเสียสละ ส่วนที่มีค่านิยมแตกต่างกัน มีเพียงสามด้านเท่านั้น คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง
 ด้านความมีอำนาจ และด้านความมีระเบียบแบบแผน

มีข้อน่าสังเกตว่า นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามมีค่านิยมในอาชีพ ด้าน
 ความมีระเบียบแบบแผน สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล ส่วนด้านเกียรติยศชื่อเสียง
 และด้านความมีอำนาจนั้น เป็นค่านิยมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล

3.3 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ ระหว่างนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม

ศาสนา ค่านิยมในอาชีพ	ศาสนาพุทธ N = 436		ศาสนาอิสลาม N = 314		df	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
เกียรติยศชื่อเสียง	29.9954	4.305	29.2994	4.528	653.79	2.12 ^{ns}
ความก้าวหน้า	23.1995	3.425	22.8057	3.530	662.16	1.53
การบริการสังคม	38.1124	5.274	39.0478	5.310	671.77	2.39*
ความมั่นคงในอาชีพ	24.0413	3.668	24.2325	3.906	648.58	0.68
รายได้	21.2316	4.082	20.5605	4.239	659.13	2.17
ความมีอิสระ	24.1881	4.453	23.6210	4.506	669.75	1.71
ความมีอำนาจ	23.3991	4.230	22.9522	4.114	683.07	1.45
การทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ	20.1284	4.528	19.7388	4.429	683.07	1.18
ความเหมาะสมกับความสามารถของตน	26.7133	5.129	26.9044	4.335	729.03	0.55
ความมีระเบียบแบบแผน	19.7706	4.241	20.4299	4.367	662.61	2.06 ^{ns}
ความเสียสละ	37.0413	6.551	36.4458	6.113	700.23	1.28

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และ นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่มีค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน และด้านความเสียสละ ส่วนค่านิยมในอาชีพที่แตกต่างกันมีเพียงสามด้านเท่านั้น คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการบริการสังคม และด้านความมีระเบียบแบบแผน

มีข้อน่าสังเกตว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม และด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ

3.4 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน
โดยจำแนกวิเคราะห์ค่านิยมทีละด้านดังต่อไปนี้

3.4.1 แสดงการเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	455.5528	91.1105	4.803*
Within - groups (W)	744	14112.4636	18.9684	
Total	749	14568.0156		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคซื้อเสียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคซื้อเสียงระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ต่อไปจึงใช้การทดสอบ S-method (Scheffé test) ปรากฏผลจากการเปรียบเทียบ ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 แสดงค่า S-method ของค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคซื้อเสียงระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	หมวดที่ 6 28 8969	หมวดที่ 5 29 8051	หมวดที่ 4 30 1149	หมวดที่ 1 30 8074	หมวดที่ 8 31 5000	หมวดที่ 9 34 0000
หมวดที่ 6	-	1 9364	1 4346	4 5401*	0 8426	1 1698
หมวดที่ 5		-	0 5764	1 8994	0 5458	0 9591
หมวดที่ 4			-	1 3962	0 4467	0 8890
หมวดที่ 1				-	0 2235	0 7308
หมวดที่ 8					-	0 4687
หมวดที่ 9						-

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคซื้อเสียง แตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคซื้อเสียง โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม สำหรับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นนั้น ไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคซื้อเสียง

3 4.2 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความก้าวหน้าของนักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน
ความก้าวหน้าของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	46.1649	9.2330	0.765
Within - groups (W)	744	8984.9866	12.0766	
Total	749	9031.1484		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความก้าวหน้า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านความก้าวหน้า โดยเฉลี่ย
ใกล้เคียงกันมาก จนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3 4 3 เปรียบเทียบค่านิยมในวิชาชีพด้านการบริการสังคมของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในวิชาชีพด้านการบริการสังคมของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	83.5464	16.7093	0.592
Within - groups (W)	744	21003.3613	28.2303	
Total	749	21086.9063		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในวิชาชีพด้านการบริการสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในวิชาชีพด้านการบริการสังคม โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก จนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3.4.4 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพของนักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความ
มั่นคงในอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	25.2202	5.0440	0.354
Within - groups (W)	744	10610.6050	14.2616	
Total	749	10635.8242		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกันมีค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพโดยเฉลี่ย
ใกล้เคียงกันมาก จนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3 4.5 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	39.7958	7.9592	0.458
Within - groups (W)	744	12917.2454	17.3619	
Total	749	12957.0391		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันมากจนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3.4.6 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน
ความมีอิสระ ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	318.8439	63.7688	3.223 ¹
Within - groups (W)	744	14718.1626	19.7825	
Total	749	15037.0039		

¹ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบ S-method (Scheffé test)
ปรากฏผลเปรียบเทียบ ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 แสดงค่า S-method ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มี
 ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	หมวดที่ 6	หมวดที่ 5	หมวดที่ 4	หมวดที่ 1	หมวดที่ 8	หมวดที่ 9
	23 4406	23 8390	24 2027	25.0019	28.0000	34 0000
หมวดที่ 6	-	0.8317	1.7238	3.6329*	1 4452	2 3704
หมวดที่ 5		-	0.6626	1.6009	1 3120	2.2749
หมวดที่ 4			-	0.9856	1 1993	2 1953
หมวดที่ 1				-	1 0422	2 0841
หมวดที่ 8		- -			-	1.1014
หมวดที่ 9						-

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ แตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ กลีกรรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม สำหรับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นนั้น ไม่พบความแตกต่างของ ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระ

3.4 7 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจของนักเรียนที่มีผู้ปกครอง ประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน
ความมีอำนาจของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	288.5743	57.7149	3.347*
Within - groups	744	12828.4995	17.2426	
Total	749	13117.0703		

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบ S-method (Scheffé test) ปรากฏผลเปรียบเทียบดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 แสดงค่า S-method ของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มี
ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันเป็นรายตัว

กลุ่มตัวอย่าง	หมวดที่ 6	หมวดที่ 5	หมวดที่ 4	หมวดที่ 1	หมวดที่ 8	หมวดที่ 9
	22.6125	23.3051	23.5405	24.0041	27.5000	29.0000
หมวดที่ 6	-	1.5487	2.2480	3.5682*	1.6594	1.5358
หมวดที่ 5		-	0.4593	1.2698	1.4167	1.3657
หมวดที่ 4			-	0.8536	1.3395	1.3103
หมวดที่ 1				-	1.2035	1.2138
หมวดที่ 8					-	0.2949
หมวดที่ 9						-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ แตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม สำหรับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นนั้นไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ

3.4 8 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียน
ที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านการ
ทำงานกับธรรมชาติและวัตถุของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	163.6229	32.7246	1.632
Within - groups (W)	744	14919.1829	20.0527	
Total	749	15082.8047		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุใกล้เคียงกันจนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3 4 9 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน
ที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 23 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน
ความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	94.2438	18.8487	0.813
Within - groups	744	17238.4919	23.1700	
Total	749	17332.7344		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีผู้ประกอบการ
ประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านความเหมาะสมกับความสามารถ แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมด้านความเหมาะสม
กับความสามารถใกล้เคียงกันจนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3.4 10 เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มี ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้าน
ความมีระเบียบแบบแผนของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	142.5692	28.5138	1.545
Within - groups (W)	744	13728.5049	18.4523	
Total	749	13871.0703		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมด้านความมีระเบียบแบบแผนใกล้เคียงกันจนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

3 4 11 เปรียบเทียบค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความเสียสละของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อหาความแตกต่างของค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความเสียสละของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between - groups	5	162.7362	32.5472	0.800
Within - groups (W)	744	30266.1953	ϕ	
Total	749	30428.9297		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่ามัธยฐานในอาชีพด้านความเสียสละ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่ามัธยฐานด้านความเสียสละ โดยเฉลี่ยใกล้เคียงกันจนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียนระหว่าง

ตัวแปรต่าง ๆ

4.1 ค่าแจกอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกเป็นอันดับ 1

ตาราง 26 แสดงผลการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เลือกเป็นอันดับ 1

อาชีพที่	อาชีพ เพศ	ชาย N = 378		หญิง N = 372		รวม N = 750	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เกษตรกร	56	14.81	14	3.76	70	9.33
2	ค้าขาย	18	4.76	13	3.50	31	4.13
3	ครูอาจารย์	9	2.38	28	7.51	37	4.93
4	ประชาสัมพันธ์	7	1.85	12	3.22	19	2.53
5	จิตรกร	6	1.59	5	1.34	11	1.47
6	จิตแพทย์	3	0.80	6	1.61	9	1.20
7	ช่างเขียนแบบโฆษณา	-	-	-	-	-	-
8	ช่างเชื่อม	2	0.53	-	-	2	0.27
9	ช่างซ่อมเครื่องทำความเป็น	1	0.26	-	-	1	0.13
10	ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์	15	3.97	-	-	15	2.00
11	ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์	1	0.26	1	0.27	2	0.27
12	ช่างตกแต่งภายใน	18	4.76	-	-	18	2.40
13	ช่างซ่อมนาฬิกา	-	-	-	-	-	-
14	ช่างตัดเสื้อผ้า	-	-	15	4.03	15	2.00
15	ช่างทาสี	-	-	-	-	-	-

ตาราง 26 (ต่อ)

อาชีพ	อาชีพ / เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
		N = 378		N = 372		N = 750	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
16	ช่างตัดผม	1	0.26	2	0.54	3	0.40
17	ช่างทำรองเท้าและเครื่องหนัง	-	-	1	0.27	1	0.13
18	ช่างปั้น	-	-	-	-	-	-
19	ช่างพิมพ์และช่างเรียงพิมพ์	-	-	-	-	-	-
20	ช่างเพชรพลอย	-	-	-	-	-	-
21	ช่างไฟฟ้า	16	4.23	1	0.27	17	2.27
22	ช่างภาพช่างถ่ายภาพ	2	0.53	1	0.27	2	0.27
23	ช่างไม้	4	1.06	-	-	4	0.53
24	ช่างโลหะ	4	1.06	-	-	4	0.53
25	ช่างเสริมสวย	1	0.26	4	1.07	5	0.67
26	ตำรวจ	8	2.12	2	0.54	10	1.33
27	ทหาร	59	15.61	27	7.26	86	11.50
28	ทันตแพทย์	1	0.26	2	0.54	3	0.40
29	นักการทูต	5	1.32	6	1.61	11	1.47
30	นักกฎหมาย	13	3.44	6	1.61	19	2.53
31	นักสัตววิทยา	2	0.53	1	0.27	3	0.40
32	นักดนตรี	7	1.85	2	0.54	9	1.20
33	นักบัญชี	2	0.53	14	3.76	16	2.13
34	นักบิน	5	1.32	2	0.54	7	0.93

ตาราง 26 (ต่อ)

อาชีพ	อาชีพ / เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
		N = 378		N = 372		N = 750	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
35	นักโบราณคดี	1	0.26	1	0.27	2	0.27
36	นักปกครอง	9	2.38	1	0.27	10	1.33
37	นักประพันธ์	-	-	1	0.27	1	0.13
38	นักร้อง	-	-	1	0.27	1	0.13
39	นักเศรษฐศาสตร์	-	-	1	0.27	1	0.13
40	นักสังคมสงเคราะห์	2	0.53	9	2.42	11	1.47
41	นักสำรวจ	4	1.06	2	0.54	6	0.80
42	นักแสดง	-	-	-	-	-	-
43	นักวิทยาศาสตร์	4	1.06	2	0.54	6	0.80
44	นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	2	0.53	3	0.81	5	0.67
45	นักหนังสือพิมพ์	-	-	2	0.54	2	0.27
46	บรรณารักษ์	-	-	1	0.27	1	0.13
47	บุรุษไปรษณีย์	-	-	1	0.27	1	0.13
48	นักดนตรี	-	-	4	1.07	4	0.53
49	พนักงานขับยานยนต์	-	-	-	-	-	-
50	พนักงานเดินตลาด	-	-	-	-	-	-
51	แอร์โฮสเตส	1	0.26	16	4.30	17	2.27
52	พนักงานดับเพลิง	1	0.26	-	-	1	0.13

ตาราง 26 (ต่อ)

อาชีพที่	อาชีพ เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
		N = 378		N = 372		N = 750	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
53	พนักงานประมง	-	-	-	-	-	-
54	พนักงานป่าไม้	8	2.12	1	0.27	9	1.20
55	พนักงานพิมพ์ดีด	3	0.79	10	2.69	13	1.73
56	พนักงานรถไฟ	2	0.53	-	-	2	0.27
57	พนักงานโรงแรม	-	-	-	-	-	-
58	พนักงานเสิร์ฟอาหาร	-	-	-	-	-	-
59	พยาบาล	2	0.53	77	20.70	79	10.53
60	แพทย์	26	6.88	44	11.83	70	9.33
61	เภสัชกร	-	-	7	1.88	7	0.93
62	เลขานุการ	-	-	17	4.57	17	2.27
63	วิศวกรเครื่องกล	7	1.85	-	-	7	0.93
64	วิศวกรไฟฟ้า	16	4.23	1	0.27	17	2.27
65	วิศวกรโยธา	6	1.59	1	0.27	7	0.93
66	วิศวกรเหมืองแร่	-	-	-	-	-	-
67	วิศวกรอุตสาหกรรม	5	1.32	-	-	5	0.67
68	ตุลาการ	2	0.53	1	0.27	3	0.40
69	สถาปนิก	9	2.38	2	0.54	11	1.47
70	สรรพากร	-	-	1	0.27	1	0.13
71	สัตวแพทย์	3	0.79	-	-	3	0.40
	รวม	378	100.00	372	100.00	750	100.00

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดได้แก่ อาชีพทหาร รองลงมาตามลำดับ คือ พยาบาล แพทย์ เกษตรกร ครูอาจารย์ ค้าขาย นักกฎหมาย ประชาสัมพันธ์ ช่างตกแต่งภายใน .. จนถึงอาชีพช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น ช่างทำรองเท้า และเครื่องหนัง นักประพันธ์ นักร้อง นักเศรษฐศาสตร์ บรรณารักษ์ บุรุษไปรษณีย์ พนักงานดับเพลิง และสรรพากร ซึ่งเป็นอาชีพที่นักเรียนเลือกน้อย

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพ ทหาร มากที่สุด รองลงมาคือ เกษตรกร แพทย์ ค้าขาย ช่างตกแต่งภายใน ช่างไฟฟ้า วิศวกรไฟฟ้า นักกฎหมาย ครูอาจารย์ นักปกครอง .. จนถึงอาชีพช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์ ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย ทันตแพทย์ นักโบราณคดี แอร์โฮสเตส พนักงานดับเพลิง ซึ่งเป็นอาชีพที่นักเรียนชายเลือกน้อยที่สุด สำหรับนักเรียนหญิงเลือกอาชีพ พยาบาล มากที่สุด รองลงมาคือ แพทย์ ครูอาจารย์ ทหาร เลขาธุการ แอร์โฮสเตส ช่างตัดเสื้อผ้า เกษตรกร นักบัญชี ค้าขาย ประชาสัมพันธ์ . จนถึงอาชีพ คู่มือการฯ สรรพากร วิศวกร พนักงานป่าไม้ บุรุษไปรษณีย์ บรรณารักษ์ นักเศรษฐศาสตร์ นักร้อง นักประพันธ์ นักปกครอง นักโบราณคดี นักสัตววิทยาช่างภาพ ช่างถ่ายรูป ช่างไฟฟ้า ช่างทำรองเท้าและเครื่องหนัง และช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งนักเรียนหญิงเลือกน้อย

4.2 จำแนกอาชีพตามหมวดอาชีพที่นักเรียนช่วยและนักเรียนหญิงเลือกเป็นอันดับ 1

ตาราง 27 แสดงผลการเลือกอาชีพจำแนกตามหมวดอาชีพที่นักเรียนช่วยและนักเรียนหญิงเลือกเป็นอันดับ 1

หมวดอาชีพ เพศ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 378		N = 372		N = 750	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ	114	30.20	222	57.70	336	44.80
งานบริหารและงานจัดการ	22	5.80	9	2.40	31	4.13
งานเสมียนพนักงาน	5	1.30	26	7.00	31	4.13
งานเกี่ยวกับการค้า	19	5.00	16	4.30	35	4.67
งานด้านบริการ	11	2.90	17	4.60	28	3.74
งานกลีกรรม	62	16.40	15	4.00	77	10.27
งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง	78	20.60	28	7.50	106	14.13
งานทหาร	64	16.90	30	8.10	94	12.53
งานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีอาจจัดประเภทได้	3	0.80	9	2.40	12	1.60
รวม	378	100.00	372	100.00	750	100.00

จากตาราง 27 แสดงให้เห็นว่า หมวดอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุด คือ หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ หมวดอาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมาตามลำดับ คือ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร อาชีพด้านกลีกรรม อาชีพเกี่ยวกับการค้า อาชีพด้านบริการ อาชีพเสมียนพนักงาน อาชีพบริหาร และงานจัดการ และอาชีพอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีอาจจัดประเภทได้เป็นอันดับสุดท้าย

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงปรากฏผลดังนี้ นักเรียนชายเลือกอาชีพหมวดงานที่ต้องใช้วิชาชีพร้อยละมากที่สุด หมวดอาชีพที่นักเรียนชายเลือก รองลงมาตามลำดับคือ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร อาชีพกสิกรรม อาชีพบริหารและงานจัดการ อาชีพเกี่ยวกับการค้า อาชีพด้านการบริการ เสนอแนะพนักงาน และงานอื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสได้เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพร้อยละมากที่สุด หมวดอาชีพที่นักเรียนหญิงเลือก รองลงมาตามลำดับคือ ทหาร อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง เสนอแนะพนักงาน อาชีพด้านการบริการ การค้า การกสิกรรม และเลือกอาชีพสุดท้าย ซึ่งนักเรียนหญิงเลือกในจำนวนที่เท่ากันคือ อาชีพหมวดงานบริหารและงานจัดการ กับหมวดงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีโอกาสได้เป็นอันดับสุดท้าย

4. 3-เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงตามหมวดอาชีพ - ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตัวแปร	หมวดอาชีพ									χ^2
	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 5	หมวดที่ 6	หมวดที่ 7	หมวดที่ 8	หมวดที่ 9	
	F_1	F_2	F_3	F_4	F_5	F_6	F_7	F_8	F_9	
ชาย (N = 378)	114	22	5	19	11	62	78	64	8	123.46538*
หญิง (N = 372)	222	9	26	16	17	15	28	30	9	
รวม	336	31	31	35	28	77	106	94	12	

*รับค่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

df = 8

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi-square จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับเพศ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 นั่นคือ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง เลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

ตาราง 29 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

ตัวแปร	หมวดอาชีพ									χ^2
	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 5	หมวดที่ 6	หมวดที่ 7	หมวดที่ 8	หมวดที่ 9	
	f_1	f_2	f_3	f_4	f_5	f_6	f_7	f_8	f_9	
โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล (N = 600)	262	26	29	20	20	63	83	88	9	28.85234*
โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา (N = 150)	74	5	2	15	8	14	23	6	3	
รวม	336	31	31	35	28	77	106	94	12	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$df = 8$$

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi-square จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับประเภทของโรงเรียน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 นั่นคือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

ตัวแปร	หมวดอาชีพ									รวม
	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 5	หมวดที่ 6	หมวดที่ 7	หมวดที่ 8	หมวดที่ 9	
หมวดที่ 1	70	11	9	4	8	14	24	19	2	161
หมวดที่ 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมวดที่ 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมวดที่ 4	82	7	9	12	1	7	16	12	2	148
หมวดที่ 5	49	5	6	4	7	11	18	15	3	118
หมวดที่ 6	135	8	7	15	12	45	47	46	5	320
หมวดที่ 7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมวดที่ 8	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
หมวดที่ 9	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
รวม	336	31	31	35	28	77	106	94	12	750

$$\chi^2 = 61.58612, \quad df = 40$$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ค่า Chi-square จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนที่ระดับนัยสำคัญ 05 นั่นคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน เลือกอาชีพแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน เมื่อควบคุมค่าส่นา เพศ ประเภทโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง

ตาราง 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลขที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) เมื่อควบคุมค่าส่นา

การเลือกอาชีพ	ค่านิยมในอาชีพ	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 1	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 2	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 3	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 4	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 5	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 6	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 7	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 8	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 9	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 10	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 11
การเลือกอาชีพ		-0.0436	-0.0899	-0.0486	-0.0791	0.0128	-0.0067	-0.0113	-0.0042	-0.0373	-0.0809	-0.0796

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่า การเลือกอาชีพมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมากกับค่านิยมในอาชีพเกือบทุกประเภท จนอาจกล่าวได้ว่ามีค่าสหสัมพันธ์เกือบเป็นศูนย์ กล่าวคือ เพื่อควบคุมค่าส่นา นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพแทบไม่สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพเลย ยิ่งกว่านั้นยังมีค่าสหสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นลบกับค่านิยมหลายประเภท เช่น ค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ เป็นต้น นั่นคือ เมื่อค่านิยมในอาชีพด้านนั้นสูง กลับมีจำนวนผู้เลือกอาชีพนั้นต่ำลง

ตาราง 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลขที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) เมื่อควบคุมประเภทโรงเรียน

การเลือกอาชีพ	ค่านิยมในอาชีพ	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 1	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 2	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 3	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 4	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 5	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 6	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 7	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 8	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 9	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 10	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 11
การเลือกอาชีพ		-0.0451	-0.0887	-0.0521	-0.0820	-0.0187	-0.0062	-0.0117	-0.0020	-0.0362	-0.0808	-0.0774

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่า

การเลือกอาชีพมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมากกับค่านิยมในอาชีพเกือบทุกประเภทจนอาจกล่าวได้ว่า มีสหสัมพันธ์เกือบเป็นศูนย์ กล่าวคือ เมื่อควบคุมประเภทโรงเรียน นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพแทบไม่สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ยิ่งกว่านั้นยังมีค่าสหสัมพันธ์เป็นลบกับค่านิยมเกือบทุกประเภท เช่น ค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านความมีระเบียบแบบแผน และด้านความเสียสละ นั่นคือ เมื่อมีค่านิยมในอาชีพหนึ่ง ๆ สูงขึ้น กลับมีผู้เลือกอาชีพนั้น ๆ น้อยลง

ตาราง 34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลข
ที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) เมื่อควบคุมเพศ

การ เลือกอาชีพ	ค่านิยม ใน อาชีพ	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 1	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 2	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 3	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 4	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 5	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 6	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 7	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 8	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 9	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 10	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 11
การเลือกอาชีพ		-0.0125	-0.0435	-0.0036	-0.0386	-0.0369	-0.0207	-0.0294	-0.0164	-0.0543	-0.0425	-0.0208

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่า

การเลือกอาชีพมีค่าสหสัมพันธ์ ต่ำมาก กับค่านิยมในอาชีพเกือบทุกประเภท จนกล่าว
ได้ว่า มีสหสัมพันธ์เกือบเป็นศูนย์ กล่าวคือ เมื่อควบคุมเพศ ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพ
เกือบไม่มี ความสัมพันธ์กันเลย นอกจากนั้น ยังมีค่าสหสัมพันธ์เป็นลบกับค่านิยมเกือบทุกประเภท
เช่น ค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้าด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคง
ในอาชีพ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถ นั่นคือเมื่อมีค่านิยมในอาชีพด้านนั้น ๆ สูงขึ้น กลับมี
จำนวนผู้เลือกอาชีพด้านนั้น ๆ น้อยลง

ตาราง 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน ตัวเลข
ที่แสดงเป็นค่าของสหสัมพันธ์แบบควม (Partial Correlation) เมื่อควบคุม อาชีพ
ผู้ปกครอง

การ เลือกอาชีพ	ค่านิยม ใน อาชีพ	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 1	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 2	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 3	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 4	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 5	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 6	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 7	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 8	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 9	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 10	ค่านิยมในอาชีพด้านที่ 11
		-0.0259	-0.0810	-0.0563	-0.0803	0.0210	0.0055	0.0010	-0.0029	-0.0379	-0.0905	-0.0719

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า

การเลือกอาชีพมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำมากกับค่านิยมในอาชีพเกือบทุกประเภทจนอาจ
กล่าวได้ว่า มีสหสัมพันธ์เกือบเป็นศูนย์ กล่าวคือเมื่อควบคุมอาชีพผู้ปกครอง พบว่าค่านิยมในอาชีพ
และการเลือกอาชีพเกือบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ยิ่งกว่านั้น ยังมีสหสัมพันธ์เป็นลบกับค่านิยมเกือบ
ทุกประเภท เช่น ค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม
ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความล่าช้า ด้านความมีระเบียบ
แบบแผน และด้านความเสียสละ นั่นคือ เมื่อมีค่านิยมในอาชีพนั้น ๆ สูงขึ้น กลับมีจำนวนผู้เลือก
อาชีพนั้น ๆ น้อยลง

สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพของนักเรียน ในด้านค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าพาหนะ ค่าเครื่องใช้ส่วนตัว ค่าของขวัญ ค่าเงินออม และประเภทโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียน ในด้านค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าพาหนะ ค่าเครื่องใช้ส่วนตัว ค่าของขวัญ ค่าเงินออม และประเภทโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2522 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

โรงเรียนมัธยมของรัฐบาล คือ โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง สตรียะลา ยะลา คีรีมาลีกุล เดชะปัตตนะยานกุล โพธิ์คีรีราชศึกษา ลำยบุรี "แจ้งประชาคาร" คีรีราษฎร์ลำคคี นราธิวาส

โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ โรงเรียนพัฒนาวิทยา ธรรมวิทยามูลนิธิ ลูอิสวัลดีวิทยา คำลูปสัมภ์ อาชีวะสถาน อนุสรณ์ศรีมัสการ ลำยบุรีอิสลามวิทยา ฮัตตะกีเยห์อิสลามียะห์

ประชากรของนักเรียนรวมทั้งสิ้น 5,196 คน จากโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล 4,100 คน และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 1,096 คน ได้กลุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง 750 คน เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล 600 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เป็นนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เมื่อแบ่งจำนวนนักเรียนตามเพศ ปรากฏว่า มีนักเรียนชายจำนวน 378 คน นักเรียนหญิงจำนวน 372 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมีสามตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน โดยให้นักเรียนเติมคำ หรือข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็นค่านิยมในอาชีพ 11 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นรายชื่อาชีพอ่าง ๆ รวมทั้งหมด 71 อาชีพ โดยให้นักเรียนเลือกเพียงสามอาชีพ และให้นักเรียนจัดอันดับอาชีพที่นักเรียนต้องการมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 ต้องการรองลงมา เป็นอันดับที่ 2 และต้องการรองลงมาจากอันดับที่ 2 เป็นอันดับที่ 3 ในตอนท้ายของแบบสอบถามนี้ มีปลายเปิดให้อีกสามข้อ เพื่อให้นักเรียนใส่ชื่ออาชีพที่นักเรียนต้องการเลือก ซึ่งไม่ปรากฏอยู่ในแบบสอบถาม

แบบสอบถามในตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพได้หาค่าอำนาจจำแนกทุกข้อ โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ข้อที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ จำนวน 83 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธี Coefficient α ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9279 นับว่าเป็นที่น่าพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กระทำตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์รายละเอียดทั่วไป เกี่ยวกับตัวนักเรียน
2. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนโดยส่วนรวม และจำแนกตามเพศ ประเภทโรงเรียน
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้
  - 3.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยใช้การทดสอบ t-test

3.2 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยใช้การทดสอบ t-test

3.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยใช้การทดสอบ t-test

3.4 วิเคราะห์ความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบ F-test

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน โดยใช้การทดสอบ Chi-square

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โดยใช้ Partial Correlation

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์รายละเอียดทั่วไป เกี่ยวกับตัวนักเรียนจำแนกได้ดังนี้

1.1 จำนวนนักเรียนจำแนกตามศาสนา ปรากฏว่ามีนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 452 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26

นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 39.73

1.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง ปรากฏว่ามีนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพวิชาการ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่เกี่ยวข้องกับการค้า จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านบริการ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านกลีกรรม จำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ซึ่งเป็นส่วนมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพทหาร จำนวนสองคน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่สัดประเภทมิได้ มีจำนวนหนึ่งคน คิดเป็นร้อยละ 0.1

ไม่ปรากฏว่ามีนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ ด้านงานบริหารและงานจัดการงาน เสนิยนพนักงาน งานการผลิต และการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ในกลุ่มตัวอย่างนี้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย เพื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียน ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพสูงสุด ได้แก่ อาชีพด้านบริการสังคม ($\bar{X} = 38.504$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ($\bar{X} = 19.965$)

เมื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพจากสูงไปต่ำ มีดังนี้ 1 ด้านการบริการสังคม 2 ด้านความเสียสละ 3 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง 4 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน 5 ด้านความมั่นคงในอาชีพ 6 ด้านความมีอิสระ 7. ด้านความมีอำนาจ 8 ด้านความก้าวหน้า 9 ด้านรายได้ 10 ด้านความมีระเบียบแบบแผน และ 11 ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

2.2 นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพสูงสุด ได้แก่ อาชีพด้านการบริการสังคม ($\bar{X} = 37.6085$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายมีต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ($\bar{X} = 19.3942$)

อันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชาย เมื่อจัดจากสูงไปต่ำมีดังนี้ 1. ด้านการบริการสังคม 2. ด้านความเสียสละ 3 ด้านเกียรติยศชื่อเสียง 4 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน 5 ด้านความมีอิสระ 6 ด้านความมั่นคงในอาชีพ 7. ด้านความมีอำนาจ 8 ด้านความก้าวหน้า 9 ด้านรายได้ 10. ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ และ 11 ด้านความมีระเบียบแบบแผน

2.3 นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพสูงสุด ได้แก่ อาชีพด้านการบริการสังคม ($\bar{X} = 39.4140$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนหญิงมีต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ($\bar{X} = 20.2016$)

อันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนหญิง เมื่อจัดจากสูงไปต่ำมีดังนี้ 1 ด้านการบริการสังคม 2 ด้านความเสียสละ 3. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง 4 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน 5 ด้านความมั่นคงในอาชีพ 6. ด้านความมีอิสระ 7 ด้านความก้าวหน้า 8 ด้านความมีอำนาจ 9 -ด้านความมีระเบียบแบบแผน 10 ด้านรายได้ และ 11 ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

2.4 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล มีค่านิยมในอาชีพสูงที่สุด ได้แก่ อาชีพด้านการบริการสังคม ($\bar{X} = 38.3517$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลมีต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความมีระเบียบแบบแผน ($\bar{X} = 19.8283$)

เมื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล จากสูงไปต่ำ ได้ดังนี้ 1. ด้านการบริการสังคม 2 ด้านความเสียสละ 3. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง 4 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน 5 ด้านความมั่นคงในอาชีพ 6. ด้านความมีอิสระ 7 ด้านความมีอำนาจ 8. ด้านความก้าวหน้า 9. ด้านรายได้ 10. ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ และ 11. ด้านความมีระเบียบแบบแผน

2.5 นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริการสังคม ($\bar{X} = 39.1133$) ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ($\bar{X} = 19.7667$)

เมื่อจัดอันดับค่านิยมในอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จากสูงไปต่ำมีดังนี้ 1 ด้านการบริการสังคม 2 ด้านความเสียสละ 3. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง 4 ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน 5. ด้านความมั่นคงในอาชีพ 6. ด้านความมีอิสระ 7 ด้านความก้าวหน้า 8 ด้านความมีอำนาจ 9 ด้านความมีระเบียบแบบแผน 10 ด้านรายได้ และ 11. ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพของนักเรียนปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในระดับความเชื่อมั่น 0.05 พบดังนี้

นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพสูงกว่านักเรียนชายอยู่หกด้าน คือ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ด้านความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความมีระเบียบแบบแผน และด้านความเสียสละ

ส่วนนักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพสูงกว่านักเรียนหญิงเพียงด้านเดียว คือ ด้านรายได้ นอกจากนี้ ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายและหญิงมีไม่แตกต่างกันสี่ด้าน คือ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านการทำงานกับธรรมชาติ และด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน

3.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในระดับความเชื่อมั่น 0.05 พบดังนี้

นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันเพียงสามด้านเท่านั้น คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความมีอำนาจ และด้านความมีระเบียบแบบแผน

ส่วนใหญ่ที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล

3.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพระหว่างนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามในระดับความเชื่อมั่น 0.05 พบดังนี้

นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่มีค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันมีแปดด้าน คือ ด้านความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน และด้านความเสียสละ

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่แตกต่างกันมีเพียงสามด้านเท่านั้น คือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการบริการสังคม และด้านความมีระเบียบแบบแผน

มีข้อสังเกตว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการ สังคม และด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ

3.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ในระดับความเชื่อมั่น 0.05 พบดังนี้

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน ส่วนใหญ่มีค่านิยมในอาชีพด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความก้าวหน้า ด้านการบริการสังคม ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน ด้านความมีระเบียบแบบแผน และด้านความเสียสละ

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่แตกต่างกันมีเพียงสามด้านเท่านั้น คือ ด้านความมีเกียรติยศ ชื่อเสียง ด้านความมีอิสระ และด้านความมีอำนาจ

มีข้อสังเกตว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความมีอำนาจ และด้านความมีอิสระ โดยเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม

สำหรับกลุ่มอื่นนั้นไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในการเลือกอาชีพของนักเรียน ในระดับความเชื่อมั่น 0.05 พบดังนี้

4.1 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนโดยส่วนรวม และจำแนกตามเพศ พบว่าอาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดได้แก่ อาชีพทหาร ส่วนอาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมาตามลำดับ คือ พยาบาล แพทย์ เกษตรกร ครูอาจารย์ ค้าขาย นักกฎหมาย

กลุ่มอาชีพที่นักเรียนเลือกน้อย ได้แก่ สรรพกร พนักงานดับเพลิง นักร้องนักประพันธ์ นักเศรษฐศาสตร์ บรรณารักษ์ และบุรุษไปรษณีย์

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของนักเรียนชายและหญิง พบว่านักเรียนชายเลือกอาชีพ ทหาร มากที่สุด รองลงมาตามลำดับได้แก่ อาชีพเกษตรกร แพทย์ ค้าขาย ต่างจากแต่ภายใน ส่วนกลุ่มอาชีพที่นักเรียนชายเลือกน้อย ได้แก่ ช่างเสริมสวย ช่างตัดผม ทันตแพทย์ นักโบราณคดี

สำหรับนักเรียนหญิง เลือกอาชีพพยาบาล มากที่สุด รองลงมาตามลำดับได้แก่ อาชีพ แพทย์ ครูอาจารย์ ทหาร เลขนานการ แอร์โฮสเตส ช่างตัดเสื้อผ้า ส่วนกลุ่มอาชีพที่นักเรียนหญิง เลือกน้อย ได้แก่ อาชีพช่างไฟฟ้า ช่างทำรองเท้าและเครื่องหนัง และช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุ-โทรทัศน์

4.2 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียน จำแนกตามหมวดอาชีพพบว่า โดยส่วนรวม หมวดอาชีพที่นักเรียน เลือกมากที่สุดคือ หมวดอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ รองลงมาตามลำดับคือ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร กลไกกรรม การค้า การบริการ และ งานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีโอกาสดีประเภทได้

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกอาชีพระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตอุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร กลไกกรรม บริหารและงานจัดการ การค้า บริการ เลี้ยงชีพพนักงาน งานอื่น ๆ ที่มีโอกาสดีประเภทได้

ส่วนนักเรียนหญิง เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาตามลำดับได้แก่ ทหาร การผลิตการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง เลี้ยงชีพพนักงาน การบริการ การค้า กลไกกรรม การบริหารและการจัดการ และอาชีพอื่น ๆ ที่มีโอกาสดีประเภทได้

4.3 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนเมื่อเปรียบเทียบตามประเภทโรงเรียนพบว่า อาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล เลือกมากที่สุดได้แก่ อาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและ วิชาการ ส่วนหมวดอาชีพที่เลือกน้อยที่สุดได้แก่ งานที่มีโอกาสดีประเภทได้ อาชีพที่เลือกรองลงมา ตามลำดับได้แก่ อาชีพทหาร อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง อาชีพกลไกกรรม เลี้ยงชีพพนักงาน การบริหารและงานจัดการ การค้า การบริการ และงานอื่น ๆ ที่มีโอกาสดีประเภทได้

ส่วนนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้ วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด ส่วนหมวดอาชีพที่เลือกน้อยที่สุด ได้แก่ อาชีพ เลี้ยงชีพพนักงาน หมวดอาชีพที่เลือกรองลงมาตามลำดับได้แก่ อาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง การค้า กลไกกรรม การบริการ ทหาร การบริหารและจัดการ งานอื่น ๆ ที่มีโอกาสดีประเภทได้ และ อาชีพเลี้ยงชีพพนักงาน

4 4 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม พบว่า

นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีวและวิชาการมากที่สุด และเลือกอาชีพหมวดงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีโอกาสได้ประเภทได้น้อยที่สุด ส่วนอาชีพที่เลือกครองลงมาตามลำดับได้แก่ หมวดอาชีพทหาร งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง กลไกกรรม การบริการ และงานจัดการ เลี้ยงชีพพนักงาน การบริการ การค้า และงานอื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสได้ประเภทได้

สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีวและวิชาการมากที่สุด และเลือกอาชีพหมวดงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีโอกาสได้ประเภทได้น้อยที่สุด ส่วนอาชีพที่เลือกครองลงมาตามลำดับ ได้แก่ หมวดอาชีพ การผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง อาชีพ กลไกกรรม การค้า ด้านบริการ เลี้ยงชีพพนักงาน ทหาร งานบริหารและงานจัดการ และงานอื่น ๆ ที่มีโอกาสได้ประเภทได้

4 5 ผลการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน พบว่า

กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีวและวิชาการ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีววิชาการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร กลไกกรรม งานบริหารและงานจัดการ งานเลี้ยงชีพพนักงาน ด้านบริการ การค้า และงานอื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสได้ประเภทได้

กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้า เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีววิชาการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ งานการผลิต และการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง การค้า ทหาร เลี้ยงชีพพนักงาน งานบริหารและงานจัดการ กลไกกรรม งานอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่มีโอกาสได้ประเภทได้ และอาชีพด้านบริการ

กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพด้านบริการ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีววิชาการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หมวดอาชีพด้านการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร กลไกกรรม ด้านการบริการ เลี้ยงชีพพนักงาน ด้านการบริหาร และงานจัดการ การค้า และงานอื่น ๆ ซึ่งมีโอกาสได้ประเภทได้

ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพกิจกรรม เลือกว่าชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีววิทยาการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หมวดอาชีพการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร กิจกรรม การค้า การบริการ ด้านการบริหารและงานจัดการ เล่มียนพนักงานและอาชีพอื่น ๆ ซึ่งมีอาจจัดประเภทได้

สำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ประกอบการประกอบอาชีพหมวดที่มีอาจจัดประเภทได้ เลือกว่าชีพหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง นอกจากนั้นมิได้ เลือกว่าชีพหมวดอื่นเลย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการ เลือกว่าชีพของนักเรียน

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการ เลือกว่าชีพของนักเรียน เมื่อใช้สหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) โดยควบคุมค่าส่วน เพศ ประเภทโรงเรียน และอาชีพผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ค่านิยมในอาชีพกับการ เลือกว่าชีพของนักเรียน เมื่อใช้สหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) โดยควบคุมค่าส่วน เพศ ประเภทโรงเรียน และอาชีพของผู้ประกอบการแล้ว ไม่มีความสัมพันธ์กันแม้แต่ด้านเดียว

อภิปรายผล

ผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นสามตอน คือ ค่านิยมในอาชีพ การ เลือกว่าชีพ และความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการ เลือกว่าชีพ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ค่านิยมในอาชีพ โดยแยกพิจารณาตามประเภทโรงเรียน ค่าส่วน เพศ และ อาชีพของผู้ประกอบการ

ผลจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนชั้น ม ค 3 ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส โดยส่วนรวมนิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมมากเป็นอันดับหนึ่ง และมีค่านิยมใน อาชีพด้านความเลื่อมใสเป็นอันดับสอง ซึ่งค่านิยมในอาชีพทั้งสองด้านนี้มีลักษณะของการ เลื่อมใส เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม การมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบูรณ์ คำลาชาวิวิท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 34 - 35 อ้างอิง มาจาก สมบูรณ์ คำลาชาวิวิท 2518) ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 116 - 118) แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้สึกรับผิดชอบ

ต่อสังคม ล้วนรวมมากกว่าคิดถึงประโยชน์ส่วนตนทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ บ้านเมืองปัจจุบัน มีสภาพ
สับสน การบีบรัดทางด้านเศรษฐกิจ ความตึงเครียด จากสถานการณ์ชายแดน โดยเฉพาะจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ก่อให้เกิดปัญหาในด้านความไม่ปลอดภัยอันเนื่องมาจากขบวนการโจรก่อการร้าย
แบ่งแยกดินแดน ทำให้ให้นักเรียนส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของความสามัคคี ความร่วมมือกัน
การเสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อความอยู่รอดของตนและสังคม ดังนั้น ค่านิยมในอาชีพของนักเรียน
ส่วนมาก จึงเป็นไปทางด้านการบริการสังคมและเสียสละ หรืออาจจะเป็นเพราะว่า โดยธรรมชาติ
ของคนแล้ว มีความต้องการหลาย ๆ อย่าง จากความต้องการขั้นต่ำสุดไปถึงสูงสุด ซึ่ง มาสโล
(Roe. 1956 . 25 citing Maslow. 1954 : 326 -347) ได้จัดลำดับ ความต้องการ
พื้นฐานของบุคคลไว้ดังนี้ คือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการ
ความเป็นเจ้าของและความรัก ความต้องการเป็นบุคคลสำคัญ และได้รับการยอมรับนับถือ ความ
ต้องการความรู้ ความต้องการความเข้าใจ ความต้องการความสวยงาม และความต้องการความ
เชื่อมั่นในตนเอง สำหรับนักเรียนส่วนมากที่มีค่านิยมด้านการบริการสังคม และด้านความเสียสละ
มากนั้น อาจจะเป็นเนื่องจาก มีความต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ จึงเลือกค่านิยมในด้านนี้

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนมีน้อยที่สุด คือ ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ อาจ
เป็นเพราะปัจจุบันนี้ประชากรมียากขึ้น ต้องแข่งขันกันในการประกอบอาชีพ ซึ่งทำให้เกิดปัญหา
การว่างงานมากขึ้น โอกาสที่จะเลือกงานมีน้อย สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนไม่คำนึงถึงสภาพงาน
ว่าจะเกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล หรืองานกลางแจ้ง ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้นักเรียน เลือกค่านิยมใน
ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุที่น้อยที่สุด

พิจารณาทางด้านประเภทโรงเรียน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียน
ราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันเพียงสามด้าน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่
ด้านความก้าวหน้า ด้านบริการสังคม ความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีอิสระ การทำงาน
กับธรรมชาติและวัตถุ ความเหมาะสมกับความสามารถของตน และด้านความเสียสละ

ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม แตกต่างกันคือ ค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคสื่อเสียงและด้านความมีอำนาจ ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลมีสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ศาสนาในศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะในด้านอาชีพนั้น มุ่งให้สมาชิกทุกคนของสังคม ต้องรับผิดชอบซึ่งกันและกัน ต้องเฉลี่ยรายได้ให้เป็นบริการสาธารณะ ด้วยเหตุนี้ทำให้นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามให้ความสำคัญของค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรยุคสื่อเสียงและด้านความมีอำนาจต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล

ส่วนค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนนั้น นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามมีสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องจากศาสนาอิสลามมีลักษณะเป็นทั้งกฎหมายและระเบียบประเพณี นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งกฎบัตรประจำวันหลายประการผูกพันอยู่กับบทบัญญัติทางศาสนา ทำให้นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามมีค่านิยมทางด้านระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล

พิจารณาด้านศาสนา

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันเพียงบางด้านเท่านั้น

ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลามมีแตกต่างกันคือ ค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคม ซึ่งนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ อาจจะเป็นเพราะว่า อาชีพในทัศนะของศาสนาอิสลามนั้นคือ การที่มนุษย์ใช้ความสามารถของตน ประดิษฐ์และจัดหาให้มนุษย์เป็นโรคภัยไข้เจ็บ เพื่อปวงชีวิตและแก่เขาในมนุษย สวมชิกทุกคนของสังคมต้องรับผิดชอบซึ่งกันและกัน ในความอยู่ดีกินดี คนเราควรต้องเฉลี่ยรายได้ให้เป็นบริการสาธารณะด้วยจิตศรัทธา (ฮับตุลลาห์ ฮัสมะมุน ฮัลฮัซหฺ ฮอร์ตัย 2515 : 77 - 83) จากคำสอนดังกล่าว ทำให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม สือกค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ

นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัด และกิจวัตรประจำวันหลายประการผูกพันอยู่กับบทบัญญัติทางศาสนา ซึ่งมีลักษณะ เป็นทั้งกฎหมายและระเบียบประเพณี ดังนั้น ทำให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผน สูงกว่านักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ

นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ต่างกันเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ยังคำนึงถึงเกียรติยศชื่อเสียงในการที่จะประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นความเชื่อของคนไทยแต่โบราณที่ยึดถือกันว่า การจะประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นควรจะเป็นอาชีพที่นำเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่ตนเองและวงศ์ตระกูล ด้วยเหตุนี้อาจทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง ต่างกันเพียงเล็กน้อย

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม หรือแตกต่างกันแต่เพียงเล็กน้อยจนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านความก้าวหน้า ความมั่นคงในอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจ ภาระงานกับธรรมชาติ และวัตถุความเหมาะสมกับความสามารถของตนและด้านความเสียสละ

การพิจารณาทางด้านเพศ

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพแตกต่างกันดังนี้
ค่านิยมในอาชีพที่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแตกต่างกัน คือ ด้านการบริการสังคม ซึ่งนักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย ตรงกับผลการศึกษาของ กริบบอนส์ และ โลเนลส์ (Gribbons and Lohnes. 1965 : 248 - 252) ชิงเกอร์ และ สเตฟเฟอร์ (Wagman. 1965 . 260 citing Singer and Steffer 1954 89 - 91) แวกแมน (Wagman. 1965 : 258 - 262) คูเกอร์ (Cooker. 1972 : 6121) บุพพรณี คู่ขลลิมิตี (บุพพรณี คู่ขลลิมิตี 2510 : 48) ฉัตรอารี เนตรดิน (ฉัตรอารี เนตรดิน 2513 : 74 - 75) ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 116 - 118) ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า

ธรรมชาติของผู้หญิง มีความอ่อนโยน เมตตา กรุณา มักจะแสดงความเห็นใจช่วยเหลือผู้อื่น ใจอ่อน
 สงสารคนง่าย รักการอบรมสั่งสอน ชอบกิจกรรมทางด้านสังคมสงเคราะห์ และจากผลการศึกษาของ
 กาญจนา ควรสุภา (กาญจนา ควรสุภา 2516 : 85) พบว่า นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบ
 สูงกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้รวมถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมด้วย ด้วยเหตุนี้ นักเรียนหญิง
 จึงมีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมสูงกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับผลการวิจัยทั้งในประเทศ
 และต่างประเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละสูงกว่านักเรียนชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก
 ธรรมชาติของผู้หญิง มีความอ่อนโยน มีลักษณะของความเป็นมารดา ชอบแสดงความเห็นใจ
 ช่วยเหลือผู้อื่น และชอบกิจกรรมอันจะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม นอกจากนี้ จำเนียร ช่างโขติ
 และ วิจิต พานิช วัฒนสินธุ์ (จำเนียร ช่างโขติ และ วิจิต พานิช วัฒนสินธุ์ ม.ป.ป. . 58 - 59)
 ได้รวบรวมผลงานการวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน เช่น เบนเนทท์ และ โคเฮิน พบว่า ความคิดของ
 เพศชาย มุ่งคิดในรูปของตนเอง เกี่ยวข้องกับความปรารถนาให้เกิดความสำเร็จส่วนตัว ในขณะที่
 ความคิดของเพศหญิง เน้นหนักในรูปของสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับความปรารถนาด้านความรักทาง
 สังคม และมิตรภาพมากกว่า ดังนั้น นักเรียนหญิงจึงมีค่านิยมในอาชีพด้านความเสียสละสูงกว่า
 นักเรียนชาย

นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนชาย อาจเป็น
 เพราะธรรมชาติของผู้หญิงมีความละเอียดลออรอบคอบ และมีนิสัยชอบความมีระเบียบแบบแผน
 มากกว่าผู้ชาย เป็นที่น่าสังเกตว่าในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิง มักจะเลือกอาชีพที่มีลักษณะงาน
 ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ และเป็นระเบียบแบบแผน เช่น งานเสมียน เลขาธุรการ หรืองาน
 ในสำนักงาน ครู พยาบาล ดังเช่นการวิจัยของ พาวเวลล์ และ บลูม (Powell and Bloom.
 1962 126 - 133) พบว่านักเรียนชายและหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกัน คือ นักเรียนชาย
 เลือกอาชีพวิศวกรมากที่สุด (23.3 เปอร์เซ็นต์) นักเรียนหญิงเลือกงานในสำนักงานมากที่สุด
 (21.6 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ อาชีพ ครู พยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
 พรณราย นิมขุนทด (พรณราย นิมขุนทด 2513) จงดี ทุมโมชิต (จงดี ทุมโมชิต
 2514) จากผลการศึกษาของนักวิจัยดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่สนับสนุน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนสูงกว่านักเรียนชาย

นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้สูงกว่านักเรียนหญิง ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ กริบบอนส์ และ โลเนส (Gribbons and Lonnes. 1965 248 - 252) คูเกอร์ (Cooke. 1972 6121) จิตรอารี เนตรดิน (จิตรอารี เนตรดิน 2513 74 - 75) , พบว่านักเรียนชาย มีค่านิยมทางด้านรายได้ สูงกว่านักเรียนหญิง แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 118) พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้ ไม่แตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า ค่านิยมด้านรายได้ของเพศชายสูงกว่า เพศหญิง เหมือนกันทั้งในวัฒนธรรมไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ ธรรมชาติของผู้ชายที่ต่างจากผู้หญิงนั่นเอง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในสังคมไทย แม้สภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงต้องทำงานนอกบ้านเพื่อหาเงินช่วยเหลือครอบครัว แต่ถึงกระนั้น สังคมก็ยังยอมรับให้ฝ่ายชาย เป็นหัวหน้าครอบครัว รับผิดชอบครอบครัวมากกว่าหญิง .ค่านิยมทางด้านรายได้ของเพศชาย จึงยังคงมีสูงกว่าเพศหญิง

สำหรับค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านความก้าวหน้านั้นพบว่า นักเรียนหญิง มีสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ จิตรอารี เนตรดิน (จิตรอารี เนตรดิน 2513 . 67) แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ซิงเกอร์ และ สเตฟเฟอร์ (Wagman. 1965 . 260 citing Singer and Steffer. 1954 . 89 - 91) พบว่า นักเรียนชายมีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียง และความก้าวหน้าสูงกว่านักเรียนหญิง และจากการศึกษาของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 118) ไม่พบความแตกต่างของค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ระหว่างนักเรียนชายและหญิง ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะว่าการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก เพศหญิงได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น มีสิทธิต่าง ๆ และอิสระเสรีเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้หญิงมีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในระดับสูง และดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ใกล้เคียงกับชาย ซึ่งอาจมีผลทำให้นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านนี้ สูงกว่านักเรียนชาย

นักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 . 117) แต่ขัดแย้งกับ

ผลการศึกษาของ จิตรอารี เนตรหิน (จิตรอารี เนตรหิน 2513 . 67) ที่พบว่า นักเรียนชาย และหญิง มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นค่าครองชีพใน ปัจจุบันสูงมาก ผู้หญิงต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว แต่ภาวะการทำงาน มักจะเกิดขึ้นได้เสมอ และผู้หญิงอดทนต่อการเลือกหางานใหม่น้อยกว่าผู้ชาย ทำให้ผู้หญิงคำนึงถึงความมั่นคงในอาชีพมากกว่าผู้ชาย

ส่วนค่านิยมในอาชีพที่ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง หรือแตกต่างกัน แต่เพียงเล็กน้อยจนไม่นับสำคัญทางสถิติ ได้แก่ด้านความมีอิสระ ความมีอำนาจ การทำงานกับ ธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน

ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระของนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน อาจจะเป็นเพราะ สภาพของสังคมปัจจุบันเปลี่ยนไป การอบรมเลี้ยงดูเด็กชายหญิง ในปัจจุบันแตกต่างไปจากสมัยก่อน เด็กได้รับเสรีภาพและมีอิสระทัดเทียมกันทั้งชายหญิง เด็กหญิงรักความเป็นอิสระมากขึ้น จึงเป็นเหตุ ให้ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอิสระของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

สำหรับด้านความมีอำนาจนั้นขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ชิงเกอร์ และ สเตฟเฟอร์ ทอมสัน ดูเกอร์ บุพพรณี คู่สมิตี จิตรอารี เนตรหิน ประมวล วิทยากร ที่พบว่า ค่านิยม ในอาชีพด้านความมีอำนาจนั้น นักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิง แต่การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สภาพ สังคมปัจจุบัน ผู้หญิงมีอิสระมากขึ้น ออกทำงานนอกบ้าน และได้รับการยอมรับจากสังคมในด้าน ความสามารถทัดเทียมกับผู้ชาย ผู้หญิงมีโอกาสดำรงตำแหน่งงานระดับผู้บริหาร และหัวหน้างาน มากขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุให้ค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกัน

ส่วนค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ ด้านความเหมาะสมกับความ สามารถของตน ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ ประมวล วิทยากร อาจเป็นเพราะปัจจุบันนี้สังคมยอมรับว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีความสามารถ เท่าเทียมกัน ในการทำงานหลาย ๆ ประเภท ไม่ว่าจะเป็นงานในสำนักงาน หรืองานกลางแจ้ง

หรืองานที่ทำ ก็เกี่ยวกับเครื่องจักรกล สิ่งอาจจะเป็นเหตุให้ค่านิยมในอาชีพด้านนี้ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

พิจารณาทางด้านอาชีพของผู้ปกครอง

ผลของการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพต่างกัน เป็นเพียงส่วนน้อย ส่วนมากไม่แตกต่างกัน

ด้านที่ต่างกันก็คือ ค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรกรรม ชี้อาศัย ด้านความมีอำนาจ และ ด้านความมีอิสระ

กลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ หมวดยกเว้นอาชีพและวิชาการ มีค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรกรรม ชี้อาศัย ด้านความมีอำนาจ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม อาจจะเป็นเพราะว่า ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนกับอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กัน นักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพชั้นสูง จะเลือกค่านิยมในอาชีพ ด้านความมีอำนาจ ด้านความมีอำนาจ และ ด้านเกษตรกรรม ชี้อาศัย มากกว่านักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพที่ใช้แรงงานและค่าขาย

(Thompson. 1966 850 - 851)

ด้วยเหตุนี้อาจทำให้นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีค่านิยมในอาชีพด้านเกษตรกรรม ชี้อาศัย และด้านความมีอำนาจแตกต่างกัน ส่วนค่านิยมด้านความมีอิสระนั้นนักเรียนกลุ่มที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดยกเว้นอาชีพและวิชาการมีสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกสิกรรม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพอิสระส่วนใหญ่ มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพกสิกรรม ซึ่งจากการวิจัยของ วิลสัน (Wilson. 1959 213 - 218) พบว่า พวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีค่านิยมสูง ด้านการมีโอกาสดัดนิสัยใจและออกคำสั่ง มีความรับผิดชอบ มีโอกาสได้แสดงความรู้สึกรักของตนเอง ส่วนพวกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำต้องการความปลอดภัย ดังนั้นนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงน่าจะมีความสนใจด้านความมีอิสระสูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

สำหรับค่านิยมในอาชีพซึ่งกลุ่มนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่าง ๆ มิได้แตกต่างกันนั้น ได้แก่ ด้านความก้าวหน้า การบริการสังคม ความมั่นคงในอาชีพ รายได้ การทำงานกับธรรมชาติ และวัตถุ ความเหมาะสมกับความสามารถของตน ความมีระเบียบแบบแผน และความเสียสละ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนักเรียนสามารถที่จะทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสังคมและโลกของงานอาชีพ ได้อย่างทั่วถึงเพราะระบบการสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างกว้างขวาง ไม่ได้มีความรู้ในเรื่องอาชีพจำกัดเฉพาะแต่ในแวดวงครอบครัวของตนเท่านั้น จึงทำให้นักเรียนมีค่านิยมในอาชีพ ส่วนมากไม่แตกต่างกัน เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในอาชีพต่างกัน เป็นเพียงส่วนน้อย ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ ประมวลวิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 124)

ตอนที่ 2 การเลือกอาชีพ โดยแยกพิจารณาตามประเภทโรงเรียน คำสนทนา เพศ และอาชีพของผู้ปกครอง

พิจารณาทางด้านประเภทโรงเรียน

ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เลือกอาชีพแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภทเลือกมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ หมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ บุญถึง แหม่มหนา (บุญถึง แหม่มหนา 1957 : 45) และ ฟอร์ด, โคลิน อาร์ลิงตัน (Forde, Colin Arlington. 1977 : 4582) ที่พบว่าในการเลือกอาชีพนั้น นักเรียนส่วนใหญ่มักจะเลือกอาชีพชั้นสูงซึ่งเป็นหมวดอาชีพที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนมากเห็นความสำคัญของการศึกษาลึกลงที่จะศึกษาในระดับสูง เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป

กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล เลือกอาชีพที่ใช้วิชาการมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม อาจจะเป็นเพราะ กลุ่มนักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล ส่วนมากมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพระดับสูงและฐานะทางเศรษฐกิจดี

ส่วนอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลเลือกเป็นอันดับสอง คือ หมวดอาชีพทหาร อาจจะเป็นเพราะ สงครามเวียดนามภาคใต้ในปัจุบันมีสภาพซึ่งเครียดไม่น่าไว้วางใจในความปลอดภัย อันเนื่องมาจากขบวนการโจรผู้ก่อการร้าย แบ่งแยกดินแดน ทำให้ทางราชการต้องสั่งกำลังทางทหารตำรวจ มาปฏิบัติการปราบปรามเพิ่มขึ้น ซึ่ง ทหาร ตำรวจ เหล่านี้ อาจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

หมวดอาชีพที่นักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ส่วนคำสอนอิสลามเลือกเป็นอันดับสองคือ อาชีพหมวดงานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ได้แก่ งานก่อสร้าง ผู้ทำงานประเภทช่างต่าง ๆ ผู้ใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันทางสำนักงานศึกษาธิการเขต 2 ได้เริ่มโครงการพัฒนาอาชีพศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ส่วนคำสอนอิสลาม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนด้วย

พิจารณาตามคำสอน

ผลการศึกษาพบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนที่นับถือคำสอนพุทธและนักเรียนที่นับถือคำสอนอิสลามแตกต่างกัน

นักเรียนที่นับถือคำสอนพุทธ เลือกอาชีพหมวดที่ใช้วิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่นับถือคำสอนพุทธ มักจะเป็นนักเรียนที่อยู่ภายในเขตเทศบาล และมีผู้ประกอบการประกอบอาชีพรับราชการ หรืออาชีพที่ใช้วิชาชีพวิชาการ ทั้งนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ อารี เพชรสุด และคนอื่น ๆ (อารี เพชรสุด และคนอื่น ๆ 2520 : 74) ที่พบว่าพ่อแม่ของนักเรียนที่นับถือคำสอนพุทธ ต้องการให้ลูกเลือกอาชีพที่ใช้วิชาการ นอกจากนี้ จากผลการศึกษาของ อัดดี (Laddy. 1969 : 2958 - 2959) แทนเซอร์ (Tanzar. 1957 : 890) และ ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958) ก็พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมาก

อาชีพที่นักเรียนที่นับถือคำสอนพุทธเลือกรองลงมา เป็นอันดับสองคืออาชีพทหาร อาจเป็นเพราะสภาพความตึงเครียดในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเพิ่มกองกำลังทหารตำรวจของทางราชการ เพื่อรักษาความสงบและความปลอดภัยในท้องที่ อาจจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน นอกจากนี้ รุ่งใจ เหล่าสุนทร (รุ่งใจ เหล่าสุนทร ม ป ป 102)

กล่าวว่า นักเรียนมักจะให้เหตุผลในการเลือกอาชีพทหารว่า นายทหารย่อมมีเกียรติยศและชื่อเสียง เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนกว่าพลเรือนธรรมดา ส่วน มะเดื่อ เล่ม 2513 . 39) พบว่า นักเรียนให้เหตุผลสำคัญที่สุดในการเลือกอาชีพทหารว่าเป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้า และความเสียสละ และจากการศึกษาของ อารี เพ็ญผุด และคนอื่น ๆ (อารี เพ็ญผุด และคนอื่น ๆ 2520 : 74) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ต้องการให้บุตรชายเลือกอาชีพทหาร ตำรวจ

สำหรับนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม เลือกอาชีพหมวดที่ใช้วิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ อาชีพหมวดงานการผลิต และการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง งานประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะปัจจุบันนี้โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ได้รับการช่วยเหลือปรับปรุง เป็นพิเศษจากเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายของรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากโครงการปรับปรุงโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ พ.ศ. 2513 - 2519 ตลอดจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 - 2521 (สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 2521 : 7) ทำให้ให้นักเรียนสนใจศึกษาต่อในระดับสูงมากขึ้น ด้วยเหตุนี้อาจทำให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามเลือกอาชีพหมวดที่ใช้วิชาการมากขึ้น

พิจารณาทางด้านเพศ

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกอาชีพแตกต่างกัน อาชีพที่นักเรียนเลือกมากที่สุดได้แก่อาชีพทหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพความตึงเครียดในสังคมชายแดนภาคใต้ อันเนื่องมาจากการก่อการร้ายของขบวนการโจรแบ่งแยกดินแดน ทำให้ทางฝ่ายรัฐบาลเข้มงวดสั่งทหารตำรวจมากขึ้น ประกอบทั้งอาชีพทหาร เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความก้าวหน้า และเป็นอาชีพที่ต้องมีความเสียสละ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนได้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแล้วพบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพทหารมากที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด ตรงกับผลการศึกษาของ รัตรัตน์ บุญชู (รัตรัตน์ บุญชู 2512) และ พรรณราย นุ่มขุนทด (พรรณราย นุ่มขุนทด 2513) ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 126) ซึ่งพบว่า นักเรียนชายเลือกทหารมากที่สุด ส่วน

นักเรียนหญิงเลือกอาชีพพยาบาลมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าธรรมชาติของผู้ชายมีลักษณะของความเป็นผู้ว่า ชอบการผจญภัย ส่วนธรรมชาติของผู้หญิงนั้นมีความอ่อนโยน มีลักษณะของความเป็นมารดา ชอบบริการสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น

เมื่อพิจารณาตามหมวดอาชีพพบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีววิทยาการมากที่สุด แสดงว่านักเรียนโดยส่วนรวมแล้ว ต้องการศึกษาต่อในระดับสูง เพื่อประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาชีพที่ใช้วิชาการศึกษา เป็นอาชีพที่ไม่เกียรติ มีความก้าวหน้า และรายได้สูง ทำให้นักเรียนเลือกอาชีพหมวดนี้มาก

อาชีพที่นักเรียนชายเลือกครองลงมาคือ อาชีพหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทหาร กลไกกรรม งานบริหารและงานจัดการ การค้า งานด้านบริการ เลี้ยงชีพพนักงาน และงานที่มีอาจจัดประเภทได้

ส่วนอาชีพที่นักเรียนหญิงเลือกครองลงมาคือ หมวดทหาร งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง งานเลี้ยงชีพพนักงาน งานด้านบริการ งานเกี่ยวกับการค้า กลไกกรรม งานบริหาร และงานจัดการและงานอื่น ๆ ที่มีอาจจัดประเภทได้ จะเห็นได้ว่านักเรียนชายเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับลักษณะเพศของตน เช่น นักเรียนชาย มีความสามารถและถนัดทางช่าง และเครื่องจักรกล มากกว่าหญิง อาชีพหมวดการผลิต และการใช้อุปกรณ์ขนส่ง ทหาร จึงได้รับการเลือกมาก นักเรียนหญิง เลือกอาชีพไม่เหมาะสมกับความสามารถและลักษณะเพศของตน เช่น เลือกอาชีพหมวดทหาร งานผลิตและการใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันโลกของอาชีพ เปิดกว้างและยอมรับในความสามารถของผู้หญิงมากขึ้น ทำให้นักเรียนหญิงมีโอกาสร่วมประกอบอาชีพในอดีตจะรับเฉพาะผู้ชายเท่านั้น ซึ่งความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ อาจมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงได้

พิจารณาทางด้านอาชีพผู้ปกครอง

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน เลือกอาชีพแตกต่างกัน

นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้ วิชาชีววิทยาการ เลือกอาชีพหมวดงานที่ต้องใช้วิชาชีววิทยาการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลีอง อิดดี้ แชนเซอร์ และ

ตอบบิ้นส์ ที่พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและผลการศึกษาของ เสดฟเฟ่นสัน พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่บิดา ประกอบอาชีพชั้นสูง ก็จะตั้งความมุ่งหวังและต้องการประกอบอาชีพชั้นสูง เช่นนั้นด้วย

สำหรับอาชีพหมวดงานบริหารและงานจัดการนั้น นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีววิทยาการเลือกมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าหมวดงานบริหารและงานจัดการเป็นอาชีพระดับสูง ทำให้นักเรียนซึ่งมีผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพชั้นสูงจะเลือกและคาดหวังในอาชีพชั้นสูงตามไปด้วย ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ คอลลาโซ และ แบลคเบอร์น

ส่วนหมวดงานเลี่ยมพนักงานนั้น นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดงานที่ต้องใช้วิชาชีววิทยาการ และงานเกี่ยวกับการค้า เลือกมากที่สุด อาจจะเป็นเนื่องจาก งานเลี่ยมพนักงานเป็นงานที่เกี่ยวกับการเงิน การธุรกิจ ซึ่งนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้าได้พบเห็น และคลุกคลีมาตลอด จึงเห็นความสำคัญของการทำงานเกี่ยวกับการเงิน การทำบัญชี และงานธุรกิจ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้ เลือกอาชีพหมวดเลี่ยมพนักงานมากกว่ากลุ่มอื่น

อาชีพหมวดงานกลีกรรมนั้น พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพหมวดกลีกรรรมเลือกมากที่สุด จะเห็นได้ว่าสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครอง แสดงว่านักเรียนได้รับอิทธิพลจากผู้ปกครองด้วย ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ แทนเชอร์ และ ดอบบิ้นส์ ที่พบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

อาชีพหมวดเกี่ยวกับการค้า การบริการ งานการผลิต และการใช้อุปกรณ์ในการขนส่งทหาร และหมวดที่มีอาจจัดประเภทได้ นั้นพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพกลีกรรรมเลือกมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนกลุ่มนี้มีมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

เป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพในแต่ละหมวดนั้น เมื่อพิจารณา รวม ๆ แล้ว จะพบว่าส่วนมากจะเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชา การมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ของค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพ

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียนเมื่อใช้สหสัมพันธ์แบบควบคุม (Partial Correlation) โดยควบคุม คำสนา เพศ ประเภท

โรงเรียน และอาชีพผู้ปกครอง แล้วมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก หรืออาจกล่าวได้ว่า เกือบไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในอาชีพกับการเลือกอาชีพของนักเรียนเลย

ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักเรียน ชั้น ม. ค. 3 กำลังอยู่ในระยะของการสำรวจ (Exploration Stage) ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ซูเปอร์ (Super. 1957 99 - 108) ซึ่งเป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจตนเอง ทดลองลุ่มบทบาทของผู้ใหญ่ เช่น การหาอาชีพ หาตำแหน่งในสังคม ซึ่งการที่นักเรียนอยู่ในระยะสำรวจดังกล่าว อาจทำให้อาชีพที่นักเรียนเลือกในระยะนี้ยังไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน อย่างแท้จริง และอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้อีกในภายหน้า

มีข้อควรพิจารณา อีกประการหนึ่ง คือ ความไม่เหมาะสมของหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน ตลอดจน การขาดหรือความไม่เพียงพอในการจัดบริการแนะแนว โดยเฉพาะ การแนะแนวด้านอาชีพ หรือข่าวสารทางอาชีพ จึงทำให้การเลือกอาชีพและค่านิยมในอาชีพไม่สอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะ

1 การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพ แตกต่างกัน ฉะนั้นในการจัดบริการแนะแนวอาชีพ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ควรจะพิจารณาว่าสอดคล้องอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละเพศ

2. การศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม มีค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพแตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดบริการแนะแนวอาชีพ การเสนอข้อสนเทศเกี่ยวกับอาชีพ ควรจะจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนแต่ละประเภทด้วย

3 ในการจัดบริการแนะแนว เกี่ยวกับการเลือกอาชีพแก่นักเรียนนั้น นอกจากจะพิจารณาในเรื่องค่านิยมแล้ว ควรจะพิจารณาองค์ประกอบด้านอื่นที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพด้วย เช่น บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน

4 ควรจะศึกษาเรื่องนี้ จากตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่น ผู้ปกครองนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และผู้ปกครองนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ถิ่นที่อยู่อาศัย บุคลิกภาพ ฯลฯ ตามสภาพการณ์ที่เหมาะสมและความสามารถที่จะทำได้

5. ควรจะแยกศึกษาเรื่องนี้ให้ละเอียดเฉพาะในแต่ละประเภทโรงเรียน เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการจัดบริการแนะแนวอาชีพได้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนยิ่งขึ้น

6 ควรจะศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เพื่อศึกษาดูว่า เมื่อสภาพสิ่งแวดล้อมต่างกัน นักเรียนที่นับถือศาสนาเดียวกัน จะมีค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ลงตี ทุมโฆบิต, การเลือกศึกษาต่อสายอาชีพศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพระนครศรี
ปีการศึกษา 2514, วิทยานิพนธ์ ค.ม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515,
39 หน้า อัดสำเนา -

✓ ลิตธาวรี เนตรหิน การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2513 ปรินญาณิพนธ์ กค.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 102 หน้า อัดสำเนา

จำเนียร ช่วงโชติ และ วิไลพาณี วัฒนสินธุ์ จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ม ป ป , 124 หน้า

ฉลวย กิรติรักษกุล ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ในภาคใต้ของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2512, 113 หน้า อัดสำเนา

ฉาย อินทรสกุล และคนอื่น ๆ การศึกษาและการอนามัย 4 จังหวัดภาคใต้ เอกสารวิจัยของ
ศูนย์วิจัยจังหวัดนราธิวาส ฉบับอัดสำเนา 2511, 47 หน้า

✓ เฉลิมชัย อุบลพงศ์ การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนวในโรงเรียนมัธยม จังหวัดชัยนาท
ปรินญาณิพนธ์ กค.ม วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 104 หน้า อัดสำเนา

✓ ชวลิต บางทรงค์ การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในพระนครศรีอยุธยาและต่างจังหวัด
ปีการศึกษา 2514 วิทยานิพนธ์ ค.ม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512,
102 หน้า อัดสำเนา

ติเรก กุลสิริสวัสดิ์ ความหมายของอัล-กุรอาน วุฒิการการพิมพ์ 2513, 1043 หน้า

✓ รัตราตน์ บุญบุษ ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 102 หน้า อัดสำเนา

รารัง บัวศรี ทฤษฎีหลักสูตร 2504, 127 หน้า

บุญถึง เน้นหนา การศึกษาเรื่องการเลือกอาชีพและเหตุผลในการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง
นักเรียนชั้น ม ค 3 ม ค 5 ทุกภาคของประเทศไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2517, 27 หน้า

ประดล ต้นดวงค์ "การวิเคราะห์อาชีพ" ใน การประชุมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ 2505
 หน้า 119 - 120 กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2505

✓ ประมวล วิทยากร ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ ปรินญาณิพนธ์ กค.ม มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า อัดสำเนา

✓ พรรณราย นิยมขุนทด ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายในจังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ ค ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513,
 76 หน้า อัดสำเนา

มัญญ ตนะวัฒนา "การเลือกอาชีพของนักเรียน" วิทยาลารย 7 598 - 606 กันยายน
 2509

มะเตือ เล่มมา เหตุผลของนักเรียนชั้น ม ค.3 และ ม ค 5 เกี่ยวกับการเลือกและไม่เลือก
เรียนครู ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี ปรินญาณิพนธ์ กค ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2513, 134 หน้า อัดสำเนา

✓ บุพพรณี คู่ขสมิตติ ค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนครธนบุรี
วิทยานิพนธ์ ค ม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510, 71 หน้า อัดสำเนา

วิเชียร แพทยาคม, หลวง จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2509, 200 หน้า

ศิริลักษณ์ ลินดากุล การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในพระนครกับต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค ม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2509, 145 หน้า อัดสำเนา

สมบูรณ์ คำสาขานิช การศึกษาที่ค้นพบและคำนิยามเกี่ยวกับอาชีพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย

ขอนแก่น ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2518

สุดใจ เหล่าสุนทร "การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมแบบประสม" วิชาอาชีพในโรงเรียน

มัธยมศึกษา 102 หน้า จุลสารสมาคมการศึกษาฉบับที่ 7 ม.ป.ป

สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 บทบรรยายสรุปเรื่องโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2

2522, 37 หน้า

อนันต์ ศรีโสภา สถิติเบื้องต้น เล่ม 2 ไทยวัฒนาพานิช 2521, 396 หน้า

อารี เพชรมุต และคนอื่นๆ อิทธิพลของสถาบันทางสังคมที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยพุทธ

และไทยมุสลิมที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ 2520, 112 หน้า

อำนวยการ ทะพินค์แก "คำนิยาม" เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรมครูใหญ่โรงเรียนปรับปรุง

ตามโครงการ การศึกษาชนบท 2513, 4 หน้า

ฮับดุลลาห์ ฮัลมะมุน ฮัลฮัฟร์ อวีร์ดีย์ พระคำสอนอิสลามและคำสอนอิสลาม 2515, 95 หน้า

Cooker, Philip George. "Vocational Values of Elementary School Children as They Relate to Sex and Level in School," Dissertation Abstracts. 35(11) 6121, May, 1972.

Cronback, Lee Joseph and others. The Dependability of Behavioral Measurements Theory of Generalizability for Scores and Profiles. New York, Wiley, 1972. 410 p.

Dobbin, Loy Henderson. "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of high School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," Dissertation Abstracts. 29(9) 2958, March, 1969.

Eaddy, Vanik Silaa. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts. 29(9) 2958 - 2959, March, 1969.

Edwards, Allen. Experimental Design in Psychological Research. New York, Rinehart and Company, Inc., 1959. 466 p.

Ezell, L.B. and Henry Tate. "High School Students Look to the Future," The Journal of Educational Research. 47 - 217 - 222, November, 1955.

Forde, Colin Arlington. "An Analysis of Occupational Preferences of Secondary School Students in Guyana with Particular Reference to the Manpower Needs of This Country," Dissertation Abstracts 38(8) · 4582, February, 1978.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1966. 446 p.

Garrison, Karl C. Psychology of Adolescence. 5th ed., New Jersey, Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1956. 529 p.

✓ Ginzburg, Eli. The Development of Human Resources. McGraw-Hill, Inc., 1966. 299 p.

✓ Gribbons, Warren D, and Paul R. Lohnes. "Shifts in Adolescents Vocational Values," Personnel and Guidance Journal. 44(3) · 248 - 252, November, 1965.

✓ Garrett, Henry L. General Psychology. New York, American Book Company, 1961. 649 p.

Holland, John L. The Psychology of Vocational Choice Blaisdell Publishing Company, 1966. 132 p.

Kirk, Roger L. Experimental Design. California, Wadsworth Publishing Company, Inc., 1968. 577 p.

Krech, David. Individual in Society. McGraw-Hill Book Company, Inc., 1962. 564 p.

Lindquist, Everest F. Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education. Houghton Mifflin Company, 1956. 393 p.

Lyon, James Burke. "A Study of Experimental Motivational and Personality Factors Related to Vocational Decision Versus Indecision," Dissertation Abstracts. 4(20) 1269, October, 1959.

✓ Perrone, Phillip A. "Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," The Personnel and Guidance Journal. 44 254 - 257, November, 1965.

Powell, Marvin, and Viola, Bloom. "Development of and Reasons for Vocational Choices of Adolescent Through the High School Year," The Journal of Educational Research. 56(3) 126 - 133, November, 1962.

Roe, Anne. The Psychology of Occupations. New York, John Wiley and Sons, Inc., 1956. 340 p.

Ruch, Floyd Leon. Psychology and Life. New York, Scott Forman and Company, 1953. 121 p.

Stephenson, R.M. "Occupational Aspiration and Plans of 443 Ninth Graders," The Journal of Educational Research. 49 27 - 35, September, 1955.

Super, Donald E. The Psychology of Careers. New York, Harper and Brotners, 1957. 362 p.

Tanzer, Walter L. "Vocational Choices and Personality A Study of Vocational Field and Vocational Aspiration Level," Dissertation Abstracts. 17(4-5) . 890, 1957.

Thompson, O.E. "Occupational Values of High School Students," Personnel and Guidance Journal. 44(8) 850 - 851, April, 1966.

Tilman, Robert O. Man, State and Society in Contemporary Southeast Asia. London, Pall Mall Press, 1969. 637 p.

~~Wagman~~, Morton. "Sex and Age Differences in Occupational Values," Personnel and Guidance Journal. 44(3) : 258 - 262, November, 1965.

Wilson, Cody W. "Value Difference Between Public and Private School Graduate," Journal of Educational Psychology. 5(5) . 213 - 218, October, 1959.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523

นักเรียนที่รัก

เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียน เพื่อนำผลไปเป็นแนวทางในการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนต่อไป ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือ จากนักเรียน โปรดตอบแบบสอบถามนี้อย่างจริงจังที่สุด โดยไม่ต้องลงชื่อของนักเรียน แบบสอบถามทุกข้อไม่มีข้อใดถูกหรือผิด เพราะขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคล

สำหรับผลของการตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อนักเรียนแต่ประการใด และผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงด้วยดีนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของนักเรียนทุกคน จึงขอขอบคุตนักเรียนมา ณ โอกาสนี้

นิตยา ธรรมพันธ์

นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

สว
แบบสอบถามนี้มีจุดมตอน โปรดอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้เข้าใจแล้วกรอกแบบสอบถาม
ตามความรู้สึกเป็นจริงของนักเรียนทุกข้อ (โดยไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง) ขอให้นักเรียนทำด้วยตัวของ
นักเรียนเอง เพราะทุกคนย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน
คำตอบทุกข้อที่นักเรียนตอบจะถือเป็นความลับทั้งสิ้น นักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อลงใน
แบบสอบถามนี้ ดังนั้น ผู้ตรวจจะไม่ทราบว่าเป็นของใคร

ตอนที่ 1

คำชี้แจง (ก) ในช่องว่างแต่ละข้อ โปรดเติมคำหรือข้อความซึ่งเป็นคำตอบของนักเรียนลงไป
(ข) ข้อใดมีคำตอบให้ สีก โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในกรอบ ○ หน้าคำตอบ
ที่นักเรียนได้ สีกแล้ว

1. โรงเรียน _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. คำล้นา ☐ พุทธ ☐ อิสลาม ☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
4. อาชีพของผู้ปกครอง (ถือเอาอาชีพบิดา หรือหัวหน้าครอบครัวเป็นหลัก)

ได้แก่ _____

หมายเหตุ ถ้าให้นักเรียน สีกอาชีพได้โดยเสรี นักเรียนอยากประกอบอาชีพ _____

จบตอนที่ 1 โปรดทำตอนที่ 2 ในหน้าต่อไป

ตอนที่ 2

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ข้อความต่อไปนี้ ไม่มีข้อความใดถูกหรือผิด แต่เป็นข้อความที่ต้องการทราบความรู้สึก
 อย่างแท้จริงของนักเรียน เกี่ยวกับการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพ เพื่อช่วยประกอบการเลือกอาชีพ
 ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน โดยให้
 นักเรียนอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างระมัดระวัง แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่ง
 เพียงช่องเดียว จากจำนวนห้าช่อง

การจะเลือกxidในช่องใดนั้น ให้ถือเกณฑ์ดังตัวอย่าง

- xidช่อง มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้น ตรง กับความชอบของนักเรียน มากที่สุด
 xidช่อง มาก หมายถึง ข้อความนั้น ตรง กับความชอบของนักเรียน ค่อนข้างมาก
 xidช่อง ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้น ตรง กับความชอบของนักเรียน บ้างแต่ไม่มาก
 xidช่อง น้อย หมายถึง ข้อความนั้น ไม่ตรง กับความชอบของนักเรียน ค่อนข้างมาก
 xidช่อง น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้น ไม่ตรง กับความชอบของนักเรียน มากที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ไม่ต้องเลี้ยงชีพถึงแม้จะมี รายได้น้อย		✓			
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องทำด้วยตัวเอง ไม่ต้องมี ใครสั่ง				✓	
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สม่ำเสมอ แม้จะไม่ใช่องค์ทางหารายได้พิเศษ	✓				

สมมติว่าเมื่อนักเรียนอ่านข้อความทั้งสามข้อความแล้ว มาพิจารณาซึ่งน้ำหนักในความรู้สึก
ของตัวเอง หลังจากนั้นจะต้องตัดสินใจว่า ข้อความใดตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
ตัวอย่างเช่น

สมมติว่าข้อความในข้อที่ 1 ตรงกับความชอบของนักเรียนมาก แต่ไม่มากที่สุด นักเรียน
ก็ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องมาก ดังตัวอย่างข้างบน

สมมติว่าข้อความในข้อที่ 2 ตรงกับความชอบของนักเรียนน้อย นักเรียนก็ขีดเครื่องหมาย
✓ ลงในช่องน้อย ดังตัวอย่างข้างบน

สมมติว่าข้อความในข้อที่ 3 ตรงกับความชอบของนักเรียนมากที่สุด นักเรียนก็ขีดเครื่องหมาย
✓ ลงในช่องมากที่สุด ดังตัวอย่าง

จากตัวอย่างข้างบนนั้น ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจ โปรดถามผู้แจกแบบสอบถามได้
ถ้าเข้าใจแล้ว กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้

10 *

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
* 1) ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่คนทั่วไปรู้สึกและให้ความยกย่อง นับถือ					
* 2) ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ได้อีก					
* 3) ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเจริญให้ กับท้องถิ่น					
* 4) ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ไม่ต้องการเลี้ยงชีพ แม้จะมี รายได้น้อย					
* 5) ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องเป็นผู้วางแผนงานด้วยตนเอง ไม่ต้องมีผู้ใดออกคำสั่ง					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
✓ 6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อบุคคล หลาย ๆ คน _____					
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เกี่ยวข้องกับความเป็นไปของสภาพดินฟ้าอากาศ _____					
8. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาอย่างเต็มที่ _____					
9. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการคัดเก็บรักษาบันทึก ประวัติ และสถิติต่าง ๆ _____					
10. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นแม้จะต้องเสี่ยงอันตราย _____					
✗ 11. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีเกียรติในสังคม แม้จะมีรายได้ น้อย _____					
12. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเพื่อ เพิ่มพูนความรู้และความสามารถให้สูงขึ้น _____					
13. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ช่วยให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจ ดีขึ้น _____					
14. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีสวัสดิการช่วยเหลือ เช่น การรักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน _____					
15. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มาก แม้จะต้องทำงาน โดยไม่เว้นเวลาพักผ่อน _____					
✗ 16. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะปฏิบัติ ณ สถานที่ใดก็ได้ตาม ความพอใจไม่ต้องกำหนดสถานที่แน่นอน _____					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสจะได้ เป็นหัวหน้า ถึงแม้ว่าจะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก					
18 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานกับความงามของธรรมชาติ รอบตัวไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนมากนัก					
19 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องมีการสลับแขนง เพื่อ เข้ารับ ตำแหน่ง					
20 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงาน เกี่ยวกับการรับและ จ่ายเงิน แม้ว่าจะต้องรับผิดชอบมาก					
21 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น ถึงแม้ว่า จะได้รับผลประโยชน์น้อย					
22 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะนำชื่อเสียงมาสู่ตนเอง และวงศ์ตระกูล					
23 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการสลับเพื่อ สลับตำแหน่งให้สูงขึ้น					
24 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้ล้นฟ้า สมองมั่นคงถึงแม้จะ ไม่มีช่องทางหารายได้พิเศษ					
25 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่หาเงินได้ง่าย ถึงแม้ว่าสถานภาพ การทำงานจะไม่มั่นคงเสมอไป					
26 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะต้องกระทำมากหรือน้อยตาม ความพอใจของตนเอง					
27 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ ผู้ร่วมงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รักษาความงามของธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป					
29. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือในการทำงาน ถึงแม้ว่าจะปฏิบัติงานได้ไม่รวดเร็วทัน					
30. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการติดต่อจดหมาย นัดพบ และต้อนรับแขก					
31. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้ว่าสภาพการทำงานจะหนักและเหนื่อย					
32. ข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นผู้มีความสามารถและความรู้ดี					
33. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่อาศัยความสามารถและฝีมือระดับสูง เพื่อรับเงินเดือนสูง					
34. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่ และสวัสดิภาพของบุคคลในสังคม					
35. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้เพิ่มอยู่เสมอ ๆ ถึงแม้ว่าจะเพิ่มปีละน้อย ๆ					
36. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีช่องทางหารายได้พิเศษ ถึงแม้ว่าจะต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้น					
37. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี					
38. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามได้					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
39. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้เกี่ยวข้องกับธรรมชาติตลอดเวลา					
40. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการค้นคว้าแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่สังคม					
41. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะต้องเสียสละเวลาส่วนตัว					
42. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำให้มีชื่อเสียงโดยการใช้ความสามารถทางสติปัญญา					
43. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดความรู้ความคิดให้แก่บุคคลอื่น ๆ					
44. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีหลักประกันมั่นคง มีกฎหมายคุ้มครองการทำงาน แม้ว่าจะจะเป็นงานหนัก					
45. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้ความคิดและความสามารถอย่างมาก					
46. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว อย่างไม่ต้องมีพิธีต้องมากนัก					
47. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ตนเองเป็นผู้วางแผน ออกกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับในการทำงาน					
48. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินคดี หักผ่อนหย่อนใจในธรรมชาติ					
49. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งของ เครื่องใช้และอาคารสถานที่					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
50. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับใช้เพื่อนมนุษย์					
51. ข้าพเจ้าชอบประกอบอาชีพที่สุจริต และไม่มีใคร เหยียดหยาม					
4 52. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ตำแหน่งสูง และ เลื่อนขั้นเงินเดือนเร็ว					
53. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้สร้างความเข้าใจ อันดีให้แก่บุคคลในสังคม					
54. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีลักษณะงานเป็นงานประจำ สภาพการทำงานมั่นคง ถึงแม้จะมีรายได้น้อย					
55. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้มาก ถึงแม้ว่า สภาพแวดล้อมของการทำงานจะสกปรก					
56. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถเปลี่ยนหน้าที่ได้ตาม ความต้องการ					
57. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับติดต่อ การปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่					
58. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการสวัสดิการ ทางธรรมชาติศึกษา					
59. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน					
60. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับส่งข่าวสาร ทั้งที่เป็นคำพูดหรือบันทึกข้อความ					

	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
61	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะมีรายได้น้อย					
62	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่คนทั่วไปเคารพและให้เกียรติ					
63	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีความก้าวหน้าเร็ว แม้ว่าจะต้องทำงานหนัก					
64	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของบุคคลโดยทั่วไป					
65	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้ว่าสภาพแวดล้อมของการทำงานจะเสี่ยงต่ออันตราย					
66	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แต่งตัวตามสบาย					
67	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสจะได้ร่วมวางแผนออกกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับในการทำงาน					
68	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าจะต้องทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน					
69	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการบันทึกถ้อยคำ และเหตุการณ์ต่าง ๆ					
70	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สูงพอที่จะเหลือบริจาคช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย					
71	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการ ถึงแม้ว่าจะต้องเสี่ยงอันตรายถึงแก่ชีวิต					
72	ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวกับการรักษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามให้ดำรงอยู่ต่อไป					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
73 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้ว่าจะไม่มีเกียรติในสังคม					
74. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความคล่องแคล่วและไหวพริบพลิกแพลงในการทำงาน					
75 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผน ถึงแม้ว่าจะช้าและไม่สะดวก					
76 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยสร้างความเจริญทางจิตใจให้กับบุคคลในสังคม					
77 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการอบรมและสร้างความเจริญทางด้านจิตใจให้แก่บุคคลอื่น					
78 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่นั่งทำงานในสำนักงาน					
79 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แต่งเครื่องแบบโก้เก๋และสวยงามสะอาดตา					
80 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับองค์การกุศลต่าง ๆ					
81 ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสให้ความสุขความเพลิดเพลินแก่บุคคลในสังคม					
82. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ส่งเคราะห์คนป่วย					
83. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยให้อาสาสมัครมีสุขภาพอนามัยดี					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามการเลือกอาชีพ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

อาชีพต่อไปนี้นักเรียนต้องการจะเลือกประกอบอาชีพอะไรเป็นอันดับ 1, 2 และ 3 โปรดอ่านให้ตลอด และพิจารณาอย่างรอบคอบให้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงของนักเรียนก่อน
 ส่งตอบโดย เขียนเลข 1 ลงในกรอบ ☐ หน้าชื่ออาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกมากที่สุด เขียนเลข 2 ลงในกรอบ ☐ หน้าชื่ออาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 2 และเขียนเลข 3 ลงในกรอบ ☐ หน้าชื่ออาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 3

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ถ้านักเรียนต้องการเลือกอาชีพ "ทหาร" ซึ่งเป็นอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกมากที่สุด นักเรียนก็เขียนเลข 1 ลงในกรอบ ☐ หน้าอาชีพ "ทหาร" ดังนี้

- ① ทหาร ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศไทย และป้องกันประเทศไทยจากการรุกรานของศัตรูของประเทศไทย

สมมติว่านักเรียนต้องการเลือกอาชีพ "วิศวกรไฟฟ้า" เป็นอันดับ 2 ให้นักเรียนเขียนเลข 2 ลงในกรอบ ☐ หน้าอาชีพ "วิศวกรไฟฟ้า" ดังนี้

- ② วิศวกรไฟฟ้า ทำงานออกแบบระบบไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ไฟฟ้า ควบคุมการผลิตและการติดตั้ง

ส่วนอาชีพที่นักเรียนต้องการเลือกเป็นอันดับ 3 สมมติว่า คือ อาชีพ "ครูอาจารย์" ให้นักเรียนเลข 3 ลงในกรอบ ☐ หน้าอาชีพ "ครูอาจารย์" ดังนี้

- ③ ครูอาจารย์ ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาและอบรมนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ในสถานการศึกษา

เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีตอบแล้ว กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1.	☐ เกษตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการปลูกพืช ผัก ผลไม้ หรือเลี้ยงสัตว์
2.	☐ ค้าขาย	ทำงานหรือร่วมทำงานเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าและบริการทุกชนิด
3.	☐ ครูอาจารย์	ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาและอบรมนักเรียน นิสิตและนักศึกษา ในสถาบันการศึกษา
4.	☐ งานประชาสัมพันธ์	ทำหน้าที่ติดต่อระหว่างองค์การกับประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนรู้จักและนิยมองค์การนั้น ๆ
5.	☐ ชิตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการเขียนภาพด้วยสีหรือวัตถุอื่น ๆ บนกระดาษ บนผ้าหรือบนวัตถุอื่น ๆ
6.	☐ ชิตแพทย์	ให้การรักษายาบาลคนไข้ที่มีความผิดปกติทางจิต เช่น โรคจิต โรคประสาท ฯลฯ
7.	☐ ช่างเขียนแบบโฆษณา	เขียนและออกแบบลงในวารสาร แผ่นป้ายโฆษณา และวัสดุเครื่องใช้ต่าง ๆ
8.	☐ ช่างเชื่อม	ทำการเชื่อมและตัดโลหะด้วยไฟฟ้าหรือความร้อนอื่น ๆ
9.	☐ ช่างซ่อมเครื่องทำความเย็น	ทำงานเกี่ยวกับการซ่อมและติดตั้งเครื่องทำความเย็น
10.	☐ ช่างซ่อมเครื่องจักรกล และยานยนต์	ทำงานเกี่ยวกับการซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์ทุกชนิด
11.	☐ ช่างตกแต่งภายใน	ทำการออกแบบ ตกแต่ง สัณหาเครื่องตกแต่งภายใน บ้านเรือน อาคาร ร้านค้า และโรงพยาบาล
12.	☐ ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุ และโทรทัศน์	ทำการซ่อม ติดตั้ง เครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์และซ่อมสายและเสาอากาศ

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพ	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
13.	☐ ช่างซ่อมนาฬิกา	ทำการซ่อมนาฬิกาและเครื่องมือที่ทำให้ความเที่ยงตรงแม่นยำ ทำความสะอาดและปรับนาฬิกาหรือประกอบนาฬิกาขึ้นมาใหม่
14.	☐ ช่างตัดเสื้อผ้า	ทำการออกแบบ ประดิษฐ์ และซ่อมเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของบุรุษและสตรี
15.	☐ ช่างทาสี	ทำการทาสีและตกแต่งภายในภายนอกอาคาร ทาสีเพื่อป้องกันการเสื่อมของโลหะและโครงสร้างอื่น ๆ ทาสีรถยนต์และตกแต่งผลิตภัณฑ์
16.	☐ ช่างตัดผม	ทำการตัดผม โกน และแต่งหนวดเครา และให้บริการส่วนบุคคลแก่ผู้มาตัดผม
17.	☐ ช่างทำรองเท้า และ เครื่องหนัง	ทำการออกแบบ ทำและซ่อมรองเท้า หรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยหนังหรือวัสดุที่คล้ายคลึงกัน
18.	☐ ช่างปั้น	ทำการออกแบบหุ่นจำลองด้วยดินเหนียวหรือปูนปลาสเตอร์ ทำเครื่องปั้นดินเผา สร้างอนุสาวรีย์ด้วยการแกะสลักหรือปั้น
19.	☐ ช่างพิมพ์และช่างเรียงพิมพ์	ทำงานเกี่ยวกับการพิมพ์ เรียงตัวพิมพ์ เพื่อออกหนังสือพิมพ์
20.	☐ ช่างเพชรพลอย	ประดิษฐ์และซ่อมเครื่องเพชรพลอยและโลหะที่มีค่า ขึ้นรูปเพชรพลอยและแกะสลักพลอยบนเครื่องเพชรพลอย และผลิตภัณฑ์โลหะมีค่า
21.	☐ ช่างไฟฟ้า	ทำการปรับ ประกอบติดตั้ง ซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องไฟฟ้า เดินและซ่อมสายไฟฟ้า

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะงาน
22.	☐ ช่างภาพช่างถ่ายภาพ	ทำการถ่ายภาพ ถ่ายภาพยนต์ ถ่ายภาพโทรทัศน์ รวมถึงการถ่ายภาพบุคคล ภาพสถานที่ด้วยอุปกรณ์การถ่ายภาพหลาย ๆ ชนิด
23.	☐ ช่างไม้	ทำการประดิษฐ์ ช่อมะ เครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ โดยใช้เครื่องมือหรือ เครื่องจักร ตัดตั้ง โครงสร้างและ เครื่องประกอบที่ใช้ในการก่อสร้าง
24.	☐ ช่างโลหะ	ทำการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์โลหะ ชูบและเคสือบโลหะ
25.	☐ ช่างเสริมสวย	ทำการตัดผม แต่งผม แต่งหน้า และตกแต่งบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ทำความสะอาดและแต่ง เล็บ เสริมแต่งความงามให้แก่ลูกค้า
26.	☐ ตำรวจ	ทำงานเกี่ยวกับการรักษากฎหมายระเบียบข้อบังคับ ป้องกันบุคคลและทรัพย์สินให้รอดพ้นจากอันตราย สืบผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย สืบสวน และปราบปรามอาชญากรรม
27.	☐ ทหาร	ทำงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ และป้องกันประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูของประเทศ
28.	☐ ทันตแพทย์	ทำการตรวจและรักษาเกี่ยวกับโรคปากและฟัน
29.	☐ นักการทูต	ทำงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
30.	☐ นักกฎหมาย	ทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย ให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ว่าความ ตำนานการฟ้องร้องผู้ต้องหา
31.	☐ นักจิตวิทยา	ทำการทดลองศึกษาลักษณะของจิตและร่างกายของคน และสัตว์ เพื่อควบคุมและทำนายพฤติกรรมของคน

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

32. ☐ นักดนตรี   ทำงานเกี่ยวกับการเล่นดนตรีด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ
33. ☐ นักบัญชี   ทำการบันทึกธุรกิจการเงินขององค์การหรือบุคคลลงบัญชี
คำนวณรวมยอดเงิน
34. ☐ นักบิน   ทำการขับเครื่องบินที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร
ไปรษณีย์ภัณฑ์ หรือขับเครื่องบินของกองทัพอากาศ
35. ☐ นักโบราณคดี   ทำงานเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า ขุดค้นและรักษา
โบราณสถานและโบราณวัตถุ
36. ☐ นักปกครอง   ทำงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล
ในขอบเขตของกฎหมาย
37. ☐ นักประพันธ์   เขียนหนังสือ เพื่อพิมพ์ เผยแพร่หรือเพื่อการแสดง
38. ☐ นักร้อง   ทำการขับร้องเพลงไทยเดิม เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง
เพื่อหารายได้
39. ☐ นักเศรษฐกิจศาสตร์   ทำงานเกี่ยวกับที่มาของรายได้รายจ่าย การผลิต การ
บริโภคสินค้า และการบริการ วางแผนแก้ปัญหาทาง
เศรษฐกิจการค้า
40. ☐ นักสังคมสงเคราะห์   ให้บริการสังคมด้านต่าง ๆ ให้การช่วยเหลือบุคคลและ
ครอบครัวในการแก้ปัญหาสังคมและส่วนตัว
41. ☐ นักสำรวจ   ทำการสำรวจพื้นที่และท้องน้ำเพื่อการทำแผนที่หรือแผนภูมิ
42. ☐ นักแสดง   ทำงานเกี่ยวกับการแสดงบทบาทต่าง ๆ ในละครหรือ
ภาพยนตร์ ละครเรื่องเพลง เต็มรับ หรือฟ้อนรับ ประทับด้วย
ภาพยนตร์ ละครเรื่องเพลง เต็มรับ หรือฟ้อนรับ ประทับด้วย
43. ☐ นักวิทยาศาสตร์   ทำงานด้านการค้นคว้าวิจัย ทดลองเกี่ยวกับคุณสมบัติและ
การเปลี่ยนแปลง ศึกษารูปร่างและลักษณะของนิวเคลียส

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
44.	☐ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	ทำการวิเคราะห์ทางเคมีเพื่อการวินิจฉัยและรักษาโรค
45.	☐ นักหนังสือพิมพ์	เขียนหนังสือประเภทให้ความรู้ ความบันเทิงและชักจูงใจ ประชาชน ทำการหาข่าว คัดเลือกแก้ไขและจัดรูปข่าว เพื่อเผยแพร่
46.	☐ บรรณารักษ์	ทำงานเกี่ยวกับการให้บริการในห้องสมุด บ่มและรักษา หนังสือ
47.	☐ บุรุษไปรษณีย์	ทำการรับจ่ายธนาคัติ รัฐบาลส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ นำจ่าย ไปรษณีย์ภัณฑ์ วัสดุไปรษณีย์และโทรเลขตามบ้านหรือ สถานที่ประกอบการ
48.	☐ วิศวกร (ผู้จัดนำ เทียว)	นำบุคคลหรือกลุ่มบุคคลท่องเที่ยวพร้อมทั้งให้ความรู้และ ความสะดวกสบายแก่ผู้ท่องเที่ยว
49.	☐ พนักงานขายสินค้า	ขายสินค้าเพื่อรับส่งผู้โดยสารหรือสินค้า หรือขาย รถยนต์ส่วนบุคคลหรือของสถานที่ประกอบการ
50.	☐ พนักงานเดินตลาด (เซลส์แมน)	ทำงานเกี่ยวกับการชักชวนและขายสินค้า โดยเดินทาง ไปตามถิ่นต่าง ๆ
51.	☐ แอร์โฮสเตส (พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน)	ทำงานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้โดยสาร บนเครื่องบิน
52.	☐ พนักงานดับเพลิง	ทำการดับเพลิงขจัดอันตรายอันจะเกิดจากอัคคีภัยป้องกัน ทรัพย์สินในบริเวณที่เกิดไฟไหม้
53.	☐ พนักงานประมง	ทำงานเกี่ยวกับการเลี้ยง ปรุงและรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

อาชีพที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
54.	☐ พนักงานป่าไม้	ทำงานโค่นไม้ เตรียมส่งไม้ รักษาและสงวนป่า พันธุ์สัตว์ป่า และคัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
55.	☐ พนักงานพิมพ์ดีด	ทำการพิมพ์จดหมาย บันทึกคำ หรือข้อความต่าง ๆ ลงในแบบฟอร์มหรือบนกระดาษ
56.	☐ พนักงานรถไฟ	ให้บริการแก่ผู้โดยสารและผู้ส่งสินค้าโดยสารรถไฟ
57.	☐ พนักงานโรงแรม	ให้บริการแก่ผู้มาพักแรม เช่น ให้และรับคืนกุญแจ ของหรือกระเป๋าของผู้มาพัก
58.	☐ พนักงานเสิร์ฟอาหาร	เสิร์ฟอาหารและเครื่องดื่มในสถานที่ขายอาหาร สโมสร ร้านอาหาร หรือภัตตาคาร และให้บริการ เพื่อความสะอาดเรียบร้อยแก่ลูกค้า
59.	☐ พยาบาล	ให้แก่พยาบาลแก่ผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บ ทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยแพทย์
60.	☐ แพทย์	ทำการวินิจฉัย ตรวจ สั่งยา และให้การรักษามั่วสัตว์ ผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ
61.	☐ เภสัชกร	ทำการปรุงยา ผสมยา และจ่ายยาตามใบสั่งแพทย์
62.	☐ เลขานุการ	ทำหน้าที่บันทึกคำบอก รายงานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ทำการนัดหมายแยกให้ผู้บังคับบัญชา ร่างจดหมาย สอบถามและติดต่อโทรศัพท์
63.	☐ วิศวกรเครื่องกล	ทำงานออกแบบเครื่องจักร เครื่องยนต์ ยานยนต์ และ อุปกรณ์จักรกลต่าง ๆ ควบคุมการผลิต ติดตั้ง การโยก และการซ่อม

รายชื่ออาชีพและลักษณะของงาน

ลำดับที่	ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
64.	☐ วิศวกรไฟฟ้า	ทำการออกแบบระบบไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ไฟฟ้า ควบคุมการผลิตและติดตั้ง
65	☐ วิศวกรโยธา	ทำงานเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุมการก่อสร้าง ถนน สะพาน อุโมงค์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
66	☐ วิศวกรเหมืองแร่	ทำงานเกี่ยวกับการวางแผน สักระบบงาน ควบคุมเกี่ยวกับการขุดแร่และเตรียมแร่ไปใช้
67.	☐ วิศวกรอุตสาหกรรม	ทำงานเกี่ยวกับการวางแผน ออกแบบ ควบคุมงานตามแผนการผลิต ควบคุมการทำงาน ต้นทุนการผลิต และประสิทธิภาพในการผลิต
68	☐ คู่มือการรักษ	ทำหน้าที่ตรวจและสับของหมึกตามทำเรือ
69	☐ สถาปนิก	ทำอากาศยาน และด้านตรวจสอบเย้าเมือง ทำการออกแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควบคุมการก่อสร้าง ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการประมาณราคา การใช้วัสดุ ตรวจสอบงานก่อสร้าง วางแผนดัดแปลงและซ่อมแซม
70	☐ สรรพกร	ทำหน้าที่เก็บภาษีอากร
71	☐ สัตวแพทย์	ทำการตรวจและให้การรักษาสัตว์ที่เจ็บป่วย ศึกษาสาเหตุและป้องกันโรคระบาด
อาชีพอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องการเลือกนอกเหนือจากที่กล่าวไว้ข้างบน โปรดระบุชื่ออาชีพ		
1. _____		
2. _____		
3. _____		

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ

ข้อความ	t
1 ด้าน กิยรติยค่อเสีย	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่คนทั่วไปรู้จักและให้ความยกย่องนับถือ	6.526
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มี กิยรติในสังคม แม้จะมีรายได้น้อย	7.684
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถถะน้ำหนักชื่อเสียงมาสู่ตนเองและวงศ์ตระกูล	6.958
4. ข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นผู้มีความสามารถและความรู้ดี	7.720
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำให้ชื่อเสียง โดยการใช้ความสามารถทางสติปัญญา	7.276
6. ข้าพเจ้าชอบประกอบอาชีพที่สุจริต และไม่มีใครเหยียดหยาม	4.230
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่คนทั่วไปเคารพและให้ กิยรติ	8.425
8. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการ ถึงแม้ว่าจะต้องเสี่ยงอันตรายถึงแก่ชีวิต	6.735
2 ด้านความก้าวหน้า	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่สามารถจะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้อีก	9.145
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถให้สูงขึ้น	3.186
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น	4.906
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่อาศัยความสามารถและมีระดับสูง เพื่อรับเงินเดือนสูง	4.614
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เลื่อนขั้นเงินเดือนเร็ว	4.916
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่งานหนัก	5.152

ข้อความ	t
3 <u>ด้านการบริการสังคม</u>	
1 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่เกี่ยวกับการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น	4 013
2 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่ช่วยให้ประเพณีชาติมีเศรษฐกิจดีขึ้น	4 296
3 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับภาวะความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของบุคคลในสังคม	4 411
4 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้แก่บุคคลอื่น ๆ	3 786
5 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีโอกาสได้สร้างความเข้าใจอันดีให้แก่บุคคลในสังคม	4 043
6 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของบุคคลโดยทั่วไป	3 378
7 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่เกี่ยวกับการรักษา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามให้ดำรงอยู่ต่อไป	5 894
8 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่เกี่ยวกับการอบรม และสร้างความเจริญทางด้านจิตใจให้แก่บุคคลอื่น	6 417
9 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีโอกาสให้ความสุข ความเพลิดเพลินแก่บุคคลในสังคม	6 336
10 ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีโอกาสช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดี	7 876
4 <u>ด้านความมั่นคงในอาชีพ</u>	
1. ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่ไม่ต้องเสี่ยงภัย แม้จะมีรายได้น้อย	3 455
2. ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีสวัสดิการช่วยเหลือ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน	4 266
3. ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีรายได้สม่ำเสมอถึงแม้จะไม่ค่อยมีช่องทางหารายได้พิเศษ	4 294
4. ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีรายได้เพิ่มอยู่เสมอ ๆ ถึงแม้ว่าจะเพิ่มปีละน้อย ๆ	3 905
5. ข้าพเจ้าขออาสาชีพที่มีหลักประกันมั่นคง มีกฎหมายคุ้มครองการทำงาน แม้ว่าจะเป็นการหนัก	5 620

ข้อความ	t
6 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีลักษณะงานเป็นงานประจำ สภาพการทำงานมั่นคง ถึงแม้จะมีรายได้น้อย	3 841
7 ข้าราชการชอบอาชีพที่ทำงานในสำนักงาน	4.518
5. <u>ด้านรายได้</u>	
1 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีรายได้มาก แม้จะต้องทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน	4 691
2 ข้าราชการชอบอาชีพที่หาเงินได้ง่าย ถึงแม้ว่าสภาพการทำงานจะไม่มั่นคง เล่มต่อไป	4.230
3 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีช่องทางหารายได้พิเศษ แม้ว่าจะต้องทำงานหนักเพิ่มขึ้น	5 401
4 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้จะต้องใช้ความคิดและความสามารถอย่างมาก	4 040
5 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีรายได้มาก ถึงแม้สภาพแวดล้อมของการทำงานจะเลวปรก	4 981
6 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้ว่าสภาพแวดล้อมของการทำงานจะเสี่ยงต่ออันตราย	5.559
7 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีรายได้สูง แม้ว่าจะไม่มีเกียรติในสังคม	3.859
6. <u>ด้านความมีอิสระ</u>	
1 ข้าราชการชอบอาชีพที่ต้องเป็นผู้วางแผนงานด้วยตนเอง ไม่ต้องมีผู้ใดออกคำสั่ง	3.373
2 ข้าราชการชอบอาชีพที่จะปฏิบัติงาน ณ สถานที่ใดก็ได้ตามความพอใจ ไม่ต้องกำหนดสถานที่แน่นอน	3 902
3 ข้าราชการชอบอาชีพที่จะต้องกระทำมาหากหรือน้อยตามความพอใจของตนเอง	5 259
4 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี	4.285
5 ข้าราชการชอบอาชีพที่ปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว อย่างไม่ต้องมีพิธีต้องมากนัก	4 983
6 ข้าราชการชอบอาชีพที่สามารถเปลี่ยนหน้าที่ได้ตามความต้องการ	4 081
7 ข้าราชการชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แต่งตัวตามสบาย	6.805

ข้อความ	t
7. ด้านความมีอำนาจ	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อบุคคลหลาย ๆ คน	4.820
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสจะได้เป็นหัวหน้า ถึงแม้ว่าจะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก	5.109
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ เป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	6.307
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาส โน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามได้	5.972
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ตนเอง เป็นผู้วางแผน ออกกฎ กฤษฎีกา และระเบียบข้อบังคับ ในการทำงาน	4.299
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน เป็นส่วนใหญ่	3.546
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ร่วมวางแผน ออกกฎ กฤษฎีกา และระเบียบข้อบังคับ ในการทำงาน	5.591
8. ด้านการทำงานธรรมาธิและวัตถุ	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ เกี่ยวข้องกับความ เป็นไปของสภาพดินฟ้าอากาศ	4.982
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานกับความงามของธรรมชาติรอบตัว ไม่ยุ่งเกี่ยวกับคน มากนัก	6.006
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รักษา ความงามของธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป	7.386
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ เกี่ยวข้องกับธรรมชาติตลอดเวลา	8.905
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ เกี่ยวข้องกับการจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในธรรมชาติ	8.345
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ เกี่ยวข้องกับการจัดพิธีกรรมทาง ธรรมชาติศึกษา	6.754

ข้อความ	t
9. <u>ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของตน</u>	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาอย่างเต็มที่	4.897
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องมีการสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับตำแหน่ง	3.522
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือในการทำงาน ถึงแม้ว่าจะปฏิบัติงานได้ไม่รวดเร็วนัก	5.642
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการค้นคว้า แสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะอำนวยความสะดวก ประโยชน์ให้แก่สังคม	4.856
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งของ เครื่องใช้และอาคารสถานที่	3.296
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน	3.636
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการคิดค้น ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าจะต้อง ทำงานโดยไม่มีเวลาพักผ่อน	5.048
8. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ต้องใช้ความคล่องแคล่วและไหวพริบพลิกแพลงในการทำงาน	3.018
10. <u>ด้านความมีระเบียบแบบแผน</u>	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดเก็บรักษา บันทึก ประวัติ และสถิติต่าง ๆ	6.043
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับและจ่ายเงิน แม้ว่าจะต้องรับผิดชอบมาก	3.521
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการติดต่อจดหมายนัดพบ และต้อนรับแขก	5.508
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการรับส่ง ข่าวดสาร ทั้งที่เป็นคำพูดหรือ บันทึกข้อความ	8.078
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการบันทึกถ้อยคำและเหตุการณ์ต่าง ๆ	5.389
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีการปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผน ถึงแม้ว่าจะซ้ำและไม่ มีละติจย	3.501
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้แต่งเครื่องแบบโก้เก๋ และสวยงามสะอาดตา	3.720

ข้อความ	๓
11. ด้านความเสียสละ	
1. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะต้องเสี่ยงอันตราย	5.806
2. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น ถึงแม้ว่าจะได้รับผลประโยชน์น้อย	4.698
3. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้ว่าสภาพการทำงานจะหนักและเหน็ดเหนื่อย	6.143
4. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะต้องเสียสละเวลาส่วนตัว	7.094
5. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้รับใช้เพื่อนมนุษย์	4.931
6. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะมีรายได้ต่ำ	4.622
7. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีรายได้สูงพอที่จะเหลือบริจาคช่วยเหลือบุคคลอื่นได้ด้วย	3.540
8. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสช่วยสร้างความเจริญทางจิตใจให้บุคคลในสังคม	3.378
9. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับองค์การกุศลต่าง ๆ	4.856
10. ข้าพเจ้าชอบอาชีพที่มีโอกาสได้ส่งเคราะห์คนป่วย	5.600